

**Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse**

i

Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

**ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava**

2/2018

Sadržaj

<i>Odluke</i>	6
0 > Stvarno pravo	6
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici Prava vlasništva > Suvlasništvo > Korištenje zajedničke stvari	6
Stvarno Pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Suvlasništvo > Dioba > Razvrstavanje suvlasničke zajednice putem suda < Općenito	8
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva > Stjecanje odlukom suda ili druge vlasti	10
Stvarno Pravo > Pravo vlasništva > Zaštita Prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari > Prava vlasnička tužba (rei vindicatio) > Položaj nesavjesnog posjednika > Naknada za upotrebu i korištenje	11
Stvarno pravo > Pravo služnosti > Stvarne služnosti > Posebna pravila za pojedine služnosti > Puta > Nužni prolaz	13
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava.....	14
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava.....	16
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Pretpostavke zahtjeva	17
Stvarno Pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Ovjera potpisa	18
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	19
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	20
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	21
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	22
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	23
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa.....	24
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis hipoteke	25
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis hipoteke	26
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis hipoteke	28

Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis hipoteke	29
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Pravni lijekovi (prigovor i žalba)...	30
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	31
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora	32
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Ostalo.....	34
Stvarno pravo > Ostalo > Društveno vlasništvo > Pretvorba, privatizacija	35
1 > Obvezno pravo	37
Obvezno pravo > Učinci obveza > Pravo zadržanja (retencije) > Učinak prava zadržanja	37
Obvezno pravo > Prestanak obveza > Zastara > Općenito > Kada zastarijevanje počinje teći	40
Obvezno pravo > Zastara > Vrijeme potrebno za zastaru > Opći rok zastare.....	41
Obvezno pravo > Zastara > Vrijeme potrebno za zastaru > Opći rok zastare.....	43
Obvezno pravo < Ugovorni obvezni odnosi < Sklapanje ugovora < Namet < Kapara – Vraćanje i uračunavanje	44
2 > Trgovačko pravo	46
Trgovačko pravo, ugovori i pravo društva, Nepošteno tržišno natjecanje, zaštita potrošača > Zaštita potrošača > Prodaja proizvoda i pružanje usluga > Ugovori > Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima	46
Trgovačko pravo, ugovori i pravo društva, nepošteno tržišno natjecanje, zaštita potrošača > Zaštita potrošača > Zaštita kolektivnih interesa potrošača > Kolektivna zaštita potrošača.....	48
4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo	50
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika > Uzdržavanje maloljetne djece	50
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Općenito > Tko se smatra strankom	51
5 > Radno pravo	52

Radno pravo < Probni rad, obrazovanje i osposobljavanje za rad, izumi i tehnička unaprjeđenja te zabrana takmičenja radnika s poslodavcem < Zabrana natjecanja radnika s poslodavcem < Ugovorna zabrana natjecanja < Općenito	52
Radno pravo > Plaće > Naknada plaće	54
8 > Građansko procesno pravo	56
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Apsolutna nadležnost > Nadležnost u sporovima s međunarodnim elementom (međunarodna nadležnost)	56
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Suparničari > Jedinostveni	60
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Suparničari > Nužni.....	61
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Stranačka sposobnost	62
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnične radnje > Parnične radnje suda > Dostavljanje > Punomoćnik i privremeni zastupnik za primanje pismena	63
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Pojam.....	64
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Koji se parnični troškovi naknađuju	66
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Odlučivanje o naknadi parničnih troškova.....	68
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Odlučivanje o naknadi parničnih troškova.....	70
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Sadržaj tužbe.....	71
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka > Po odluci suda.....	72
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Presuda > Pravomoćnost presude	74
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Rok za žalbu.....	75
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude >	

Postupak po žalbi > Postupak kod drugostupanjskog suda > Općenito	77
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Postupak po žalbi > Postupak kod drugostupanjskog suda > Dopunska drugostupanjska odluka	78
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka	79
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Primjena odredaba drugih zakona.....	81
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Potvrda o ovršnosti	83
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Nadležnost > Stvarna	85
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	87
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	89
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	91
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o ovrsi > Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave > Žalba protiv rješenja o ovrsi > Upućivanje na parnicu u povodu žalbe	93
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Upućivanje na parnicu	94
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe	96
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe	98

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Općenito > Opseg ovrhe.....	99
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini Prodaja nekretnine > Upis prava vlasništva kupca, brisanje prava i tereta te predaja nekretnine kupcu i zaštita njegovih prava.....	100
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Općenito > Ovršne radnje > Provedba ovrhe od strane financijske agencije > Postupak i način izvršenja osnove za plaćanje.....	101
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Osiguranje > Općenito > Primjena odredaba o ovrsi	103
9 > Ostala pravna područja.....	104
Ostala pravna područja	104
Ostala pravna područja	105

Odluke

0 > Stvarno pravo

1

024.24

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > KORIŠTENJE ZAJEDNIČKE STVARI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 30/10, 143/12 i 152/14)

Članak 38. stavak 2.

Članak 70.

Članak 84.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom

(NN 94/13)

Članak 30. stavak 5.

Suvlasnik nekretnine na kojoj nije uspostavljeno etažno vlasništvo za obvezu s osnova pružene usluge odvoza komunalnog otpada odgovara razmjerno svojem suvlasničkom dijelu.

"Predmet spora u ovom stadiju postupka je zahtjev za isplatu iznosa od 416,28 kuna na ime neplaćenih računa za izvršenu uslugu odvoza komunalnog otpada za kuću u V., za razdoblje od veljače 2014. do siječnja 2015. Nije sporno da je tuženik suvlasnik za 1/4 dijela kuće u V., na adresi ..., Općina P., za razdoblje od veljače 2014. do siječnja 2015.

Prvostupanjski sud je utvrdio da obveza svih suvlasnika navedene nekretnine po osnovi odvoza komunalnog otpada za razdoblje od veljače 2014. do siječnja 2015. sukladno Cjeniku za komunalnu uslugu sakupljanja odvoza i deponiranja komunalnog otpada na području Općine P. iznosi ukupno 416,28 kuna, s dospijećem računa svakog petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec, i da suvlasnici nisu podmirili svoju dospjelu obvezu po toj osnovi, pa je zaključio da je tuženik kao suvlasnik u skladu s odredbom članka 84. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP) dužan podmiriti ukupnu obvezu za izvršenu komunalnu uslugu odvoza otpada. Pritom je prvostupanjski sud u vezi s tuženikovim prigovorom da stranke nisu ni u kakvom ugovornom odnosu glede odvoza komunalnog otpada zauzeo stajalište da tuženikova obveza plaćanja komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada proizlazi iz članka 2. Pravilnika o općim uvjetima isporuke komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada (dalje u

tekstu: Pravilnik) kojim je propisano da su korisnici komunalne usluge skupljanja odvoza komunalnog otpada pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili korisnici nekretnine na području Grada Z. te drugih općina i gradova na kojem isporučitelj komunalnih usluga Č. d.o.o., Z., obavlja navedenu komunalnu uslugu i članka 3. Pravilnika prema kojem se smatra da je zaključen ugovor o isporuci komunalnih usluga (ugovor o pristupanju) i u slučaju kada korisnik usluge nije podnio obavijest isporučitelju usluge o početku korištenja komunalne usluge, ali koristi komunalnu uslugu.

Slijedom navedenog prvostupanjski sud je održao je na snazi platni nalog sadržan u rješenju ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika Ž. M. poslovni broj Ovr-78/15-2 od 15. svibnja 2015. u dijelu u kojem je naloženo tuženiku da isplati tužitelju iznos od 416,28 kuna zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama, dok je ukinut platni nalog sadržan u navedenom rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu koji se odnosi na iznos glavnice preko 416,28 kuna do 446,28 kuna, tj. za 30,00 kuna zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama.

Pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je tuženik kao suvlasnik nekretnine obveznik plaćanja utužene naknade, time da ta obveza tuženika proizlazi iz odredbe članka 30. stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13).

Pogrešno je međutim, prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je ocijenio da je tuženik kao suvlasnik predmetne nekretnine solidarno odgovoran davatelju usluge za utuženu naknadu.

U konkretnom slučaju se ne radi o troškovima posebnog dijela nekretnine i obvezi suvlasnika na čijem je suvlasničkom dijelu uspostavljeno vlasništvo određenoga posebnog dijela nekretnine u smislu odredbe članka 84. ZVDSP-a da plati davatelju usluge naknadu za obavljanu uslugu, a ni o slučaju iz članka 70. ZVDSP-a kada ima više ovlaštenika glede istoga posebnog dijela, u kojem slučaju oni prema trećima solidarno odgovaraju za obveze koje terete taj posebni dio nekretnine.

Tuženik, naime, kao suvlasnik nekretnine na kojoj nije uspostavljeno etažno vlasništvo u smislu odredbe članka 38. stavka 2. ZVDSP-a za obvezu s osnove pružene usluge odvoza komunalnog otpada odgovara razmjerno svojem suvlasničkom dijelu, a to znači da odgovara za 1/4 dijela utužene naknade."

Županijski sud u Splitu, Gž-1985/2017-2 od 30. svibnja 2018.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEV SUDA > OPĆENITO

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 30/10, 143/12 i 152/14)

Članak 47. stavak 1.

Članak 48. stavak 1., 2. i 3.

Članak 120. stavak 1.

Članak 126. stavak 1. i 2.

Članak 128. stavak 2.

Članak 129. stavak 1.

Zakon o sudskom vanparničnom postupku za Kraljevinu Jugoslaviju

(„Službene novine Kraljevine Jugoslavije“, broj 45-175/1934 od 1. kolovoza 1934.)

Članak 267.-269.

Članak 269.

Članak 277.

Zakon o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941.

(NN 73/91)

Izvanknjižne vlasnice su ovlaštene sudjelovati u razvrgnuću suvlasništva.

"Prvostupanjskim rješenjem odbijen je predlagatelj prijedlog za razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina kao neosnovan.

U ovom izvanparničnom postupku predlagatelj je podnio prijedlog za razvrgnuće suvlasništva u pogledu nekretnina upisanih u zk. ul. 108320 k.o. G. Z. i zk. ul. 10388 k.o. G. Z., i to isplatom.

Prvostupanjski sud je pozivom na pravno pravilo iz §269. ZSVP-a i odredbe članka 47 i članka 120. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP) odbio prijedlog.

Osnovano predlagatelj u žalbi pobija zakonitost i pravilnost prvostupanjskog rješenja.

Prema odredbi članka 47. stavka 1. ZVDSP-a suvlasnik ima pravo na razvrgnuće suvlasništva, ako je moguće i dopušteno; to mu pravo ne zastarijeva.

Suvlasnik može svoje pravo na razvrgnuće ostvarivati zahtijevajući ga potpuno ili pak samo djelomično, i to što se tiče suvlasnika s kojima se dijeli ili pak što se tiče stvari i prava glede kojih se suvlasništvo razvrgava (članak 48. stavak 1. ZVDSP-a), time da svoje pravo na razvrgnuće suvlasnik može ostvarivati u sporazumu sa svim suvlasnicima s kojima razvrgava suvlasništvo (dobrovoljno razvrgnuće), ili putem suda (sudsko razvrgnuće), ako nije što drugo zakonom određeno (članak 48. stavak 2. ZVDSP-a).

Kad se provodi sudsko razvrgnuće, sud odlučuje u izvanparničnom postupku, ako zakon ne određuje drukčije (članak 48. stavak 3. ZVDSP-a).

U izvanparničnom postupku se za provođenje postupka razvrgnuća zajednice primjenjuju pravna pravila bivšeg ZSVP-a, koji je postupak razvrgnuća zajednice uredio pravnim pravilima §267. do 274.

Prema pravnom pravilu iz §269. ZSVP-a suvlasnik kad zahtijeva diobu mora u svom prijedlogu točno označiti predmet diobe i navesti sve suvlasnike i druge osobe koje na predmetu diobe imaju stvarnih prava. Pored toga, treba navesti i zemljišnoknjižne podatke i priložiti izvadak o upisima vlasništva, služnosti i drugih prava.

Iz stanja spisa proizlazi da je predlagatelj u prijedlogu točno označio predmet diobe, i to nekretninu označenu kao čkbr. 5590/32 stambena zgrada br. 2. i dvorište II. L. s 388 m², stambena zgrada 115 m², dvorište 173 m², upisano u zk. ul. 108320 k.o. G. Z. i na čkbr. 5676/365 obiteljska stambena kuća u Z., ... i dvorište s 37,5 čhv ili 135 m² upisana u zk. ul. 10388 k.o. G. Z., da je naveo suvlasnike navedenih nekretnina te da je naveo u pogledu nekretnina koje su predmet diobe odgovarajuće zemljišnoknjižne podatke i priložio zemljišnoknjižne izvratke iz kojih su vidljivi upisi prava vlasništva glede navedenih nekretnina. Dakle, predlagatelj je postupio u skladu s pravnim pravilom iz §269. ZSVP-a.

Za uspostavu suvlasništva potreban je pored (općih pretpostavaka za stjecanje prava vlasništva) i pravni temelj koji sukladno odredbi članka 114. stavka 1. ZVDSP-a može biti pravni posao, odluka suda, odnosno druge nadležne vlasti, nasljeđivanje i zakon.

Prema odredbi članka 120. stavka 1. ZVDSP-a vlasništvo na nekretninama stječe se uknjižbom u zemljišnu knjigu, ako zakon ne omogućuje da se vlasništvo nekretnine stekne nekim drugim upisom u zemljišnu knjigu.

Prema odredbi članka 126. stavka 1. ZVDSP-a odlukom suda ili drugoga tijela stječe se vlasništvo u slučajevima određenim zakonom, a na način i pod pretpostavkama određenim zakonom, time da je stavkom 2. istog članka određeno da se pravo vlasništva stječe u trenutku pravomoćnosti sudske, odnosno konačnosti odluke druge vlasti, ako što drugo nije određeno zakonom, niti proizlazi iz cilja radi kojega se odluka donosi.

Odredbom članka 128. ZVDSP-a je propisano da nasljednik stječe vlasništvo naslijeđenih stvari u času otvaranja nasljedstva, ako zakonom nije drukčije određeno, a prema stavku 2. istog članka nasljednik je ovlašten ishoditi upis svoga prava vlasništva nekretnine u zemljišnoj knjizi.

Prema odredbi članka 129. stavka 1. ZVDSP-a kad je zakon odredio da će se vlasništvo steći ispunjenjem određenih pretpostavaka koje nisu pravni posao, ni odluka suda ili drugoga tijela na temelju kojega se stječe vlasništvo, niti su nasljeđivanje, onaj kome se glede neke stvari ispune te pretpostavke stječe samim tim pravo vlasništva na njoj u trenutku ispunjenja tih pretpostavaka. Tko stekne pravo vlasništva nekretnine na temelju zakona, ovlašten je ishoditi upis stečenoga prava vlasništva u zemljišnoj knjizi (članak 130. stavak 1. ZVDSP-a).

Prema tome okolnost da protustranka koja je u prijedlogu za razvrgnuće naznačena kao suvlasnik nije u zemljišnoj knjizi upisana kao suvlasnik nekretnine koja je predmet razvrgnuća nije sama za sebe razlog za odbijanje prijedloga za razvrgnuće suvlasništva, a kod činjenice da samo onda kada je u pitanju stjecanje suvlasništva na temelju pravnog posla upis u zemljišnu knjigu ima konstitutivno značenje.

To u konkretnom slučaju znači da okolnost što protustranke A. F. i K. D., koje su prema priloženom rješenju o nasljeđivanju Općinskog građanskog suda u Zagrebu koje je kao povjerenik suda donijela javna bilježnica, proglašene nasljednicama M. D., koja je u zemljišnoj knjizi upisana kao suvlasnica predmetnih nekretnina, nisu upisane u zemljišnoj knjizi kao suvlasnice predmetnih nekretnina nije zapreka za vođenje ovog postupka za razvrgnuće suvlasništva odnosno razlog za odbijanje prijedloga za razvrgnuće suvlasništva, jer su one kao izvanknjižne suvlasnice ovlaštene sudjelovati u razvrgnuću suvlasništva."

Županijski sud u Splitu, Gž-2875/2017-2 od 13. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > STJECANJE ODLUKOM SUDA ILI DRUGE VLASTI

*Zakon o konfiskaciji imovine i izvršenju konfiskacije
(Službeni list DSJ, 40/45 i 70/45)*

Članak 20.

Članak 21. stavak 3.

Ukoliko se u roku od godinu dana po provedenoj konfiskaciji ne stavi izlučni zahtjev, ima se smatrati da su sva prava trećih osoba, kao izlučnih vjerovnika prestala.

"Kotarski narodni odbor V. G., Komisije nadležne za konfiskaciju njemačke imovine 13. studenog 1941. podržavio je cjelokupnu imovinu T. T. K. A. M. L. u korist države, pa tako i predmetne nekretnine.

Zakon o konfiskaciji imovine i izvršenju konfiskacije („Službeni list DSJ“, broj 40/45 i 70/45) nije samo služio kao provedbeni propis pravomoćnih presuda, već se taj zakon primjenjivao i na slučaj kada presuda ne postoji, a sve sukladno i ranije važećem Zakonu o prijelazu u državnu svojину neprijateljske imovine glede imovine narodnih neprijatelja, pa tako i odluke AVNOJ-a na koju se i pozvalo nadležno upravno tijelo.

Odredbom članka 20. Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije propisano je kako prilikom provođenja konfiskacije mogu treće osobe stavljati izlučne zahtjeve u pogledu konfiscirane imovine.

Posebno je odredbom članka 21. stavka 3. Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije bilo pripisano da ako se ne stavi izlučni zahtjev u roku propisanim stavom 1. članka 21. (8 dana) da se to može učiniti u redovnom postupku u roku od godine dana po provedenoj konfiskaciji.

Sva do sada postojeća sudska praksa odredbu članka 21. stavka 3. Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije protumačila je na način da se protekom roka od godine dana gube sva prava trećih osoba, kao izlučnih vjerovnika, te se ima smatrati da su prava trećih osoba prestala jer je konfiskacija originarni način stjecanja prava vlasništva, dakle pravo vlasništva se stječe neovisno o pravnom predniku."

Županijski sud u Splitu, Gž-1298/2018-2 od 17. svibnja 2018.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09)

Članak 164. stavak 1.

Članak 165. stavak 1.

Članak 388. stavak 2.

Zakon o osnovnim vlasničko pravnim odnosima

(NN 53/91, 9/92 i 79/92)

Članak 38. i 39.

Članak 79. stavak 2.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 112/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Članak 219.

Vođenje postupka razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnine upućuje na nesavjesnost pravnih sljednika sudionika predmetnog postupka kao pretpostavke za naknadu štete zbog korištenja tuđe stvari.

"Predmet prvostupanjskog postupka je zahtjev za isplatom iznosa naknade radi korištenja tuđe nekretnine u razdoblju od 1994. pa do 2014. odnosno za isplatom iznosa radi ulaganja u nekretninu odnosno radi održavanja nekretnine.

U konkretnom slučaju, prednici današnjih parničnih stranka su bili braća koji su između sebe vodili čitav niz parničnih postupaka iz kojih proizlazi složenost njihovog odnosa, a ovaj postupak je samo nastavak ranije započetih postupaka koji su preneseni na njihove nasljednike. Ono što je ključno za razrješenje ovog spora je utvrditi pravni položaj tuženika, kao suvlasnika, u pogledu korištenja cijele nekretnine koja je predmet ovog postupka (pošteni ili nepošteni posjednici.

Obzirom da se na stjecanje, promjenu, pravne učinke i prestanak stvarnih prava prosuđuje prema pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih učina (članak 388. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, dalje u tekstu: ZV), tako da je pravilno prvostupanjski sud postupio kada je primijenio odredbe zakona koji je u vrijeme nastanka pravnih odnosa bio na snazi, a to je Zakon o osnovnim vlasničko pravnim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 9/92 i 79/92, dalje u tekstu : ZOVO).

Kod postavljenog tužbenog zahtjeva radi naknade štete, odnosno naknade zbog korištenja tuđe nekretnine dilema je pitanje primijene odredbe članka 38. i 39. ZOVO-a, odnosno članka 219. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 112/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje u tekstu: ZOO) koji regulira odredbe o

stjecanju bez osnove. Dilema je razriješena na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. studenog 2013. na kojoj je izraženo pravo shvaćanje ako je stvar u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika, tada valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZV-a (odnosno članka 38. i 39. ZOVO-a u ovom slučaju), prema kojim odredbama je nepošteni posjednik dužan naknaditi koristi od uporabe tuđe stvari. Pri utvrđivanju (ne)poštenja posjeda tuženih 1. i 2. valja primijeniti odredbu članka 79. stavka 2. ZOVO-a koji je propisivao da je posjed savjestan ako posjednik ne zna ili ne može znati da stvar koju posjeduje nije njegova. Dakle poštenu (savjesni) posjednik prema ZOVO-u mora smatrati da je stvar koju posjeduje njegovo vlasništvo.

U konkretnom slučaju, stranke su suvlasnici nekretnine koja je predmet postupka, a koje pravo vuku do njihovih prednika Ž. L. (suvlasnika 1/3 dijela) i M. L. (suvlasnika 2/3 dijela), koji su svoj suvlasnička prava stekli nasljeđivanjem. Među strankama je vođen parnični postupak radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina pod poslovnim brojem P-2035/92 u kojem je donesena presuda na temelju priznanja od 16. prosinca 2002. temeljem koje je vođen ovršni postupak pod poslovnim brojem Ovr-435/03, radi fizičke diobe nekretnina u kojem je rješenje postalo pravomoćno 6. listopada 2008. a ovrha dovršena rješenjem od 18. veljače 2010., od kada su stranke u posjedu svaka svog dijela nekretnine.

Sasvim jasno je da poštenje posjeda uvijek prestaje zaprimanjem vindikacijske ili negatorne tužbe, dok je nesporno tuženik još 1992. zaprimio tužbu radi razvrgnuća čijim zaprimanjem je nedvojbeno mogao znati da stvar koju je posjedovao (1/3 suvlasničkog dijela ranijeg tužitelja) nije njegova. Obzirom u pogledu ocjene poštenja posjeda tuženika u konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je suprotno sadržaju dokaza izvedenih u postupku zauzeo proturječan stav o bitnim činjenicama kada je smatrao da su tuženi 1. i 2. poštenu posjednici nekretnine. Upravo suprotno utvrđenjima prvostupanjskog suda ovaj drugostupanjski sud smatra da tuženi 1. i 2. nisu poštenu posjednici dijela nekretnine u suvlasništvu tužiteljice odnosno njezinog prednika, barem od momenta zaprimanja tužbe u predmetu P-2035/92 od kada su isti mogli znati da nekretnina, u tom dijelu, nije njihova."

Županijski sud u Splitu, Gž-2418/2017 od 14. prosinca 2017.

STVARNO PRAVO > PRAVO SLUŽNOSTI > STVARNE SLUŽNOSTI > POSEBNA PRAVILA ZA POJEDINE SLUŽNOSTI > PUTA > NUŽNI PROLAZ

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 191. stavak 1.

Zakon o nužnim prolazima od 6. travnja 1906.

§14.

Ukoliko predlagatelj nije zadovoljan visinom naknade priznate u izvanparničnom postupku vođenom radi osnivanja nužnog prolaza isti je ovlašten svoje pravo, eventualno, ostvariti u parnici primjenom pravila iz §14. Zakona o nužnim prolazima od 6. travnja 1906.

"Nadalje, napominje se da je predlagatelj, odnosno vlasnik povlasne nekretnine dužan platiti punu naknadu vlasniku poslužne nekretnine, a kako je naknada utvrđena u provedenom izvanparničnom postupku, tada je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je naložio predlagatelju da protustranci isplati iznos od 15.900,00 kuna kao iznos koji je utvrđen za naknadu za osnivanje nužnog prolaza.

Ukoliko predlagatelj ili pak protustranka nije zadovoljna visinom naknade priznate u izvanparničnom postupku u postupku vođenom radi osnivanja nužnog prolaza isti su ovlašteni svoje pravo, eventualno, ostvariti u parnici primjenom pravnog pravila iz §14. Zakona o nužnim prolazima od 6. travnja 1906."

Županijski sud u Splitu, Gž-451/2017-2 od 9. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 108.

Zakon o željeznici

(NN 94/13 i 148/13)

Članak 4. podstavak 35. i 42.

Članak 11. stavak 1. i 2.

Članak 15. stavak 1.

Članak 59.

Upis željezničke infrastrukture izgrađene do stupanja na snagu Zakona o željeznici („Narodne novine“, broj 94/13 i 148/13) provest će nadležni sud po službenoj dužnosti na temelju potvrde upravitelja infrastrukture i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja koje nadležnom sudu dostavlja nadležno katastarsko tijelo.

"U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagatelj je podnio prijedlog za upis prava vlasništva na k.č.br. 1462/2 upisanoj u zk. ul. br. 124 i k.č.br. 1463/2 upisanoj u zk. ul. br. 125 k.o. K. N. na ime Republike Hrvatske, javno dobro u općoj uporabi na temelju Ugovora o kupoprodaji zemljišta, koji je sklopljen dana 31. kolovoza 2016. između R. M. kao prodavatelja i H. I. d.o.o. kao upravitelja željezničke infrastrukture u ime i za račun Republike Hrvatske, koji je ovjeren kod javnog bilježnika E. P. iz Z. pod brojem OV-6209/16 dana 31. kolovoza. 2016.

Prema odredbi članka 4. podstavka 42. Zakona o željeznici ("Narodne novine", broj 94/13 i 148/13, dalje u tekstu: ZŽ) željeznička infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, dok je prema podstavku 35. istog članka upravitelj infrastrukture pravna osoba odgovorna za građenje, upravljanje, obnovu i održavanje željezničke infrastrukture, uključujući i organiziranje i reguliranje prometa. Međusobna prava i obveze između vlasnika željezničke infrastrukture i upravitelja infrastrukture se uređuju ugovorom o upravljanju željezničkom infrastrukturom (ugovornim sporazumom).

U smislu odredbe članka 15. stavka 1. ZŽ-a upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od javnog interesa, dok je stavkom 3. istog članka određeno da djelatnost iz stavka 1. ovoga članka obavlja upravitelj infrastrukture, pravna osoba koju odlukom odredi vlasnik željezničke infrastrukture ili kojoj vlasnik dodjeli koncesiju u skladu s člankom 59. ovog Zakona.

Međutim, odredbom članka 11. željeznička infrastruktura izgrađena do stupanja na snagu ovoga Zakona, za koju je izrađena snimka izvedenog stanja i koja je evidentirana u katastru i odgovara granicama željezničke infrastrukture određene po upravitelju infrastrukture, upisat će se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja željezničkom infrastrukturom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnim knjigama (stavak 1). Upis željezničke infrastrukture iz stavka 1. ovoga članka provest će nadležni sud po službenoj dužnosti, na temelju potvrde

upravitelja infrastrukture i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja koje nadležnom sudu dostavlja nadležno katastarsko tijelo (stavak 2).

Kako žalitelj podnesenim prijedlogom nije dostavio isprave kojima opravdava predloženi upis u smislu citirane odredbe to je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je smatrao da podnesenim ispravama predlagatelj upisa ne opravdava u ovom dijelu zahtijevani upis (članak 108. ZZK-a)."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-935/2017-2 od 21. lipnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 108. stavak 2.

Stajalište prvostupanjskog suda da u konkretnom slučaju, unatoč pravomoćnoj presudi kojom se utvrđuje da je predlagatelj vlasnik predmetne nekretnine u odnosu na protustranku Grad S., kao pravnog sljednika upisanog zemljišnoknjižnog vlasnika, postoji zapreka zatraženom upisu jer predlagatelj nije uz presudu dostavio ispravu o statusu predmetne nekretnine na dan 24. srpnja 1991. znači nedopušteno zadiranje u institut odnosno vrednotu pravomoćnosti sudske odluke.

"U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagatelj je podnio prijedlog za uknjižbu prava vlasništva na nekretnini označenoj kao čest. zem. 866/41 upisanoj u zk. ul. br. 1829 k.o. S. na temelju presude Općinskog suda u Splitu poslovni broj Pst-478/12 od 31. siječnja 2014. i rješenja Općinskog suda u Splitu poslovni broj Pst-478/12 od 4. veljače 2014. kojim je ispravljena navedena presuda u izreci i obrazloženju u pogledu oznake predmetne nekretnine.

Prvostupanjski sud je utvrdio da iz stanja zemljišne knjige proizlazi da se radi o nekretnini u bivšem društvenom vlasništvu s upisanim zemljišnoknjižnim vlasnikom O. O. S., te je zaključio da je radi utvrđenja knjižnog prednika predmetne nekretnine, a što ovisi o utvrđenju je li u pitanju šuma odnosno šumsko ili poljoprivredno zemljište ili pak građevinsko zemljište, predlagatelj trebao dostaviti ispravu iz koje bi proizlazilo da se predmetna nekretnina na dan 24. srpnja 1991. nalazila unutar građevinskog područja. Budući da predlagatelj takvu ispravu nije dostavio uz prijedlog za upis, prvostupanjski sud je zaključio da postoji zapreka zatraženom upisu u smislu odredbe članka 108. stavka 2. ZZK-a, pa je odbio prijedlog predlagatelja za uknjižbu prava vlasništva na predmetnoj nekretnini.

Stajalište prvostupanjskog suda da u konkretnom slučaju, unatoč pravomoćnoj presudi kojom se utvrđuje da je predlagatelj vlasnik predmetne nekretnine u odnosu na protustranku Grad S., kao pravnog sljednika upisanog zemljišnoknjižnog vlasnika, postoji zapreka zatraženom upisu jer predlagatelj nije uz presudu dostavio ispravu o statusu predmetne nekretnine na dan 24. srpnja 1991., znači nedopušteno zadiranje u institut odnosno vrednotu pravomoćnosti sudske odluke."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-687/2017-2 od 24. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > PRETPOSTAVKE ZAHTJEVA

Zakon o cestama

(NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 4.

Članak 5.

Članak 131. stavak 6.

Okolnost da protivniku upisa nije isplaćena naknada za zemljište preko kojega je položena nerazvrstana cesta nije od utjecaja za provedbu prijavnog lista.

"U stavku 4. istoga članka propisano je da nerazvrstane ceste izgrađene do dana stupanja na snagu Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/11.) koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja nerazvrstane ceste, a koji pribavlja i nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom sukladno propisima iz članka 107. ovoga Zakona i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi iz stavka 4. ovoga članka zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja nerazvrstane ceste, kako to propisuje odredba stavka 5. ovoga članka.

U stavku 6. članka 131. ZC-a propisano je da će se nerazvrstane ceste iz stavka 1. ovoga članka upisat u zemljišnu knjigu kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnoj knjizi."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-498/2018-2 od 16. srpnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > OVJERA POTPISA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13 i 108/17)

Članak 53.

Članak 54.

Ovjeru potpisa tj. potvrdu o tome da potpis na nekoj ispravi potječe od određene osobe, kad je za pravni učinak određene isprave taj sastojak nužan, ne može nadomjestiti deklaratorna presuda kojom bi između određenih stranaka bila utvrđena istinitost te isprave, tako ni sudska nagodba koja je zaključena na temelju opće punomoći.

"Zemljišnoknjižni sudac po prigovoru je istaknuo kako eventualna nagodba zaključena između prodavatelja, ovdje konkretno predloženika, ne zamjenjuje obvezu za prilaganjem punomoći u smislu odredba članka 53. ZZK-a, a u svezi odredbe članka 54. ZZK-a, neovisno što su u nagodbi prodavatelji tada zastupani po punomoćniku T. F., odvjetniku u O., dali odobrenje predloženiku 10. A. Š. na prodaju predmetne nekretnine.

Zaključak prvostupanjskog suca kako nagodba ne može zamijeniti punomoć kao pravilan prihvaća i ovaj sud.

Naime, kao što se sudska praksa izjasnila da ovjeru potpisa tj. potvrdu o tome da potpis (rukoznak) na nekoj ispravi potječe od određene osobe – kad je za pravni učinak određene isprave taj sastojak nužan – ne može nadomjestiti deklaratorna presuda kojom bi (između određenih stranaka) bila utvrđena istinitost te isprave, tako ni sudska nagodba koja je zaključena na temelju opće punomoći, jer u spisu ne prileži specijalna punomoć za odvjetnika T. F., ne može ustanoviti specijalnu punomoć za A. Š., na temelju koje bi isti bio ovlašten punomoćnik za zastupanje prodavatelja prilikom sklapanja ugovora o prodaji."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-466/2018-2 od 23. svibnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 40.

Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

(NN 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02)

Članak 65. stavak 1.

Pravilo o knjižnom predniku ne primjenjuje se kod zabilježbe spora – upravnog postupka za povrat imovine oduzete tijekom jugoslavenske komunističke vladavine, tako da će zemljišnoknjižni sud, ako su ispunjene i druge pretpostavke za upis, udovoljiti prijedlogu i dopustiti upis bez obzira na to što je nekretnina čiji se povrat traži prema odredbama Zakona o naknadi uknjižena na treće osobe.

"Prvostupanjski sud je odbio prijedlog za zabilježbu postupka povrata u pogledu predmetnih nekretnine uz obrazloženje da u konkretnom slučaju nije ispunjena pretpostavka o knjižnom predniku iz članka 40. ZZK-a koja je osnovna materijalnopravna pretpostavka svakog zemljišnoknjižnog upisa.

Predlagatelj je uz prijedlog za zabilježbu priložio zahtjev za povrat oduzete imovine iz kojeg je vidljivo da se pred nadležnim upravnim tijelom Grada Z. vodi postupak za povrat oduzete imovine po zahtjevu predlagatelja i A. Z. pod klasa: UP/I-942-01/97-05/215. Dakle, predlagatelj je dokazao da se po njegovu zahtjevu pred nadležnim upravnim tijelom vodi postupak za povrat imovine oduzete tijekom jugoslavenske komunističke vladavine.

Suprotno pravnom shvaćanju prvostupanjskog suda, ovaj sud smatra da se pravilo o knjižnom predniku ne primjenjuje kod zabilježbe spora – upravnog postupka za povrat imovine oduzete tijekom jugoslavenske komunističke vladavine, tako da će zemljišnoknjižni sud, ako su ispunjene i druge pretpostavke za upis, udovoljiti prijedlogu i dopustiti upis zabilježbe spora – upravnog postupka povrata imovine koji se vodi pred nadležnim upravnim tijelom bez obzira na to što je nekretnina čiji se povrat traži prema odredbama Zakona o naknadi uknjižena na treće osobe."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-178/2017-3 od 20. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 81. stavak 1.

Članak 82. stavak 1. i 2.

Podnošenje zahtjeva za mirno rješenje spora predstavlja nužnu procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe, te nije dokaz da će postupak zaista i biti pokrenut.

"Predlagateljica je u ovom zemljišnoknjižnom postupku podnijela prijedlog za upis zabilježbe spora na nekretninama protustranke upisanim u zk. ul. br. 5118 k.o. N. G., sukladno odredbama članka 81. stavka 1. i 2. i članka 82. ZZK-a, koji temelji na zahtjevu za mirno rješenje spora – radi priznanja prava vlasništva na nekretninama pod brojem N-DO-24/2016-2 od 24. studenoga 2016.

Budući da iz isprave – zahtjeva za mirno rješenje spora broj: N-DO-23/2016/2 na kojemu predlagateljica temelji prijedlog za upis zabilježbe spora ne proizlazi da je pokrenut parnični postupak, predlagateljica nije dokazala sukladno odredbama članka 82. stavka 1. i 3. ZZK-a da se vodi postupak iz članka 81. stavka 1. ZZK-a, zbog čega je prvostupanjski sud pravilnom primjenom materijalnog prava odbio prijedlog za upis zabilježbe spora. Naime, podnošenje zahtjeva za mirno rješenje spora predstavlja nužnu procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe, te nije dokaz da će postupak zaista i biti pokrenut."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-219/2017-2 od 10. rujna 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama (NN 55/13)

Članak 7.

Zemljišnoknjižni poslovník

Članak 57. stavak 7.

Ovršni sud nije ovlaštena osoba u smislu odredbe članka 95. ZZK-a koja može zahtijevati upis zabilježbe pokretanja postupka ovrhe.

"Predmet prvostupanjskog postupka je upis zabilježbe pokretanja postupka sukladno članku 84.a ZZK-a.

Dakle, uvođenjem nove zabilježbe člankom 7. Zakona o izmjenama dopunama Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 55/13, dalje u tekstu: ZID ZZK) brisana odredba članka 57. stavka 7. Zemljišnoknjižnog poslovníka koji se odnosi na obvezu drugog suda ili upravnog tijela da dostavlja zemljišnoknjižnom sudu podneske o postupcima koji se pred njima vode. Time prestaje obveza drugih sudova da dostavljaju podneske zemljišnoknjižnom sudu, a briga o postupku koji se vodi pred nekim drugim sudom ili tijelom prenosi se isključivo na stranke u postupku.

Dakle, iz svega navedenog jasno proizlazi da ovršni sud nije ovlaštena osoba u smislu članka 95. ZZK-a koja može zahtijevati upis zabilježbe pokretanja postupka ovrhe, obzirom je ukinuta odredba članka 57. stavka 7. Zemljišnoknjižnog poslovníka, a nema dvojbe da stanke nisu zatražile zabilježbu pokretanja ovog postupka."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-682/2018-2 od 5. rujna 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 i 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 70. stavak 1.

Odredbama ZZK-a, a ni nekim drugim zakonom nije predviđen upis zabilježbe prava doživotnog stanovanja, pa se u zemljišnu knjigu ne može upisati takva zabilježba.

"Pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je odbio prijedlog predlagatelja za upis zabilježbe prava doživotnog stanovanja i zabrane otuđenja na nekretnini k. č. br. 2915/3 upisanoj u zk. ul. br. 25515 k.o. S.

U skladu s odredbom članka 70. stavka 1. ZZK-a zabilježbe se mogu odrediti kad je to predviđeno ovim ili drugim zakonom.

Odredbama ZZK-a, a ni nekim drugim zakonom nije predviđen upis zabilježbe prava doživotnog stanovanja, pa se u zemljišnu knjigu ne može upisati takva zabilježba."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-234/2017-2 od 10. rujna 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 i 55/13)

Članak 84.a stavak 1.

Kada se radi o tužbi radi predaje u suposjed, pravilno je prvostupanjskim rješenjem odbijena zabilježba pokrenutog postupka.

"Naime, predlagatelj je tužbom zaprimljenom 1. prosinca 2015., pred prvostupanjskim sudom pokrenuo protiv predloženika – tamo tuženika parnični postupak radi predaje u suposjed potkrovlja zgrade označene kao čest. zem. 3145 Z.U. 5029 k.o. S.

Odredbom članka 84.a stavka 1. ZZK-a je propisano da kad stranka koja je pred sudom ili upravnim tijelom pokrenula postupak u kojem bi se mogao odrediti upis, a za koji se ne može upisati zabilježba spora, na temelju tog podneska s potvrdom da je predan sudu ili upravnom tijelu na rješavanje pred zemljišnoknjižnim sudom, zatražit će zabilježbu pokretanja tog postupka.

Kako se ovdje radi o postupku radi kojeg se ne bi mogao odrediti upis (jer se radi o tužbi radi predaje u suposjed), to nije ispunjena pozitivna pretpostavka iz članka 84a. stavka 1. ZZK-a, pa je pravilno sud prvog stupnja pravilno postupio kada je potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je odbijena zabilježba pokrenutog postupka."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-371/2018-2 od 28. lipnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 246.

Predlagateljica ne može u svoju korist osnovati stvarni teret na nekretnini koja je njezino vlasništvo.

"Pravilno je pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da predlagateljica ne može u svoju korist osnovati stvarni teret na nekretnini koja je njezino vlasništvo.

Prema odredbi članka 246. ZVDSP-a stvarni teret daje svomu korisniku stvarno pravo na nekretnini koju opterećuje ovlašćujući ga da mu se na teret njezine vrijednosti ponavlja daju stvari ili čine radnje koje su sadržaj toga stvarnog tereta.

Dakle, pravo stvarnog tereta je stvarno pravo na tuđoj nekretnini s ovlaštenjem na određene, u pravilu, periodične činidbe, od njezina svagdašnjeg vlasnika.

Budući da iz Očitovanja o osnivanju trajnih stvarnih tereta na nekretnini proizlazi da predlagateljica u svoju korist na svojem suvlasničkom dijelu odnosno 1/2 dijela nekretnine označene kao kčbr. 1181/12 upisane u zk. ul. 14578 k.o. G. Z. osniva stvarni teret i da odredbama ZVDSP-a nije predviđena mogućnost osnivanja stvarnog tereta na vlastitoj nekretnini u svoju korist (tzv. vlasničkog stvarnog tereta), pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je odbio prijedlog predlagateljice za uknjižbu prava stvarnog tereta na njezinu suvlasničkom dijelu predmetne nekretnine."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-191/2017-2 od 20. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17).

Članak 16. stavak 2.

Članak 36. stavak 2.

Pravilnik o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova

(NN 81/97, 109/02, 23/02, 153/02 - ispravak i 14/05)

Članak 77. stavak 1.

Založno pravo glede sporednog potraživanja s naslova kamata je bitni sadržaj uknjižbe založnog prava (hipoteke) jer se založno pravo glede sporednog potraživanja s naslova kamata stječe samo ako je upisano u zemljišne knjige. Upisano kroz izraz „sa pripadajućim kamatama“ nije u skladu s člankom 36. stavkom 2. ZZK-a.

"Ispravom koja je služila kao temelj za dopuštenje upisa uknjižbe založnog prava, a radi se o sporazumu - zapisniku sastavljenom pred Trgovačkim sudom u Splitu broj I-776/92 od 29. travnja 1999. određeno je osiguranje potraživanja vjerovnika prema dužniku na temelju Ugovora o kreditu broj 62/92 od 31. ožujka 1992. u iznosu od 5.000.000,00 HRD sa 15,5% kamate mjesečno računajući od 31. ožujka 1992. do namirenja potraživanja koje potraživanje dopijeva na naplatu 30. travnja 1992.

Dopuštajući upis uknjižbe založnog prava vjerovnika na temelju navedene isprave, sud prvog stupnja nije u cijelosti dopustio upis uknjižbe založnog prava u skladu s ispravom na temelju koje je taj upis zatražen jer je upis založnog prava dopustio samo glede glavnog potraživanja, dok u odnosu na sporedno potraživanje koje se tiče kamate nije dopustio upis na način predviđen odredbom članka 36. stavka 2., članka 16. stavka 2. ZZK-a i članka 77. stavka 1. Zemljišnoknjižnog poslovnika budući da u glavnoj knjizi nije dopustio upis kamatne stope uz tražbinu uz koju je ugovoreno plaćanje kamate, usprkos tome što je ona bila ugovorena. Na taj način sud nije dopustio upis bitnog sadržaja knjižnoga prava niti se pozvao na točno označeno mjesto u ispravi na kojoj se temelji upis.

Založno pravo glede sporednog potraživanja s naslova kamata je bitni sadržaj uknjižbe založnog prava (hipoteke) jer se založeno pravo glede sporednog potraživanja s naslova kamata stječe samo ako je upisano u zemljišne knjige (ovakvo je pravno stajalište izraženo i u rješenju VSRH, Gzz-229/01 od 28. ožujka 2002. te presudi Visokog trgovačkog suda RH Pž-4763/2017 od 6. rujna 2017.). Upisano kroz izraz "sa pripadajućim kamatama" nije u skladu s člankom 36. stavkom 2. ZZK-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-397/2018-2 od 9. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15 – pročišćeni tekst)

Članak 350.

Zakon o sudskom registru

(NN 101/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 198/13, 93/14 i 110/15)

Članak 3.

Članak 4. stavak 1. i 2.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15)

Članak 127. stavak 1.

Kako je založni vjerovnik izgubio svoju osobnost (prestao postojati i brisan iz sudskog registra), te kako nema sveopćeg pravnog sljednika, to su se ispunile pretpostavke za prestankom založnog prava njegovim brisanjem iz zemljišne knjige.

"Iz odredbe članka 350. ZVDSP-a razvidno je kako založno pravo prestaje kada vjerovnik izgubi pravnu osobnost, a nema sveopćega pravnog sljednika. Dakle ovo pravo pod navedenim okolnostima prestaje *ex lege*. Brisanje tog prava izvršiti će se tek na temelju javne ili javno ovjerovljene isprave kojom se dokazuje da su nastupile činjenice na temelju kojih bi, brisanjem iz zemljišne knjige, založno pravo prestalo postojati. Takva isprava je upravo izvadak iz sudskog registra, a sukladno odredbama članka 3. i 4. stavci 1. i 2. Zakona o sudskom registru ("Narodne novine", broj 101/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 198/13, 93/14 i 110/15) Predlagatelji su dostavili izvadak iz sudskog registra (str. 2 E,F,G,H) koji udovoljava navedenim pretpostavkama. Iz sadržaja ove isprave je razvidno kako je nastupio prestanak subjekta upisa M. d.o.o., a kao razlog za prestanak je navedena Odluka o prestanku društva od 18. svibnja 2000. Usput je za navesti da je iz predmetnog izvotka razvidno kako je kao posljednja odluka koja se navodi u izvotku, rješenje Trgovačkog suda u Splitu od 11. rujna 2013. Tt -03/1633-4. kojim je M. d.o.o. brisan (podatak dostupan na Internetu). Inače, odredbom članka 127. stavka 1. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15), propisano je kako po okončanju likvidacije likvidatori moraju podnijeti prijavu sudu za upis brisanja društva iz sudskog registra, dok društvo prestaje brisanjem iz sudskog registra.

Slijedom navedenog kako je u konkretnom slučaju založni vjerovnik M. d.o.o. izgubio svoju osobnost (prestao postojati i brisan iz sudskog registra), te kako nema sveopćeg pravnog sljednika, to su se ispunile pretpostavke iz članka 350. ZVDSP-a za prestankom založnog prava njegovim brisanjem iz zemljišne knjige. Stoga je pobijanim rješenjem Z-13123/13 od

11. lipnja 2014. pogrešno primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen prigovor predlagatelja kojim je tražio upis brisanja založnog prava."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-42/2015-2 od 1. lipnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 43.

Članak 44.

Članak 52.

Članak 54.

U zemljišnoknjižnom predmetu u kojem je predlagatelj podnio prijedlog za upis prijenosa hipoteke ne može se s uspjehom pobijati zakonitost i pravilnost ranije upisanog založnog prava.

"U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagatelj je podnio prijedlog za upis prijenosa hipoteke na 1/2 suvlasničkog dijela nekretnine opisane kao zk. č. br. 1358/5 u naravi stambena zgrada, krušna peć, staja, dvorište i oranica površine 4208 m², upisane u zk. ul. 4679 k.o. V. kao suvlasništvo L. M. i 1/2 suvlasničkog dijela nekretnine opisane kao zk. č. br. 1358/5 u naravi stambena zgrada, krušna peć, staja, dvorište i oranica površine 4208 m², upisane u zk. ul. 4679 k.o. V. kao suvlasništvo D. M. sa dosadašnjeg hipotekarnog vjerovnika protustranke u korist predlagatelja. Predlagatelj prijedlog za upis prijenosa hipoteke temelji na Ugovoru o ustupu tražbine koji je sklopljen između protustranke kao cedenta i predlagatelja kao cesionara dana 6. lipnja 2014. i Aneksu Ugovoru o ustupu tražbine koji je sklopljen između protustranke kao cedenta i predlagatelja kao cesionara dana 9. veljače 2016.

Kako je predlagatelj uz prijedlog priložio isprave koja ispunjavaju sve opće pretpostavke za valjanost tabularne isprave (članak 43. i članak 44. ZZK-a) i posebne pretpostavke za uknjižbu (članak 52. i članak 54. ZZK-a), tj. Ugovor o ustupu tražbine od 6. lipnja 2014. i Aneks Ugovoru o ustupu tražbine od 9. veljače 2016. kojima dokazuje da je u njegovu korist prenesena tražbina osigurana hipotekom, odnosno da je on postao novi vjerovnik predmetne tražbine, to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo iz naprijed navedenih zakonskih odredbi ZVDSP-a i ZOO-a kada je udovoljio predmetnom prijedlogu predlagatelja.

Žalbeni navodi žalitelja kojima se pobija zakonitost i pravilnost ranije upisanog založnog prava u korist protustranke H. A. A. B. d.d., tj. da žaliteljica D. M. kao bračni drug L. M. nije nikada dala suglasnost za zasnivanje založnog prava na predmetnoj nekretnini koja je njihova bračna stečevina, nisu od utjecaja na zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja o prijenosu hipoteke na predlagatelja, jer žalitelji u ovom zemljišnoknjižnom predmetu ne mogu s uspjehom osporavati zakonitost i pravilnost pravomoćnog upisa založnog prava (hipoteke) u korist protustranke. Uzgred se napominje da u zemljišnoknjižnog postupku vrijedi načelo formalnog legaliteta, što znači da zemljišnoknjižni sud nije ovlašten upuštati se u razmatranje materijalnopravne zakonitosti i pravilnosti isprave koja služi kao temelj za dopuštenje upisa."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-20/2017-2 od 20. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

*Zakon o potrošačkom kreditiranju
(NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15 i 102/15)*

Članak 19.a-19.i

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 81/15)*

Članak 347.

Članak 348.

Kada se traži uknjižba prijenosa hipoteke na novu tražbinu, a na temelju hipoteke koja nije izbrisana u zemljišnim knjigama, tada je osim isprave kojom založni dužnik daje suglasnost o uknjižbi prijenosa hipoteke na novu tražbinu, dužan zemljišnoknjižnom sudu dostaviti i dokaz da nova tražbina nije veća od tražbine koja je osigurana upisanom hipotekom.

"Pravilno je sud prvog stupnja odbio dopustiti upis uknjižbe založnog prava glede iznosa od 35.177,70 €/kn na nekretnini u vlasništvu protustranke upisanoj u Z.U. 12768 podul. br. 10 k.o. V., prijenosom neizbrisane hipoteke upisane pod brojem Z-2788/06 glede iznosa od 69.000 CHF/kn u korist predlagateljice upisa i koji upis je izvršen temeljem Ugovora o namjenskom kreditu broj 3206892609 od 21. lipnja 2006. (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu) uz zadržavanje prvenstvenog reda a na temelju Dodatka ugovoru o kreditu broj 3206892609/1 od 8. siječnja 2016. (dalje u tekstu: Dodatak).

Sud prvog stupnja smatra da nije prestala tražbina osigurana hipotekom u predmetu broj Z-2788/06 jer da iz odredbe članka 2 stavka 2. Dodatka proizlazi da se navedenim dodatkom samo mijenja iznos preostalog neotplaćenog kredita dok da se u članku 14. stavku 3. Dodatka kontradiktorno navodi da je tražbina koja je osigurana hipotekom broj Z-2788/06 prestala ex lege. Nadalje, da ni odredbe članka 19.a do 19.i Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15 i 102/15; dalje u tekstu: ZPK) ne sugeriraju prestanak obveze ex lege već samo uređuju prijelazno razdoblje tijekom konverzije kredita.

Naime, kada se traži uknjižba prijenosa hipoteke na novu tražbinu, a na temelju hipoteke koja nije izbrisana u zemljišnim knjigama, tada je osim isprave kojom založni dužnik daje suglasnost o uknjižbi prijenosa hipoteke na novu tražbinu (ovdje Dodatak), dužan zemljišnoknjižnom sudu dostaviti i dokaz da nova tražbina nije veća od tražbine koja je osigurana upisanom hipotekom a što je ovdje i dostavljeno.

Kako predlagateljica upisa nije u smislu citiranih odredbi članka 347. i 348. ZV dokazala prestanak prvotne tražbine jer su Dodatkom samo izmijenjene odredbe iz osnovnog Ugovora o kreditu a čime nije prestala tražbina iz Ugovora o kreditu temeljem kojeg je izvršen upis založnog prava; kako se ne traži brisanje te prvotne hipoteke upisane na temelju Ugovora o kreditu dakle, iz istog obveznopravnog odnosa, već se traži glede iste ugovorne obveze upis još jedne hipoteke na temelju Dodatka; to je pravilna odluka suda prvog stupnja."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-416/2018-2 od 27. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI (PRIGOVOR I ŽALBA)

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 125.

Za računanje zakonskog žalbenog roka neophodno je utvrđenje valjane dostave pobijanog rješenja.

"Prema članku 125. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17, dalje u tekstu: ZZK) rok za žalbu je petnaest dana (stavak 1.), o žalbi odlučuje sud drugoga stupnja (stavak 2.), a zakašnjele žalbe odbacit će odmah sud prvoga stupnja, bez obzira na to je li zabilježba nepovoljne odluke izbrisana (stavak 3.).

Zaključak prvostupanjskog suda da je žaliteljeva žalba nepravovremena ne može se za sada prihvatiti kao pravilan.

Naime, za računanje zakonskog žalbenog roka od 15 dana neophodno je utvrđenje valjane dostave pobijanog rješenja."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-205/2017-2 od 28. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 62/13)

Članak 191.-197.

Članak 200.

Neovisno o pouci u pravnom lijeku sadržanoj u pobijanom rješenju, žalba predlagatelja podnesena protiv toga rješenja nije dopuštena, jer sud stranci ne može dati ona prava koja joj na temelju zakona ne pripadaju.

"Na raspravu za ispravak, odlučivanje o prigovorima i prijavama, na provedbu upisa u pojedinačnom ispravnom postupku te na tužbu za ispravak odgovarajuće se primjenjuju odredbe iz članka 191.- članka 197. ZZK-a (članak 200.g ZZK-a).

U kontekstu citirane zakonske regulative, kako se u ovom stadiju postupka prijedlog predlagatelja u postupovnom smislu poistovjećuje s prigovorom ili s prijavom, protiv odluke donesene o tom prijedlogu, žalba nije dopuštena.

Predlagatelj (jednako kao i ostali podnosioci prigovora ili prijave za čiji prigovor ili prijava nisu prihvaćeni, odnosno, kojima u ispravnom postupku zemljišnoknjižni sud nije u cijelosti ili djelomično udovoljio) svoja prava može ostvarivati u posebnoj parnici, odnosno, u drugom odgovarajućem postupku, kako to nalažu odredbe članka 197. ZZK-a.

Iz iznesenih razloga, neovisno o pouci u pravnom lijeku sadržanoj u pobijanom rješenju, žalba predlagatelja podnesena protiv toga rješenja nije dopuštena jer sud stranci ne može dati ona prava koja joj na temelju zakona ne pripadaju."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-526/2018-2 od 26. lipnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POVEZIVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE I KNJIGE POLOŽENIH UGOVORA

*Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisa u vlasništvu posebnog dijela nekretnine
(NN 121/13)*

Članak 3.

Članak 4.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 354. stavak 2. točka 11.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 i 55/13)

Članak 91. stavak 1.

U postupcima povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora mora biti istovjetna površina zč čestice na kojoj je izgrađena zgrada i one iz katastarskog operata, kao dokaz iz članka 4. točka 1. Pravilnika o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisa u vlasništvo posebnog dijela nekretnine, ako nije utvrđena građevna čestica.

"Žalitelj se u žalbi poziva na odredbu članka 3. Pravilnika koja propisuje obvezu predlagatelja da prijedlogu za povezivanje priloži dokaz da je utvrđena građevina čestica, a koje obveze je oslobođen u slučajevima propisanim člankom 4. Pravilnika, uz ostale člankom 3. Pravilnika potrebne isprave.

Iz uvjerenja Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar R. od 12. ožujka 2014. proizlazi da kčbr. 3656/1 k.o. S. G. odgovara kčbr. 1990/1 k.o. R.

Međutim, površina zemljišnoknjižne čestice koja je predmet postupka nije istovjetna površini čestice u katastarskom operatu, jer je zemljišno knjižna čestica oznake kčbr. 1990/1 k.o. R. veće površine od one katastarske oznake kčbr. 3656/1 k.o. S. G. Naime, prema zk. stanju kčbr. 1990/1 k.o. R. upisana je u zk. ul. 5309 u površini od 330,7 čhv što odgovara površini od 1.801,51 m² (1 čhv = 3.596652 m²), dok je u posjedovnom listu kčbr. 3656/1 k.o. S. G. kuća i dvorište površine 945 m².

Kako u postupcima povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora mora biti istovjetna površina zk. čestice oznake kčbr. 1990/1 k.o. R., na kojoj je izgrađena predmetna zgrada i one iz katastarskog operata kčbr. 3656/1 k.o. S. G., kao dokaz iz članka 4. točke 1. Pravilnika, ako nije utvrđena građevna čestica, o čemu prvostupanjski sud ne daje nikakve odlučne razloge, niti su ti razlozi razvidni u obrazloženju jesu li zadovoljeni uvjeti iz članka 3. Pravilnika, to je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 89/14, dalje u tekstu: ZPP) na

koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu članka 365. stavka 2. ZPP-a koji se primjenjuje u smislu odredbe članka 91. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13 i 60/13, dalje u tekstu: ZZK), zbog čega je valjalo usvajanjem žalbe Grada R. ukinuti pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 380. točka 3. ZPP-a u svezi člankom 91. stavkom 1. ZZK-a i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupka."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-328/2017-2 od 6. lipnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSTALO

*Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sustavnog značenja za Republiku Hrvatsku
(NN 32/17)*

Članak 41.

Odredba članka 41. Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sustavnog značenja za Republiku Hrvatsku obuhvaća i zemljišnoknjižne postupke.

"Prema odredbi članka 41. ZPIUTD-a da dana otvaranja postupka izvanredne uprave do njenog završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih i postupaka osiguranja, kao niti postupka izvansudske naplate protiv dužnika i njegovih ovisnih i povezanih društava, postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa, a stavkom 2. je propisano da se postupci koji su u tijeku prekidaju danom otvaranja postupka izvanredne uprave.

U ovom slučaju prijedlog za osiguranje podnesen je (upravo) 7. travnja 2017., rješenje o osiguranju Ovr-2768/17. doneseno je 14. travnja 2017., a rješenje Z-2768/17 doneseno je 14. travnja 2017., dok je rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu broj: 47. St-11238/17, od 10. travnja 2017. otvoren postupak izvanredne uprave nad dužnikom A., d.d. Z., u čijem je sastavu je pod brojem 6. K. d.d.

Dakle, člankom 41. stavkom 1. ZPIUTD-a su obuhvaćeni svi postupci, pa čak i izvansudske nagodbe, s izuzetkom sporova iz radnih odnosa, pa su time obuhvaćeni i zemljišnoknjižni postupci. U ovom slučaju tim i više jer postupak uknjižbe zaloge je posljedica (ili nastavak) ovršnog postupka budući je prvostupanjski sud u ovršnom postupku (Ovr-2768/17) odredio da se zemljišnim knjigama izvrši uknjižba založnog prava (članak 296, 297. i 300. OZ).

Zato je temeljem članka 380. točke 3. ZPP-a u vezi sa člankom 91. stavkom 1. ZZK-a valjalo prihvatiti žalbu protivnika upisa kao osnovanu, ukinuti rješenja prvostupanjskog suda i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje.

U nastavku postupka prvostupanjski sud će, s obzirom na dan podnošenja prijedloga za osiguranje (7. travnja 2017.), s obzirom na dan donošenja rješenja o otvaranju postupka izvanredne uprave (10. travnja 2017.) i s obzirom na dan donošenja rješenja o osiguranju (14. travnja 2017.) odlučiti o prekidu postupka u ovoj pravnoj stvari ili osnovanosti provedbe rješenja o osiguranju."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-464/2018-2 od 17. kolovoza 2018.

STVARNO PRAVO > OSTALO > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO > PRETVORBA, PRIVATIZACIJA

*Zakon o šumama
(NN 54/83, 32/87 i 47/89)*

Članak 18.

*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama 16. listopada 1990.
(NN 41/90)*

Članak 6.

Kada je pretvorba društvenog vlasništva nad šumama i šumskim zemljištima izvršena stupanjem na snagu ZID ZŠ-a, naknadna promjena prostornih planova nije mogla mijenjati vlasništvo i status nekretnina – šuma i šumskog zemljišta.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je isključivi vlasnik dijela čest. zem. 186/44 k.o. D. u dopuni Prikaza lica mjesta izrađenoj od stalnog sudskog vještaka za geodeziju K. Š. u S. od 26. rujna 2009. u površini od 93 m², te ovlaštenje da nakon što se prijavnim listom od navedene čestice formiraju zasebne katastarske čestice označenog oblika i površine, i na temelju tog prijavnog lista i presude uknjiži pravo vlasništva tužitelja za cijelo uz istovremeno brisanje toga prava s imena tuženika bez daljnjeg sudjelovanja tuženika.

Iz prvostupanjskog postupka proizlazi:

- da je čest. zem. 186/44 nastala od čest. zem. 186/2 k.o. D. koja je bila upisana u ZU 117 kao 11 zk tijelo te da je 2009. pod poslovnim brojem Z-709/09 izvršena parcelacija čest. zem. 186/2, u niz pod česticama između ostalog i čest. zem. 186/44,
- da je u zemljišnoj knjizi kao vlasnica za cijelo čest. zem. 186/44 k.o. D. upisana Općenarodna imovina pod upravom MNO D. ,
- da je upis vlasništva Općenarodne imovine pod upravom MNO D. na 11 zk tijelo izvršen 1949., a prije toga je vlasnik bila upisana Porezna općina D.,
- da je temeljna čestica 186/2 k.o. D. na dan 16. listopada 1990. bila obuhvaćena šumsko-gospodarskim područjem,
- da tužitelj tijekom postupka nije dostavio dokaz da bi bio proveden postupak izdvajanja predmetne nekretnine iz šumsko-gospodarske osnove,
- da se nekretnina nalazi unutar građevinskog područja na dan 24. srpnja 1991.

Dakle, u trenutku kada je stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama 16. listopada 1990. ("Narodne novine", broj 41/90, dalje u tekstu: ZID ZŠ) čestica se nalazila unutar građevinskog područja određenog prostornim planom.

Odredbom članka 6. ZID ZŠ bilo je određeno da su šume i šumska zemljišta na teritoriju RH, osim šuma i šumskih zemljišta u privatnom vlasništvu, državno vlasništvo RH (izmijenjeni članak 18. Zakona o šumama ("Narodne novine", broj 54/83, 32/87, 47/89, dalje u tekstu: ZŠ).

Dakle, šuma i šumsko zemljište koji se na dan stupanja na snagu ZID ZŠ 16. listopada 1990. nalazilo u društvenom vlasništvu, neovisno o tome da li se nalazilo u zoni građevinskog zemljišta ili izvan nje postalo je na temelju samog zakona vlasništvo RH. U konkretnom slučaju predmetna nekretnina nalazila se u šumsko gospodarskoj osnovi te sukladno članku

17. ZŠ-a za predmetnu nekretninu nije proveden postupak izdvajanja iz šumsko-gospodarske osnove.

Dakle, pretvorba društvenog vlasništva nad šumama i šumskim zemljištima izvršena je citiranog dana te od toga dana šume i šumsko zemljište koje su tada bile u društvenom vlasništvu postalo vlasništvo RH, stoga se nakon toga bez obzira da li je došlo do promjene prostornih planova nije moglo mijenjati vlasništvo i status nekretnina – šuma i šumskog zemljišta.

Prema tome pravilan je zaključak suda prvog stupnja da tužena nije pasivno legitimirana u ovoj pravnoj stvari."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1590/2017-2 od 13. prosinca 2017.

1 > Obvezno pravo

25

132.2

OBVEZNO PRAVO > UČINCI OBVEZA > PRAVO ZADRŽANJA (RETENCIJE) > UČINAK PRAVA ZADRŽANJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 18. stavak 3.

Članak 164. stavak 2. i 3.

Zakon o osnovnim vlasničkopравnim odnosima

(„Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90; NN 53/91 i 92/94)

Članak 38. stavak 3.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 72.-75.

Ako je posjednik u vrijeme kada je vršio ulaganja bio pošten, jer je nekretninu koristio na temelju valjanog pravnog posla, tada naknadno saznanje za odluku kojom je odbijen njegov zahtjev za utvrđenje prava suvlasništva na spornoj nekretnini, nema za posljedicu gubitak prava zadržanja sve dok mu se ne isplati vrijednost izvršenih ulaganja.

i

Vlasnik stvari nema pravo na isplatu s osnove naknade za korištenje njegove stvari za razdoblje kroz koje poštenu posjednik s obzirom na odredbu članka 38. stavka 7. ZOVO-a odnosno članka 164. stavka 2. ZVDSP-a ima pravo zadržanja (retencije) njegove stvari dok mu se ne isplati naknada za učinjena ulaganja.

"Prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan istaknuti prigovor prava zadržanja jer je zaključio da nisu ispunjene pretpostavke za postojanje prava zadržanja na navedenom stanu propisane odredbama članka 72. do 75. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO). Naime, odredbom članka 73. stavka 1. ZOO-a je propisano da vjerovnik nema pravo zadržanja kad dužnik zahtijeva da mu se vrati stvar koja je izašla iz njegova posjeda protiv njegove volje.

Prvostupanjski sud smatra da u konkretnom slučaju s obzirom na postojanje presude prvostupanjskog suda poslovni broj P-3951/92 od 28. listopada 2009. kojom je tuženicama naloženo iseljenje iz predmetnog stana treba uzeti da tužitelji kao dužnici zahtijevaju da im se vrati predmetni stan koji je izašao iz njihova posjeda protiv njihove volje, zbog čega tuženici nemaju pravo da zadrže predmetni stan dok im se ne isplati naknada za izvršena ulaganja.

Nadalje, po stajalištu prvostupanjskog suda, tuženici su donošenjem presude prvostupanjskog suda poslovni broj P-3951/92 od 28. listopada 2009. prestali biti poštenu posjednici te su izgubili u smislu odredbe članka 18. stavka 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP) svoje pravo na posjed predmetnog stana.

Konačno prvostupanjski sud nije prihvatio ni istaknuti prigovor radi prebijanja ocijenivši da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke predviđene odredbama članaka 195. i 196. ZOO-a jer tražbina tuženika po osnovi ulaganja u predmetnu nekretninu nije dospjela budući da o toj tražbini nije pravomoćno odlučeno u parnici koja se vodi kod prvostupanjskog suda pod poslovnim brojem P-3503/12.

Prvostupanjski sud je stoga zaključio da su tuženici u spornom razdoblju koristili predmetni stan bez valjane pravne osnove i da su time ostvarili korist u visini najamnine koju bi trebali plaćati za predmetni stan, pa je, utvrdivši na temelju nalaza i mišljenja vještaka graditeljske struke i procjene vrijednosti nekretnina Z. K., dipl. ing. građ., i podataka dostavljenih od Ministarstva financija, Porezne uprave R., Ispostave R. da su tuženici u spornom razdoblju korištenjem predmetnog stana ostvarili korist u ukupnom iznosu od 163.256,48 kuna, prihvatio tužbeni zahtjev kao osnovan pozivom na odredbe članka 1111. i 1120 ZOO-a, dakle odredbe koje uređuju stjecanje bez osnove (u obrazloženju prvostupanjske presude je očitom pogreškom navedeno članka 1011. i 1020. ZOO-a).

Osnovano tuženici u žalbi osporavaju pravilnost stajališta prvostupanjskog suda o istaknutom prigovoru prava zadržanja i prigovoru radi prebijanja.

Iz stanja spisa bi proizlazilo da su tuženici vršili ulaganja u predmetnu zgradu osamdesetih godina dvadesetog stoljeća odnosno prije nego je prvostupanjskom sudu podnesena tužba poslovni broj P-3951/92 kojom je zatraženo iseljenje tuženika iz predmetnog stana.

Ovom drugostupanjskom sudu za sada nije prihvatljiv zaključak prvostupanjskog suda da se tuženici imaju smatrati nepoštenim posjednicima jer im je pravomoćnom presudom naloženo da isele iz predmetnog stana. Naime, za ocjenu pitanja je li posjednik koji vrši ulaganja u tuđu nekretninu pošten odlučna je kakvoća posjeda posjednika u vrijeme kada se vrše ulaganja. Ako je posjednik u vrijeme kada je vršio ulaganja bio pošten jer je nekretninu koristio na temelju valjanog pravnog posla tada naknadno saznanje za odluku kojom je odbijen njegov zahtjev za utvrđenje prava suvlasništva na spornoj nekretnini nema za posljedicu gubitak prava zadržanja sve dok mu se ne isplati vrijednost izvršenih ulaganja.

Prema odredbi članka 38. stavka 3. Zakona o osnovnim vlasničkopравnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90; „Narodne novine“, broj 53/91 i 92/94, dalje u tekstu: ZOVO), koji je bio na snazi u vrijeme kada su vršena ulaganja, savjesni posjednik ima pravo na naknadu nužnih troškova za održavanje stvari, a prema odredbi iz stavka 4. istog članka savjesni posjednik može tražiti naknadu korisnih troškova u mjeri u kojoj je vrijednost stvari povećana, dok je prema stavku 5. istog članka nužne i korisne troškove vlasnik stvari dužan nadoknaditi savjesnom posjedniku u mjeri u kojoj ti troškovi nisu obuhvaćeni koristima koje je on dobio od stvari.

Prema odredbi članka 38. stavka 7. ZOVO-a savjesni posjednik ima pravo zadržati stvar dok mu se ne nadoknadi iznos nužnih i korisnih troškova što ih je imao u vezi s održavanjem stvari.

Prema sada važećoj odredbi članka 164. stavka 2. ZVDSP-a je propisano da ako vlasnik zahtijeva da mu posjednik preda stvar, poštenu posjednik može tražiti naknadu za nužne i korisne troškove koje je imao, te stvar zadržati dok mu oni ne budu naknađeni.

Nužni troškovi su oni koji su nužni za održavanje stvari te bi bez njih stvar potpuno ili djelomično propala. Korisni troškovi su oni troškovi kojima se povećava vrijednost stvari.

Pritom treba imati na umu da u smislu odredbe članka 164. stavka 3. ZVDSP-a nije koristan trošak onaj kojim je pošteni posjednik promijenio namjenu stvari, ako to vlasniku nije korisno.

Po pravnom shvaćanju ovoga suda vlasnik stvari nema pravo na isplatu s osnove naknade za korištenje njegove stvari za razdoblje kroz koje pošteni posjednik s obzirom na odredbu članka 38. stavka 7. ZOVO-a odnosno članka 164. stavka 2. ZVDSP-a ima pravo zadržanja (retencije) njegove stvari dok mu se ne isplati naknada za učinjena ulaganja.

Prema tome za odluku o tome imaju li odnosno jesu li tuženici imali pravo zadržanja na predmetnom stanu u spornom razdoblju potrebno je utvrditi jesu li tuženici bili pošteni posjednici u vrijeme kada su vršili ulaganja u predmetnu zgradu odnosno stan te o kakvim troškovima se radilo."

Županijski sud u Split, Gž-3308/2016-2 od 15. ožujka 2018.,

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > OPĆENITO > KADA ZASTARIJEVANJE POČINJE TEĆI

Zakon o mirovinskom osiguranju

(NN 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 30/04, 177/04, 92/05, 79/07, 35/08, 121/10, 130/10 – pročišćeni tekst, 61/11, 114/11 i 76/12)

Članak 164. stavak 2.

Članak 166. stavak 1. i 2.

Pravo na isplatu nepripadajuće mirovine zastarijeva u općem zastarnom roku koji teče od dana konačnosti upravnog rješenja kojim je isto utvrđeno.

"Prvostupanjski je sud po provedenom dokaznom postupku utvrdio da je pravna prednica tuženice G. K. bila korisnica invalidske mirovine, da je istoj konačnim i pravomoćnim rješenjem tužitelja od 9. listopada 2013. utvrđena nepripadna isplata invalidske mirovine za razdoblje od 1. siječnja 1999. do 28. veljače 2011. u svoti od ukupno 55.770,08 kuna, da tuženica kao pravna sljednica G. K. tužitelju nije izvršila povrat nepripadno isplaćene mirovine.

Temeljem iznesenih činjeničnih utvrđenja koja tuženica nije dovela u sumnju svojim žalbenim navodima, prvostupanjski je sud smatrao da je tuženica prema propisu iz odredbe članka 164. stavka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 30/04, 177/04, 92/05, 79/07, 35/08, 121/10, 130/10 – pročišćeni tekst, 61/11, 114/11, 76/12 – dalje u tekstu: ZMO) dužna tužitelju vratiti iznos preplaćene mirovine zbog čega je prihvatio postavljeni tužbeni zahtjev.

Naime, odredbom članka 164. st.1. ZMO propisana je obveza osigurane osobe koja primi neko novčano davanje iz mirovinskog osiguranja koje joj ne pripada da tako primljeni novčani iznos vrati Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, dok je odredbom stavka 2. istog članka propisano da obveza vraćanja davanja stečenog bez osnove postoji u slučaju kada je pravo iz mirovinskog osiguranja ostvareno protivno ovom Zakonu, te kada je novčano davanje isplaćeno u svoti većoj od pripadajuće.

Tužitelj je konačnim i pravomoćnim rješenjem donesenim 9. listopada 2013. utvrdio nepripadnu isplatu invalidske mirovine prednici tuženice G. K. za razdoblje od 1. siječnja 1999. do 28. veljače 2011. u iznosu od 55.770,08 kuna.

Neosnovano tuženica u žalbi tvrdi da je nastupila zastara potraživanja predmetne tražbine. Naime, u konkretnom se slučaju radi se o potraživanju s naslova stjecanja bez osnove koje zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina.

Odredbom članka 166. stavka 1. ZMO propisano je da potraživanje u slučajevima tog zakona zastarijevaju istekom rokova određenih zakonom, time da prema izričitoj odredbi stavka 2. istog članka rokovi zastare počinju teći od dana konačnosti upravnog rješenja.

Kako je rješenje na kojemu tužitelj temelji svoj zahtjev postalo konačno i pravomoćno 2. studenoga 2013., a tužba je u ovoj pravnoj stvari podnesena 6. prosinca 2013.. to je tužba podnesena u okviru općeg zastarnog roka od 5 godina."

Županijski sud u Splitu, Gž-2630/2015 od 3. studenoga 2017.

OBVEZNO PRAVO > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > OPĆI ROK ZASTARE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 234. stavak 3.

Članak 225.

*Zakon o obveznim osiguranjima u prometu
(NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)*

Regresni zahtjev prema vlasniku osiguranog vozila zastarijeva protekom roka od tri godine propisanom člankom 234. stavkom 3. ZOO-a jer se radi o potraživanju proisteklom iz ugovora o osiguranju.

"Predmet ove parnice je tužbeni zahtjev tužitelja da mu tuženik isplati iznos od 13.000,00 kuna sa zakonskom zateznom kamatom.

Tužitelj potraživanje temelji na činjenici da je tuženik dana 4. svibnja 2011., u S. u ulici ..., prouzrokovao prometnu nezgodu, tako da je upravljao osobnim vozilom reg. oz. ST ... (polica osiguranja Jadransko osiguranje d.d.) pod utjecajem alkohola i neprilagođenom brzinom uslijed čega nije mogao pravodobno zaustaviti svoje vozilo pa je prednjim krajem vozila udario u vozilo ispred sebe reg. oz. ST ..., (polica osiguranja kod C. O. d.d.), kojim je upravljao vlasnik vozila A. K., te tako oštetio vozilo registarske oznake ST ..., radi čega je tužitelj A. K. temeljem nagodbe isplatio iznos od 13.000,00 kuna dana 11. studenog 2011., a 7.718,15 kuna dana 13. svibnja 2013., odnosno 20.718,15 kuna, pa tužitelj ističe da potraživanje potražuje s osnove regresa.

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev pod točkom II. izreke, radi naplate iznosa od 13.000,00 kuna, iz razloga što smatra da je protekao rok zastare od 3 godine, kako to propisuje članak 234. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje u tekstu: ZOO), koji propisuje da potraživanja osiguratelja iz ugovora osiguranju zastarijevaju protekom roka od 3 godine.

Stajalište prvostupanjskog suda prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

U žalbi, kao i u tijeku provedenog postupka, tužitelj upire da je prvostupanjski sud trebao primijeniti članak 225. ZOO-a, kojim je propisan rok zastare 5 godina, jer se u ovom slučaju radi o regresnom potraživanju, koje se temelji na odredbama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14, dalje u tekstu: ZOOP).

Naime, tužitelj je isplatio štetu trećoj osobi A. K., koju je tuženik u prometu prouzrokovao A. K., pa tužitelj od tuženika traži da mu isplati iznos od 20.718,15 kuna, s osnova regresa, odnosno, u ovoj fazi postupka 13.000,00 kuna.

Međutim, nasuprot tvrdnjama tužitelja, međusobna potraživanja između tužitelja, kao osiguratelja, i tuženika, kao osiguranika, propisana su ZOOP i Općim uvjetima osiguranja (kao sastavnice ugovora o osiguranju), te se rok zastare na međusobna potraživanja primjenjuje članak 234. stavak 3. ZOO).

Naime, iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi da su tužitelj i tuženik u ugovorom odnosu osiguranja, što nije sporno među strankama, i to obveznog osiguranja prometa, te da

se u ovom slučaju radi o regresnom zahtjevu osiguratelja prema svom osiguraniku iz Ugovora o osiguranju (članak 3. stavak 1. točka 2.b i članak 3. stavak 5. Općih uvjeta).

Ovakvo stajalište prvostupanjskog suda u skladu je sa pravnim shvaćanjem Građanskog odjela Županijskog suda u Splitu zauzeto na sjednici Odjela od 28. kolovoza 2009. Naime, prihvaćeno je da regresni zahtjev prema vlasniku neosiguranog vozila zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godine (članak 225. ZOO), jer to potraživanja nije s osnove ugovora o osiguranju budući ugovor o osiguranju nije sklopljen jer je vozilo neosigurano, dok regresni zahtjev prema vlasniku osiguranog vozila – zaključen je ugovor o osiguranju, zastarijeva protekom roka od tri godine (članak 234. stavak 3. u vezi sa člankom 215. stavkom 1. ZOO)."

Županijski sud u Splitu, Gž-2942/2017-2 od 13. ožujka 2018.

OBVEZNO PRAVO > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > OPĆI ROK ZASTARE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 225.

Na tražbine iz računa za neplaćeni parking primjenjuje se opći zastarni rok (a ne posebni zastarni rok) sukladno odredbi članka 225. ZOO-a.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za naplatom iznosa od 200,00 kuna s osnova neplaćene dnevne parkirališne karte.

Prvostupanjski sud je ukinuo platni nalog nakon što je utvrdio da je račun broj 20110510148, izdan 31. svibnja 2011., dospio na naplatu dana 15. srpnja 2011., a ovršni prijedlog na temelju tog računa je podnesen 7. siječnja 2016., pa je prijedlog za ovrhu podnesen nakon proteka zastarnog roka od 3 godine.

Ispitujući pobijanu presudu, sukladno odredbi članka 365. stavka 2. ZPP-a, ovaj drugostupanjski sud ne nalazi bitnu povredu odredaba parničnog postupka na koju pazi po službenoj dužnosti, ali je pogrešno primijenio materijalno pravo.

U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je ukinuo platni nalog kad je smatrao da je nastupila zastara tužiteljevog potraživanja.

Naime, na tražbine iz računa za neplaćeni parking primjenjuje se opći zastarni rok (a ne posebni zastarni rok) sukladno odredbi članka 225. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 dalje u tekstu: ZOO-a), pa sukladno navedenom predmetne tražbine za neplaćeni parking zastarijevaju nakon proteka roka od pet godina od njihovog dospijeca."

Županijski sud u Splitu, Gž-2738/2017-2 od 28. ožujka 2018

OBVEZNO PRAVO < UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI < SKLAPANJE UGOVORA < NAMET < KAPARA – VRAĆANJE I URAČUNAVANJE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 268. stavak 1.

Članak 294.

Članak 303. stavak 1.

Članak 377.

Članak 1111.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 30/10, 143/12 i 152/14)*

Članak 115. stavak 3.

Kapara se može dati i akcesorni uglavak kapare sklopiti samo istovremeno ili eventualno poslije zaključenja glavnog ugovora, ali ne i prije toga.

"U ovoj pravnoj stvari predmet postupka je zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 170.200,00 kuna na ime iznosa od 23.000,00 EUR-a u kunskoj protuvrijednosti koje bi tužiteljica predala tuženiku u svrhu zaključenja ugovora o prodaji nekretnine.

U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio kako stranke nisu zaključile pisani ugovor o prodaji nekretnine, niti su zaključile predugovor, te da je stoga došlo na strani tuženika do uvećanja njegove imovine bez pravne osnove, upravo za predani iznos od 23.000,00 EUR-a, a sve sukladno odredbi članka 1111. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO). Ujedno je prvostupanjski sud i prihvatio zahtjev za isplatu kamate od 17. studenog 2008., smatrajući da je od tada tužiteljica zasigurno odustala od pregovora.

Zaključke prvostupanjskog suda, a glede pravnog odnosa između stanaka u cijelosti kao pravilne prihvaća i ovaj sud.

Odredbom članka 377. ZOO-a propisano je kako ugovor o kupoprodaji nekretnina mora biti sklopljen u pisanom obliku.

Odredbom članka 115. stavka 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV) propisano je kako pravni posao kojemu je cilj stjecanje vlasništva nekretnine, da bi bio valjan, treba uz ostale pretpostavke valjanosti biti u pisanom obliku.

U ovom konkretnom slučaju s obzirom na utvrđenja prvostupanjskog suda, a što i posebno nije bilo sporno između stranaka kako osim predaje iznosa od 23.000,00 EUR-a u kunskoj protuvrijednosti nije isplaćena daljnja cijena, niti je tužiteljica ikad ušla u posjed nekretnine koja je trebala biti predmet kupoprodaje, očito je da nisu niti ostvarene pretpostavke za osnaženje ugovora kojem nedostaje potreban oblik u smislu odredbe članka 294. ZOO-a.

Kako je odredbom članka 303. stavka 1. ZOO-a propisano da ako je u trenutku sklapanja ugovora jedna strana dala drugoj stanoviti iznos novca ili stanovitu količinu drugih zamjenjivih stvari kao znak da je ugovor sklopljen (kapara), ugovor se smatra sklopljenim kada je kapara dana, ako nije što drugo ugovoreno, to niti iznos od 23.000,00 EUR u kunskoj protuvrijednosti ne može predstavljati kaparu, jer ugovor nije sklopljen, a kapara predstavlja znak da je ugovor sklopljen.

Institut kapare je veoma starog podrijetla i uvijek je kao temelj imao polazište da je ugovor sklopljen (nam qot arrae nomine datur, argumentum est emptiois et venditionis conctratae), te je tek kasnije kapara dobila još i značenje kao ugovorna kazna radi osiguranja izvršenja ugovora, te konačno i kao i odustatnina.

Dakle, kapara kao znak da je ugovor sklopljen ustvari predstavlja jedan sporedni uglavak, koji ima sporedno značenje, te je stoga nužno da postoji i glavni obvezni ugovor za čije osiguranje kapara služi, odnosno čiji znak sklapanja kapara predstavlja, a što znači da kapara u odnosu na glavni obvezni ugovor dijeli njegovu pravnu sudbinu prema načelu "accessorium sequitur principale" odnosno pripadnost (pertinencija) dijeli sudbinu glavne stvari. Stoga je jasno da se kapara može dati i akcesorni uglavak kapare sklopiti samo istovremeno ili eventualno poslije zaključenja glavnog ugovora, ali ne i prije toga.

Slijedom navedenog ispravno je prvostupanjski sud zaključio kako između stranaka nije nastao ugovorni odnos, te da tuženik je bez pravne osnove zadržao iznos kojeg mu je tužiteljica predala."

Županijski sud u Splitu, Gž-1172/2018-2 od 10. svibnja 2018.

2 > Trgovačko pravo

30

281.65

TRGOVAČKO PRAVO, UGOVORI I PRAVO DRUŠTVA, NEPOŠTENO TRŽIŠNO NATJECANJE, ZAŠTITA POTROŠAČA > ZAŠTITA POTROŠAČA > PRODAJA PROIZVODA I PRUŽANJE USLUGA > UGOVORI > NEPOŠTENE ODREDBE U POTROŠAČKIM UGOVORIMA

*Zakon o zaštiti potrošača
(NN 41/14)*

Članak 49. stavak 1. i 2.

Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993.

Članak 3.

Prorogacijsku klauzulu u potrošačkom ugovoru kojom je ugovorena isključiva nadležnost suda u mjestu glavnog poslovnog mjesta prodavatelja ili pružatelja usluge, treba smatrati nepoštenom u smislu članka 3. Direktive ako oko iste nije bilo posebnog pregovaranja te ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave donijeto po javnom bilježniku Z. R. K. iz V., poslovni broj Ovr-5043/15 od dana 28. kolovoza 2015., stavlja se izvan snage u dijelu u kojem je određena ovrha i ukidaju se provedene radnje (točka I. izreke), te je odlučeno da će postupak biti nastavljen kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, pred nadležnim Općinskim građanskim sudu u Zagrebu (točka II. izreke).

Pobijana odluka u dijelu pod točkom II. izreke je donesena pozivom na odredbe članka 70. ZPP-a, temeljem utvrđenja da su stranke za slučaj spora proizašlog iz ugovornog odnosa ugovorile mjesnu nadležnost Općinskog građanskog suda u Zagrebu.

Odredbom iz članka 70. stavka 1. ZPP-a propisano je da ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda stranke se mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan uz uvjet da je isti stvarno nadležan.

Stavkom 3. istog članka propisano je da sporazum važi samo ako je pismeno sastavljeno i ako se tiče određenog spora ili više sporova koji proistječu iz određenog pravnog odnosa te stavkom 5. da isprave o sporazumu tužitelj mora priložiti uz tužbu.

Iz priloženog sporazuma o mjesnoj nadležnosti koji je sadržan u toč.12. Ugovora o nenamjenskom kreditu broj 5301838287 od dana 7. prosinca 2006. (list 21-23 spisa) proizlazi da su stranke prilikom zasnivanja ugovornog odnosa ugovorile za slučaj sporova proizašlih iz ugovora mjesnu nadležnost Općinskog građanskog suda u Zagrebu (sud sjedišta Banke).

Međutim, prema stavu ovog žalbenog suda takva ugovorna klauzula jest nepoštena odredba ugovora, zbog sljedećih razloga.

Zakon o zaštiti potrošača stipulira pravila zaštite osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja usluga i proizvoda na tržištu te je posebno stipulirano člankom 1 a) da taj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu i sa aktom Europske unije i to baš Direktivom Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o ugovorima, koji se protive načelu savjesti i poštenja (nepoštenim odredbama).

Upravo ova Direktiva je implementirana u hrvatski pravni sustav i dijelom ZZP-om. Tako je odredbom članka 49. stavka 1. Zakonu o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj, 41/14, dalje u tekstu: ZZP) propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, s tim da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca (članak 49. stavak 2. ZZP). Pravna posljedica takvih odredbi propisana je i samim zakonom i to na način da je određeno da je nepoštena ugovorna odredba ništetna (članak 50. stavak 1. ZZP).

Vezano za praksu suda Europske unije valja upozoriti na presudu *Oceano Grupo Editorial SA i Salvat Editores SA v Rocio Murciano Quintero i drugi* (spojeni predmeti C-240/98 do C-244/98), kojom je utvrđena obveza nacionalnih sudova da ex offo ispituju nepoštenost spornih odredbi bez obzira radi li se o materijalnim ili postupovnim odredbama.

Ovom odlukom sud je zaključio da se prorogacijska klauzula u potrošačkom ugovoru kojom je ugovorena isključiva nadležnost suda u mjestu glavnog poslovnog mjesta prodavatelja ili pružatelja usluge, treba smatrati nepoštenom u smislu članka 3. Direktive ako su ispunjene temeljne pretpostavke: da nije bilo posebnog pregovaranja te da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. U konkretnom slučaju radi se o ugovornoj klauzuli koja nije bila posebno pregovarana, a koja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama, budući bi radi ostvarenja svojih prava i obveza tuženik bio u obvezi putovati u Z., što bi obzirom da živi u V. u V. županiji uzrokovalo značajnu financijsku neravnotežu, obzirom na cijenu putovanja tuženika iz mjesta stanovanja u Z. i natrag, kao i obzirom na za to potrebno vrijeme.

Odredba Ugovora o mjesnoj nadležnosti za slučaj spora je bila unaprijed formulirana od strane tužitelja, slijedom čega ovršenik, na kojeg se kao potrošača primjenjuje ZZP-a, nije imao utjecaj na njezin sadržaj. Kako iz izloženog proizlazi da su ispunjene pretpostavke propisane citiranim odredbama ZZP-a, to ovaj žalbeni sud takvu odredbu ugovora smatra nepoštenom."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-393/2018-2 od 4. svibnja 2018.,

*TRGOVAČKO PRAVO, UGOVORI I PRAVO DRUŠTVA, NEPOŠTENO TRŽIŠNO
NATJECANJE, ZAŠTITA POTROŠAČA > ZAŠTITA POTROŠAČA > ZAŠTITA
KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA > KOLEKTIVNA ZAŠTITA POTROŠAČA*

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 4.
Članak 225.
Članak 247.
Članak 295.
Članak 1111.
Članak 1115.

*Zakon o zaštiti potrošača
(NN 96/03)*

Članak 81. i 84.

Pokretanje ili vođenje postupka kolektivne zaštite ne sprječava osobu kojoj je postupanjem trgovca prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za naknadu štete protiv osobe koja joj je nedopuštenim postupanjem prouzročila štetu ili postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja ili bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila o zaštiti potrošača.

"Predmet spora u ovoj fazi postupka je deklaratorni zahtjev tužiteljice za utvrđenje ništetnim odredbe sadržane u članku 4. Ugovora o kreditu bez depozita broj 5140030250-26000068682/2007 koji su parnične stranke zaključile dana 8. lipnja 2007., kao i odredba iz članka 2. Anexa broj I od 22. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na promjenjivost ugovorene kamatne stope u skladu sa jednostranom odlukom tužene, pa da stoga isti članci ne proizvode nikakve pravne učinke za ugovorne strane te i kondemnatorni zahtjev na isplatu preplaćenog iznosa od 11.575,91 kn u razdoblju od 21. srpnja 2010. do 18. listopada 2013.

Prvostupanjski je sud donio odluku o osnovanosti predmetnog tužbenog zahtjeva uz obrazloženje da je u kolektivnom sporu pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske pravomoćno odlučeno o ništetnosti ugovornih odredaba o promjenjivosti kamatne stope koja promjena ovisi isključivo o volji banke. Pri tome, taj sud se pozvao na odredbe članka 4., 225., 247., 295., 1111. i 1115. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO); te na odredbe članka 81. i 84. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03; dalje u tekstu: ZZP).

Pravilno je sud prvog stupnja naveo da je odlukom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u Zagrebu broj Pž-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. a koja je djelomično u prijepornom dijelu potvrđena odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt-249/14-2, pravomoćno odlučeno o kolektivnoj tužbi P. - H. S. U. Z. Z. P., protiv više tuženika (Z. b. d.d. i dr., među ostalim, i tuženicom iz ove parnice), podignutoj radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika No, pokretanje ili vođenje postupka kolektivne zaštite ne sprječava osobu kojoj je postupanjem trgovca prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za naknadu štete protiv osobe koja joj je nedopuštenim postupanjem prouzročila štetu ili postupak za poništenje ili utvrđivanje ništivosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja ili bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila o zaštiti potrošača."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3359/2017-2 od 22. ožujka 2018.,

4 > Obiteljsko i nasljedno pravo

32

415.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 289. stavak 1.

Članak 429. stavak 2.

Prihodi od rada nisu jedini izvor prihoda od kojih je obveznik uzdržavanja dužan plaćati svom malodobnom djetetu, već su to i sredstva ostvarena u prodaji imovine, renta i slično.

"Predmet spora čini zahtjev tužitelja radi sniženja uzdržavanja koje je bilo određeno pravomoćnom i ovršnom presudom Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P2-1967/11 od 9. srpnja 2012. kao i zahtjev za prestanak obveze uzdržavanja s danom 5. svibnja 2016.

Osnovano je prvostupanjski sud naveo kako prihodi od rada nisu jedini izvor prihoda od kojih je obveznik uzdržavanja dužan plaćati svom malodobnom djetetu, već su to i sredstva ostvarena u prodaji imovine, renta i slično.

Dakle, tužitelj je u obvezi doprinositi za uzdržavanje mlt. tužene na svaki zakoniti način, priskrbljujući sredstva za njeno uzdržavanje pa su u tom smislu neosnovani žalbeni navodi. Međutim nije bez značaja činjenica da društvo O. d.o.o. ne posluje, odnosno ne ostvaruje nikakvu dobit, da je tužitelj nezaposlen, odnosno da iz prokarnog popisa imovine proizlazi kako tužitelj nema nikakve imovine. Ovo svakako jesu promijenjene okolnosti, u odnosu na vrijeme u kojem je donesena ranija pravomoćna odluka, što prvostupanjski sud međutim nije cijenio."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-428/2018-2 od 13. rujna 2018.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OPĆENITO > TKO SE SMATRA STRANKOM

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03 i 35/05 i 127/13)*

Članak 4. stavak 3.

Članak 140. stavak 1.

Članak 179.

Članak 194. stavak 2.

Potencijalni ostavitelj vjerovnik nije ovlašten na podnošenje prigovora protiv rješenja donesenog od strane javnog bilježnika, kojim je utvrđeno da se neće provoditi ostavinska rasprava iza ostavitelja, obzirom da isti nije stranka u ostavinskom postupku.

"Prvostupanjski sud je odbacio prigovor podnositeljica prigovora M. S. jer ista nije niti oporučni, a ni zakonski nasljednik, kao ni zapisovnik, te stoga navedena u smislu odredbe članka 179. ZN-a nije stranka u ostavinskom postupku.

Zaključak prvostupanjskog suda je pravilan.

Naime, odredbom članka 179. ZN određeno je da se strankom u smislu tog zakona smatraju nasljednici i zapisovnici kao i druge osobe koje ostvaruju pravo iz ostavine, dok je odredbom članka 4. stavka 3. ZN određeno da se nasljedno pravo stječe prema odredbama istog Zakona, a na temelju oporuke ili na temelju zakona.

Sukladno odredbi članka 179. ZN-a, podnositeljica prigovora M. S. kao potencijalni vjerovnik ne predstavlja stranku u ostavinskom postupku.

Vjerovnici u ostavinskom postupku mogu tražiti obavljanje popisa ostaviteljeve imovine u smislu odredbe članka 194. stavka 2. ZN-a, a što u konkretnom slučaju imenovana kao potencijalni vjerovnik nije niti tražila.

Sukladno odredbi članka 140. stavka 1. ZN-a ostaviteljevi vjerovnici mogu zahtijevati u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljedstva da se ostavina odvoji od imovine nasljednika, ako učine vjerojatnim postojanje tražbine i opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoju tražbinu, a ni to u ovom konkretnom slučaju M. S. kao potencijalni vjerovnik ne traži.

Kako ZN ne predviđa utvrđivanje tražbine, to je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je odbacio kao nedopušten prigovor M. S. izjavljen protiv rješenja donesenog od strane javnog bilježnika D. B., iz Z., ..., kao povjerenika Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj O-4800/15-8, UPP-OS-51/15-8 od dana 19. studenoga 2015., obzirom da ista nije stranka u ostavinskom postupku."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-199/2018-2 od 23. ožujka 2018

5 > Radno pravo

34

533.21

RADNO PRAVO < PROBNI RAD, OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD, IZUMI I TEHNIČKA UNAPRJEĐENJA TE ZABRANA TAKMIČENJA RADNIKA S POSLODAVCEM < ZABRANA NATJECANJA RADNIKA S POSLODAVCEM < UGOVORNA ZABRANA NATJECANJA < OPĆENITO

Zakon o radu

(NN149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Članak 94.

Članak 95. stavak 1.

Smisao ugovorene zabrane natjecanja je zaštita opravdanih interesa poslodavca, odnosno da mu radnik ne konkurira znanjem, vještinama i kontaktima stečenim dok je kod njega bio u radnom odnosu.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja kao poslodavca spram tuženika kao radnika za isplatu ugovorenih penala zbog povrede zabrane natjecanja radnika s poslodavcem.

Pravilno je sud prvog stupnja odbio zahtjev za isplatu naknade zbog povrede ugovorene zabrane natjecanja jer smisao, cilj ugovorene zabrane natjecanja je zaštita opravdanih interesa poslodavca, odnosno, da mu radnik ne konkurira znanjem, vještinama i kontaktima stečenim dok je kod njega bio u radnom odnosu. S druge strane pak, ona radniku bitno onemogućava zapošljavanje, napredovanje i zaradu, budući da se radi o poslovima za koje je radnik obučen, a kojim je stekao određeno znanje i iskustva te tako postao relevantan čimbenik na tržištu rada.

U praksi se to može odnositi na slučaj kad poslodavac uloži vrijeme i novac za edukaciju i osposobljavanje radnika, omogućivši mu stjecanje znanja, vještine i kontakata koje će on upotrijebiti nakon prestanka radnog odnosa, te tako izravno postati konkurencija bivšem poslodavcu.

Iz priloženih isprava za spis je razvidno da je tužitelj zaključio ugovor o radu 26. srpnja 2013., radi obavljanja poslova brodomontera I, a da mu je radni odnos prestao 7. svibnja 2014., dakle, trajanje ugovora o radu bilo je nepunih 10 mjeseci. U ovom roku ne može se govoriti da bi tuženik kod tužitelja stekao neka specijalistička znanja, vještine, a niti je tužitelj dokazao da je uložio vrijeme i novac za edukaciju i osposobljavanje tuženika, koje bi on mogao upotrijebiti kod poslodavca koji se nalazi u tržišnom natjecanju.

U provedenom postupku tužitelj nije također dokazao da se bivši i sadašnji poslodavci tuženika nalaze u tržišnom natjecanju. Naime, oni bi se nalazili u tržišnom natjecanju samo kad se oba bave istom ili sličnom djelatnošću, bez obzira na njihovu registriranu djelatnost, budući da poslodavci često preširoko određuju djelatnost prilikom registriranja.

Iz prednje iznesenoga može se zaključiti da ugovorenu zabranu natjecanja u smislu članka 94. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13, dalje u tekstu: ZR), cilj ugovorene zabrane tržišnog natjecanja nije povrijeđen jer cijeneći područje,

vrijeme i svrhu zabrane, a u odnosu na opravdane poslovne interese poslodavca, nesrazmjerno je ograničavati rad i napredovanje radnika u takvoj situaciji.

Ugovorena zabrana natjecanja ne obvezuje radnika ukoliko između poslodavca i radnika nije ugovorena obveza poslodavca da će radniku za vrijeme trajanja zabrane isplaćivati naknadu najmanje u iznosu polovice prosječne plaće, isplaćene radniku tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu (članak 95. stavak 1. ZR). U provedenom dokaznom postupku nije utvrđeno da se poslodavac obvezao isplaćivati, isplatiti, tu naknadu.

Stoga, radnika (tuženik) ne obvezuje ugovorena zabrana natjecanja."

Županijski sud u Splitu, Gž R-534/2018-2 od 14. lipnja 2018.

RADNO PRAVO > PLAĆE > NAKNADA PLAĆE

*Zakon o porezu na dohodak
(NN 115/16)*

Članak 2. stavak 1.

*Pravilnik o porezu na dohodak
(NN 10/17 i 128/17)*

Članak 92.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 322. stavak 1

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,
25/13 i 89/14)*

Članak 433.a

Imajući u vidu kogentnu narav odredbe članka 86. ZPD, a kada se ima u vidu i odredba članka 433.a ZPP-a, nije moguće isplatu naknade plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora izvršiti na žiro račun punomoćnika tužitelja, već isključivo na račun tužitelja osobno.

"Pri tomu odbijen je zahtjev za isplatom na žiro račun punomoćnika tužitelja A. P., odvjetnika u Z. Ovo stoga jer je odredbom članka 433.a stavka 1. ZPP-a određeno da kad utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuju u bruto iznosu, radnik ih je dužan utužiti u tom iznosu. Ako utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa, ne navodeći da zahtijeva bruto iznos, smatra se da je utužio bruto iznos, te stavak 2. da će primjerak pravomoćne presude kojom je odlučio o zahtjevu radnika iz stavka 1. ovoga članka sud dostaviti i poreznoj upravi.

Kako se u konkretnom slučaju radi o sporu za isplatu naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora, to se radi o dohotku po osnovu nesamostalnog rada u bruto iznosu.

Prema odredbi članka 2. stavka 1. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 115/16, dalje u tekstu: ZPD), porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, a prema odredbi članka 86. istog zakona tijela državne uprave i pravosudna tijela i druga državna tijela, tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe, obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak te isplate primitaka koji se ne smatraju dohotkom, odnosno na koje se ne plaća porez na dohodak fizičkim osobama na njihov žiro račun kod banke, a iznimno na njihov tekući račun sukladno posebnim propisima te u gotovom novcu na propisan način, s tim da ministar financija pravilnikom propisuje isplate primitaka koje se mogu izvršiti na tekući račun, odnosno u gotovom novcu.

Pravilnik o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 10/17 i 128/17; dalje u tekstu: Pravilnik o porezu) u odredbi članka 92. razrađuje citiranu odredbu članka 86. ZPD-a te određuje da u skladu s člankom 86. ZPD-a tijela državne uprave i sudbene vlasti te druga državna tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe obavljaju isplate primitaka fizičkim osobama, na njihov žiro račun kod banke odnosno nerezidentima na njihov račun; iznimno od stavka 1. ovoga članka navedena tijela, organizacije odnosno osobe mogu obveznicima poreza na dohodak, odnosno fizičkim osobama isplatiti na njihov tekući račun kod banke primitke, među ostalim, po osnovi nesamostalnog rada iz članka 21. Zakona.

Ugovor koji je protivan prisilnim propisima ništetan je (članak 322. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje u tekstu: ZOO), pa iako opseg punomoći određuje stranka, isti ne može biti protivan imperativnom propisu.

Imajući u vidu kogentnu narav odredbe članka 86. ZPD-a, a kada se ima u vidu i odredba članka 433.a ZPP-a, to proizlazi da nije moguće isplatu naknade plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora izvršiti na žiro račun punomoćnika tužitelja, već isključivo na račun tužitelja osobno."

Županijski sud u Splitu, Gž R-106/2018-2 od 20. travnja 2018.

8 > Građansko procesno pravo

36

810.511.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST)

Uredba (EU) br.1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., Posebno izdanje na hrvatskom jeziku; Poglavlje 19 Svezak 011, str. 289 – 320)

Članak 4. stavak 1.

Članak 5. stavak 1.

Članak 7. stavak 1. točka 2.

Članak 10.

Članak 11. stavak 1.

Članak 12.

Članak 13. stavak 2.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 16. stavak 3.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

(NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)

Članak 11.

Za suđenje u sporu o izvanugovornoj odgovornosti za naknadu štete s međunarodnim elementom, koju u Republici Hrvatskoj potražuje tužiteljica s prebivalištem (domicilom) u Republici Hrvatskoj protiv pravne osobe sa sjedištem - domicilom u Republici Sloveniji, nadležan je sud u Republici Hrvatskoj.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu štete koja joj je nastala zbog smrti supruga M. B. u prometnoj nesreći koja se dogodila 22. rujna 2013. u Republici Sloveniji na autocesti A1 kod izlaza Unec-Postojna, koju prometnu nesreću je, prema tužiteljici tvrdnji, prouzročila M. M., koja je upravljala vozilom koje je bilo osigurano kod tuženika.

U ovoj pravnoj stvari sporno je postupovnoppravno pitanje je li za rješavanje ovog spora nadležan sud u Republici Hrvatskoj jer je tuženik u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor o nepostojanju nenadležnosti suda u Republici Hrvatskoj za odlučivanje u ovom predmetu.

Iz stanja spisa proizlazi da se štetni događaj dogodio u Republici Sloveniji, koja je država članica Europske unije, i da je tuženik pravna osoba sa sjedištem – domicilom u Republici Sloveniji, dok tužiteljica ima prebivalište (domicil) u Republici Hrvatskoj, koja je također država članica Europske unije.

Radi se, dakle, o sporu o izvanugovornoj odgovornosti za štetu s međunarodnim elementom, pa su za ocjenu postojanja nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj mjerodavne odredbe Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena) (SL L 351, 20.12.2012., Posebno izdanje na hrvatskom jeziku: Poglavlje 19 Svezak 011, str. 289 – 320, dalje u tekstu: Uredba).

Prema odredbi članka 4. stavka 1. Uredbe osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže se pred sudovima te države članice. Dakle, temeljno načelo Uredbe jest međunarodna nadležnost sudova države članice tuženikova domicila (actor sequitur forum rei). To znači da tuženik može biti tužen u drugoj državi članici samo onda ako postoji posebna nadležnost po odredbama Uredbe.

To je izričito navedeno u odredbi članka 5. stavka 1. Uredbe prema kojoj osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice, samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. ovog poglavlja.

Uredba propisuje posebnu nadležnost, među ostalim, u sporovima o izvanugovornoj odgovornosti za štetu ili odgovornosti koja je istovjetna toj odgovornosti te u sporovima iz osiguranja od odgovornosti.

Prema članku 7. stavku 1. točki 2. Uredbe osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima pred sudom mjesta u kojem je nastala ili može nastati štetna radnja. Ovaj propis uređuje ne samo međunarodnu nego i mjesnu nadležnost sudova država članica i time potpuno potiskuje primjenu propisa nacionalnog prava o mjesnoj nadležnosti.

Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda pravde Europske unije (dalje u tekstu: Sud EU) pravilo o posebnoj nadležnosti u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima treba tumačiti na autonoman i strog način, uzimajući u obzir opći sustav i ciljeve Uredbe, čiji je sastavni dio (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2011., eDate Advertising i dr., C-509/09 i C-161/10, EU:C:2011:685, t. 38.). To pravilo o posebnoj nadležnosti temelji se na postojanju posebno bliske veze između spora i sudova mjesta u kojem je nastala ili je mogla nastati štetna radnja, koja opravdava dodjeljivanje nadležnosti tim sudovima radi dobrog sudovanja i postupovne ekonomije (vidjeti osobito eDate Advertising i dr., t. 40. i od 22. siječnja 2015., Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, t. 19. i navedenu sudsku praksu).

Prema stalnoj praksi Suda EU-a prilikom tumačenja članka 7. točke 2. Uredbe valja voditi računa i o njezinoj uvodnoj izjavi 16., prema kojoj bi postojanje uske povezanosti između suda i tužbe trebalo osigurati pravnu sigurnost i spriječiti mogućnost da tuženik bude tužen pred sudom države članice koji nije mogao razumno predvidjeti, s obzirom na to da je taj aspekt posebno važan u slučajevima u vezi s izvanugovornim obvezama koje nastaju iz povrede privatnosti i prava osobnosti, uključujući klevetu.

Nadalje prema stalnoj sudskoj praksi Suda EU-a izraz „mjesto u kojem je nastala ili može nastati štetna radnja” odnosi se kako na mjesto uzročnog događaja tako i na mjesto gdje je nastala šteta, s obzirom na to da svako od njih može, ovisno o okolnostima, biti posebno korisno u pogledu dokaza i postupovne ekonomije (vidi eDate Advertising i dr., t. 41. i navedena sudska praksa).

U konkretnom slučaju se štetni događaj u kojemu je smrtno stradala osoba zbog čije smrti tužiteljica traži štetu dogodio na području Republike Slovenije i tamo je nastala šteta jer je tamo štetna radnja proizvela svoje štetne posljedice. Prema tumačenju Suda EU-a posebna nadležnost se ne može zasnovati u mjestu u kojem je nastupila posredna šteta (presuda od 19. rujna 1995., *Marinari*, C-354/93, EU: C.; 99:289, t. 14.). To znači da se ona ne može zasnovati ni prema domicilu posredno oštećene osobe.

Zbog toga u konkretnom slučaju posebna nadležnost ne proizlazi iz članka 7. stavka 1. točke 2. Uredbe.

Osnovano, međutim, tužiteljica ističe u žalbi da u konkretnom slučaju pravilo o posebnoj nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj proizlazi iz propisa Uredbe koji uređuju nadležnost u sporovima iz osiguranja.

Prema odredbi članka 10. Uredbe u stvarima koje se odnose na osiguranje, nadležnost se utvrđuje ovim odjeljkom, ničime ne dovodeći u pitanje odredbe članka 4. i članka 5. točke 5.

Prema odredbi članka 11. stavka 1. Uredbe osiguravatelj s domicilom u državi članici može biti tužen:

- (a) pred sudovima države članice u kojoj ima domicil;
- (b) u drugoj državi članici, u slučaju tužbi koje podnose ugovaratelj osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, pred sudovima mjesta u kojem tužitelj ima domicil; ili
- c) ako je suosiguravatelj, pred sudovima države članice u kojoj je započet postupak protiv glavnog osiguravatelja.

Prema odredbi članka 12. Uredbe u pogledu osiguranja od odgovornosti osiguravatelj može također biti tužen pred sudom u mjestu u kojem se dogodila štetna radnja.

Prema odredbi članka 13. stavka 2. Uredbe članci 10., 11. i 12. primjenjuju se na tužbe koje podigne oštećena stranka izravno protiv osiguravatelja, ako je takva izravna tužba dopuštena.

Prema sudskoj praksi Suda EU-a upućivanje u članku 13. stavku 2. Uredbe na članak 11. stavak 1. b) ove Uredbe treba tumačiti tako da oštećenik može podnijeti tužbu neposredno protiv osiguravatelja pred sudom mjesta svoga domicila u državi članici ako je takva neposredna tužba dopuštena i ako osiguravatelj ima domicil na području države članice (presuda od 13. prosinca 2007., *FBTO Schadeverzekeringen NV/Jack Odenbreit*, C-463/06, ECLI:EU:C:2007:792).

To tumačenje potvrđuje i tekst Direktive 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti (kodificirana verzija) (SL L 114, 7.10.2009., Posebno izdanje na hrvatskom jeziku: 06/Sv. 007 | HR) u kojoj je EU zakonodavac u članku 18. predvidio pravo izravnog zahtjeva oštećenika iz nezgode, koju je prouzročilo vozilo pokriveno osiguranjem iz članka 3., protiv društva za osiguranje koje pokriva građanskopravnu odgovornost osobe odgovorne za nezgodu, a osim toga se u uvodnoj izjavi 32. iste Direktive izričito pozvao na članak 11. stavak 2. u vezi s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) tada važeće Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima da bi uputio na pravo oštećene osobe na pokretanje sudskog postupka odnosno podnošenje tužbe protiv osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti u državi članici u kojoj imaju domicil. Ovo pozivanje Direktive 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. se sada može prenijeti na odredbu članka 13. stavka 2. u svezi s člankom 11. stavkom 1. točkom b) Uredbe.

U Republici Hrvatskoj je pravo oštećene osobe na podnošenje neposrednog zahtjeva za naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti odgovornom osiguratelju propisano člankom 11. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne

novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14). U Republici Sloveniji je pravo oštećene osobe na podnošenje neposrednog zahtjeva osiguratelju propisano člankom 20. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZUZP) („Uradni list RS“, št. 93/07 – uradno prečišćeno besedilo, 40/12, 33/16, 41/17).

Prema tome tužiteljici pripada pravo na podnošenje tužbe protiv tuženika pred mjestom njezina domicila (prebivališta) u Republici Hrvatskoj, zbog čega je prvostupanjski sud nadležan za rješavanje spora u ovoj pravnoj stvari.

Stoga je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu članka 16. stavka 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14, dalje u tekstu: ZPP) kada se u ovoj pravnoj stvari proglasio nenadležnim za rješavanje spora i odbacio tužbu."

Županijski sud u Splitu, Gž-3386/2017-2 od 13. kolovoza 2013.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > JEDINSTVENI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 201.

U parničnom postupku u kojem tužiteljica potražuje isplatu iz sredstava zajedničke pričuve, koja sredstva su zajednička, namjenski vezana i predstavljaju imovinu svih suvlasnika stambene zgrade, tuženi suvlasnici stambene zgrade su jedinstveni suparničari.

"Predmet ovog spora je zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 35.588,98 kuna zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na navedeni iznos teku od 16. veljače 2007. do isplate, i to iz sredstava zajedničke pričuve suvlasnika stambene zgrade u S., ..., a na ime povrata novčanog iznosa kojeg je tužiteljica osobno platila za radove koji su izvedeni radi popravka zajedničkog dijela zgrade (terase).

Pritom je za navesti kako su tuženici (suvlasnici stambene zgrade) u ovom postupku jedinstveni suparničari budući da tužiteljica potražuje isplatu iz sredstava zajedničke pričuve, koja sredstva su zajednička, namjenski vezana, imovina svih suvlasnika stambene zgrade. U tom smislu vrijedi istaknuti kako, sukladno odredbi članka 41. stavka 1. ZV-a, isplata iz sredstava zajedničke pričuve predstavlja posao izvanredne uprave za poduzimanje kojeg je potrebna suglasnost svih suvlasnika. Stoga, svi suvlasnici moraju sudjelovati u postupku i postupak se može riješiti samo na jednak način prema svima, pa je neovisno od toga što svi suvlasnici (tuženici) nisu podnijeli žalbu protiv prvostupanjske presude, u konkretnom slučaju trebalo odlučiti na jednak način prema svima odnosno trebalo je postupiti kao da su svi tuženici podnijeli žalbu (članak. 201. ZPP-a)."

Županijski sud u Splitu, Gž-3382/2017-2 od 25. rujna 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 – Rješenje USRH, 89/14)

Kada tužiteljica tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava vlasništva na točno određenom dijelu predmetne nekretnine, tada su svi suvlasnici predmetne nekretnine nužni suparničari i kao takvi moraju biti obuhvaćeni tužbom.

"Naime, kod neprijeporne činjenice da je suvlasnik predmetne nekretnine označene kao čest. zem. 2878/2 Z.U. 1155 k.o. V. B. uz tuženike i njihov stric J. G., te kako tužiteljica zahtijeva da je vlasnica fizički točno određenog dijela ove nekretnine, to su svi suvlasnici čest. zem. 2878/2 Z.U. 1155 k.o. V. B. nužni suparničari.

Suparničarstvo je u pravilu fakultativna procesno pravna kategorija. No, u konkretnom slučaju riječ je o posebnom tipu suparničarstva tzv. nužnom, kod kojeg tužiteljica mora tužbom obuhvatiti sve subjekte koji su sudionici određenog materijalno pravnog odnosa. Za istaknuti je kako se nužno suparničarstvo u ZPP-u izričito ne spominje, ali je poznato u pravnoj doktrini i sudskoj praksi. Glavna razlika između jedinstvenog i nužnog suparničarstva jest ta što kod nužnog svi sudionici određenog materijalnopravnog odnosa moraju biti obuhvaćeni tužbom. U suprotnom bi postojala procesnopravna smetnja za postupanje po tužbi i vođenje parnice. Konkretno, ako tužiteljica ne bi obuhvatila tužbom sve one koji tek zajedno čine jednu pasivnu stranku, tužbu bi u konačnici trebalo odbaciti. Inače, nužni suparničari u procesnom smislu imaju položaj jedinstvenih suparničara, te se smatraju kao jedna parnična stranka.

Dakle, u bitnome, kada tužiteljica u konkretnom slučaju tužbenim zahtjevom traže utvrđenje prava vlasništva na točno određenom dijelu predmetne nekretnine, tada su svi suvlasnici predmetne nekretnine nužni suparničari i kao takvi moraju biti obuhvaćeni tužbom, što tužiteljica u konkretnom slučaju nije učinila."

Županijski sud u Splitu, GŽ-901/2018-2 od 10. svibnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > STRANAČKA SPOSOBNOST

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 123/08, 57/11 i 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 77. stavak 2.

Stečajni zakon

(NN 71/15 i 104/17)

Članak 289. stavak 1. i 4.

Članak 299. stavak 4.

Stečajna masa stječe procesnu i stranačku sposobnost već po samom zakonu temeljem odredbe članka 289. stavka 4. Stečajnog zakona u vezi s člankom 77. stavkom 2. ZPP-a, a ne upisom stečajne mase u sudski registar.

"Stečajni upravitelj ima pravo nakon zaključenja stečajnog postupka, i nakon brisanja stečajnog dužnika iz sudskog registra zastupati stečajnu masu te u ime i za račun stečajne mase voditi sporove radi prikupljanja imovine koja u nju ulazi.

Naime, odredbom članka 289. stavka 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 71/15 i 104/17, dalje u tekstu: SZ) je propisano da će sud na prijedlog stečajnoga upravitelja, kojega od stečajnih vjerovnika ili po službenoj dužnosti odrediti nastavljanje postupka radi naknadne diobe ako se nakon završnoga ročišta: 1. ostvare pretpostavke da se zadržani iznosi podijele stečajnim vjerovnicima; 2. iznosi koji su isplaćeni iz stečajne mase vrate u masu, i 3. pronađe imovina koja ulazi u stečajnu masu. Stavkom 4. istog članka je određeno da imovina iz stavka 1. ovoga članka jest stečajna masa i na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o stečajnom dužniku i njegovim tijelima. U ime i za račun te mase mogu se voditi sporovi, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Stečajna masa je nositelj prava vlasništva i drugih prava.

Iz navedene odredbe članka 299. stavka 4. SZ-a proizlazi da je stečajnoj masi, po sili zakona, priznata stranačka sposobnost.

U vezi s prigovorom protustranke da predlagatelj nema stranačku sposobnost jer nije upisan u sudski registar zemljišnoknjižni sudac je naveo da stečajna masa stječe procesnu i stranačku sposobnost već po samom zakonu temeljem odredbe članka 289. stavka 4. SZ-a u vezi s člankom 77. stavkom 2. ZPP-a, a ne upisom stečajne mase u sudski registar."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-583/2017-2 od 17. rujna 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA < DOSTAVLJANJE < PUNOMOĆNIK I PRIVREMENI ZASTUPNIK ZA PRIMANJE PISMENA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 146. stavak 2.

Sud može određenu osobu postaviti za zastupnika za primanje pismena samo ako je ta osoba suglasna s postavljenjem.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem je tuženoj V. A., koja nije po pozivu suda u određenom roku postavila zastupnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj, na njen trošak, prvostupanjski sud postavio zastupnika za primanje pismena u osobi O. T., odvjetnika u Z.

Iz stanja spisa proizlazi da se tužena V. A. nalazi u inozemstvu i da je pozivom od 13. ožujka 2017. pozvana da u roku od 30 dana postavi zastupnika za primanje pismena uz upozorenje da će joj u suprotnom sud na njezin trošak postaviti zastupnika za primanje pismena.

Po ocjeni ovog suda, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz članka 146. stavka 2. ZPP-a da se tuženoj postavi zastupnik za primanje pismena.

Međutim, prilikom postavljanja osobe zadužene za primanje pismena prvostupanjski sud je povrijedio odredbu članka 146. stavka 2. ZPP-a s obzirom da je postavio osobu za primanje pismena koja to ne želi biti. Naime, sud može određenu osobu postaviti za zastupnika za primanje pismena samo ako je ta osoba suglasna s postavljanjem. U konkretnom slučaju žalitelj ne želi biti postavljen tuženoj kao zastupnik za primanje pismena.

Naime, zastupnik za primanje pismena je punomoćnik stranke, ali takav punomoćnik koji je ovlašten u ime stranke samo zaprimati pismena, ali ne i poduzimati druge radnje u postupku. Međutim, poduzimati radnje primanja pismena zastupnik za primanje pismena može činiti samo dobrovoljno, te se nikoga, pa tako niti odvjetnika, ne može prisiliti da poduzima radnje u postupku u ime jedne od stranaka ako on to ne želi. Kao što je i punomoć ugovor o zastupanju koji nastaje suglasnošću volja obje ugovorne stranke (opunomoćitelja i punomoćnika), tako i zastupnik ovlašten za primanje pismena može poduzimati radnje zaprimanja pismena samo ako postoji njegova suglasnost. Stoga, sud zastupnika ovlaštenog za primanje pismena može imenovati samo ako je osoba koju sud imenuje rješenjem voljna biti takav punomoćnik.

Prema tome, kako je prvostupanjski sud bez suglasnosti odvjetnika O. T. istog postavio za zastupnika za primanje pismena tuženoj, valjalo je na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a ukinuti pobijano rješenje i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak."

Županijski sud u Splitu, Gž-1135/2018-2 od 22. svibnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > POJAM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 82. stavak 2.

Članak 84. stavak 2.

Članak 85. stavak 1.

Članak 151. stavak 1.

Članak 158. stavak 1.

Članak 164.

Pravilnik o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika

(NN 5/14, 75/14, 5/15, 28/15 i 103/15)

Članak 3. stavak 2.

Troškovi privremenog zastupnika kojeg imenuje sud iz reda odvjetnika spadaju u parnične troškove i terete stranku koja je po pravilima procesnog prava dužna nadoknaditi parnične troškove.

"Prvostupanjski je sud donio odluku o parničnom trošku temeljem odredbe članka 158. stavka 1. u vezi s člankom 164. ZPP-a. Radi se o trošku privremene zastupnice tuženika koju je sud odredio tuženiku iz reda odvjetnika, po službenoj dužnosti, temeljem odredbe članka 84. stavka 1. i 2. točke 4. ZPP-a.

Kako je tužiteljica povukla tužbu, sud je privremenoj zastupnici dosudio parnični trošak, a njegovu je visinu odredio prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 91/04, 37/05, 59/07, 148/09, 142/12, 103/14 i 118/14, dalje u tekstu: OT).

S druge strane, tužiteljica smatra da nije u obvezi snositi troškove privremenog zastupnika kojeg je postavio sud, jer te troškove treba podmiriti iz sredstava za rad sudova koja su ostala osigurana u proračunu.

ZPP ne sadrži posebne odredbe o troškovima privremenog zastupnika kojeg imenuje sud prema odredbama tog zakona, dok takve odredbe predviđa Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 103/2015) za slučaj kad sud imenuje posebnog skrbnika radi zaštite prava šticećenika, te propisuje uvjete imenovanja tog skrbnika, opseg ovlasti, pitanje naknade za taj rad i pitanje namirenja tih troškova.

Međutim, okolnost da ZPP u posebnim odredbama ne predviđa naknadu troškova privremenog zastupnika kojeg imenuje sud, prema pravnom stajalištu ovog suda, ne isključuje mogućnost primjene općih zakonskih odredaba o parničnim troškovima i tretiranje tih troškova kao troškova parničnog postupka po općim pravilima o naknadi parničnih troškova, posebno kod činjenice da ne postoji uporište u odredbama ZPP-a za tumačenje da bi te troškove trebao snositi sud ili centar za socijalnu skrb.

U izostanku zakonskog rješenja koje bi naknadu troškova privremenog zastupnika izrijekom drugačije regulirao, u tumačenju odredbe članka 151. stavka 1. ZPP-a, troškovi

privremenog zastupnika iz reda odvjetnika spadaju u parnične troškove, jer su to izdaci koji su učinjeni u tijeku ili u povodu postupka i na taj način terete postupak. To stoga što je imenovanje privremenog zastupnika u slučajevima iz članka 84. stavka 2. ZPP-a procesna pretpostavka za vođenje postupka, jer bez imenovanja privremenog zastupnika u tim slučajevima nije moguće voditi parnični postupak.

Kako troškove privremenog zastupnika koje imenuje sud prema ZPP-u ili drugim zakonima nisu određeni kao troškovi koji se isplaćuju iz sredstava suda, to ti troškovi terete stranku koja je po pravilima procesnog prava dužna naknaditi parnične troškove.

Pri tome, prema stavu ovog suda, nema zapreke da se u pogledu utvrđivanja visine troškova odvjetnika koji je postavljen za privremenog zastupnika primijeni propis o naknadi troškova tijela skrbništva, jer privremeni zastupnik ima prava i dužnosti zakonskog zastupnika dok skrbnika ne odredi centar za socijalnu skrb u skladu s odredbom članka 85. stavka 1. ZPP-a. Taj propis je Pravilnik o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika („Narodne novine“, broj 5/14, 75/14, 5/15, 28/15 i 103/15), koji u odredbi članka 3. stavka 2. propisuje da se naknada za obavljanje pravnih poslova skrbnika za poseban slučaj (posebnog skrbnika) koji je odvjetnik određuje u iznosu od 50% nagrade za rad koja bi mu pripadala sukladno OT.

Prema tome, ovaj sud smatra da troškovi privremenog zastupnika predstavljaju parnične troškove i da se oni naknađuju analognom primjenom spomenutog pravilnika.

Dakle, u konkretnom slučaju pravilno je prvostupanjski sud naložio tužiteljici da naknadi trošak privremenog zastupnika tuženika, pri čemu, u situaciji kada je sud prilikom postavljanja privremenog zastupnika propustio pozvati tužiteljicu da predujmi u proračunska sredstva suda iznos potreban za podmirenje tih troškova, nema zapreke donošenju rješenja kojem sud nalaže tužiteljici da opravdani trošak po okončanju postupka izravno namiri privremenom zastupniku, te se, suprotno stavu tužiteljice, obzirom na sadržaj zahtjeva, ne radi o odlučivanju mimo postavljenog zahtjeva privremenog zastupnika."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-466/2017-2 od 23. kolovoza 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11 i 25/13)

Članak 155. stavak 1.

Članak 167. stavak 1.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15)

Tbr. 9. točka 3. i 5.

Nema osnove za priznanje nagrade za pristup ročištu za objavu presude koje je odgođeno.

"Prvostupanjskom presudom održan je na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi, u dijelu kojim je tuženiku naloženo isplatiti tužiteljima iznos od 1.169,60 kuna, te je i tuženik obvezan nadoknaditi trošak ovršnog postupka u iznosu od 412,50 kuna.

Odlukom o troškovima postupka u točki II. izreke ukinut je platni nalog, u dijelu kojim je obvezan tuženik nadoknaditi tužiteljima trošak ovršnog postupka u iznosu od 796,37 kuna, u točki III. izreke prvostupanjske presude obvezan je tuženik nadoknaditi tužiteljima parnični trošak u iznosu od 1.271,87 kuna, dok je u točki IV. izreke prvostupanjske presude odbijen tužiteljev zahtjev za nadoknadu daljnjih troškova parničnog postupka.

S obzirom da se tužitelj isključivo žali na dio presude kojim je odlučeno o troškovima postupka valjalo je sukladno odredbi članka 167. stavka 1. ZPP-a smatrati tužiteljevu žalbu kao žalbu protiv rješenja.

Odredbom članka 20. točka 1. Zakona o sudovima ("Narodne novine", broj 28/13, 33/15, 82/15 i 82/16) propisano je kako Vrhovni sud Republike Hrvatske osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, a identično je propisivala i ranije važeća odredba članka 24. Zakona o sudovima ("Narodne novine" broj 150/05, 16/07, 113/08, 153/09, 34/10, 116/10, 27/11, 57/11, 130/11 i 28/13).

Vrhovni sud Republike Hrvatske u izboru odluka broj 1/07 objavio je svoju odluku pod poslovnim brojem Revr-580/05 od 14. prosinca 2007., a po kojoj odluci zauzeto pravno shvaćanje da trošak zastupanja stanke na ročištu zakazanom radi objave presude jest parnični trošak.

Stoga, imajući u vidu praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske po kojoj su sudovi u obvezi prihvaćati pravna shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao suda koji osigurava jedinstvenu primjenu zakona, te posebno cijeneći činjenicu da je Vrhovni sud Republike Hrvatske donio i objavio citiranu odluku prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2003., ("Narodne novine", broj 25/13, dalje u tekstu: ZID ZPP/13), a kojom novelom je posebno izmijenjena odredba članka 335. ZPP-a, koja sada regulira pitanje donošenja, objave, te pisane izrade i dostave presude, to je jasno kako je trošak pristupa na ročište za objavu presude upravo opravdani trošak.

Međutim, u ovom konkretnom slučaju punomoćnik tužitelja nije pristupio na ročište za objavu presude, već je isti pristupio na ročište koje je odgođeno prije objave presude, a nakon zaključenja glavne rasprave.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15, dalje u tekstu: Tarifa) u Tbr. broju 9. propisuje nagrade odvjetnicima, no ne predviđa nagradu za ročište koje je odgođeno, a za objavu presude, jer u Tbr. broju 9. točka 3. Tarife je predviđena nagrada za ročište na kojem se objavljuje presuda, dok je u Tbr. 9. točka 5. predviđena nagrada za pristup na ročište koje je odgođeno prije početka raspravljanja, dok nema predviđene nagrade za ročište koje je odgođeno radi objave presude.

Kako se sudska praksa izjasnila da Tarifu valja cijeliti restriktivno, te da se ne mogu dosuđivati troškovi koji nisu predviđeni Tarifom, što zaista nije bilo osnove priznati tužitelju trošak pristupa na ročište koje je odgođeno radi objave presude."

Županijski sud u Splitu, GŽ-957/2018-2 od 11. travnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15)

Zakon o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 158. stavak 1.

Sklapanje Dodatka Ugovoru o kreditu sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, predstavlja priznanje obveze temeljem preplaćenih iznosa, njihovu raspodjelu u smanjenju budućih dospijevajućih anuiteta, pa tužitelj nakon povlačenja tužbe ima pravo na naknadu troškova parničnog postupka iz kojeg je proistekao zahtjev konzumiran predmetnim Dodatkom.

"Iz stanja spisa proizlazi kako je tužitelj podnio tužbu protiv tuženika radi utvrđenja ništetnosti odredbe članka 4. stavka 1. i 2. Ugovora o kreditu od 23. listopada 2006., broj Ugovora 9012044567, potvrđenog od strane javnog bilježnika V. Č. iz R. pod brojem OU-1662/06, sklopljenog između tužitelja i tuženika (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu), radi isplate iznosa od 4.661,40 CHF u kunskoj protuvrijednost s pripadajućim zakonskim zateznim kamama do isplate, na ime preplaćenih kamata prema Ugovoru o kreditu, te radi izmjene odredbe članka 4, Ugovora i kreditu na način da se valutna klauzula primjenjuje do maksimalno 10% promjene. Tužitelj u tužbi navodi kako je tuženik odobrio tužitelju kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 116.928,76 CHF, kako je člankom 4. stavkom 1. Ugovora o kreditu ugovorena promjenjiva kamatna stopa u iznosu koja je u trenutku sklapanja ugovora iznosila 4,15% godišnje, na način da je temeljem odredbe članka 4. stavka 1. i 2. Ugovora tuženik bio ovlašten ovlaštena jednostrano mijenjati kamatnu stopu odnosno da u slučaju promjene kamatne stope tužitelj pristaje da tuženik povisi ili snizi naprijed navedeni iznos anuiteta, sve na način kako je to navedeno u članku 7.2. Ugovora. Ističe, u bitnom, kako je tuženik tijekom otplate kredita svojim jednostranim odlukama mijenjao (povećavao) kamatne stope, a što je utjecalo na preplatu dospjelih mjesečnih anuiteta u utuženom iznosu, te navodi kako su takve odluke prema presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-7129/13 ništete.

Podneskom od 28. ožujka 2017 tužitelj je povukao tužbu navodeći kako su tijekom postupka parnične stranke temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15, dalje u tekstu: ZID ZPK) sklopile Dodatak Ugovora o kreditu (dalje u tekstu: Dodatak) kojim je izvršena konverzija kredita iz valute švicarski franak (CHF) u valutu euro (EUR). Tužitelj ističe kako je time tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu, međutim, s obzirom da se prethodno protivio tužbenom zahtjevu, a naknadno je istom udovoljio, od tuženika potražuje prouzročene parnične troškove.

S obzirom na sve naprijed navedeno, sud prvog stupnja je donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 193. stavka 2. ZPP-a i članka 158. stavka 1. ZPP-a, uz obrazloženje da je tužitelj povukao tužbu nakon što je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu.

U ovoj fazi postupka je sporno pitanje prava tužitelja i tuženika na naknadu parničnih troškova, s obzirom na činjenicu da je tužitelj povukao tužbu, a kojoj parničnoj radnji je prethodilo izvansudsko sklapanje Dodatka, sukladno odredbama ZID ZPK-a, te je sporno predstavlja li zaključenje Dodatka Ugovoru o kreditu, iz kojeg je i proizašao ovaj spor, ispunjenje tužbenog zahtjeva.

Po ocjeni ovog suda, sklapanjem Dodatka konzumiran je tužbeni zahtjev. Naime, radi se o tome da se tužbeni zahtjev odnosi na utvrđenje ništetnosti, isplatu novčanih iznosa koji su preplaćeni temeljem promjena kamatnih stopa, te mijenjanje sporne odredbe. Dodatak koji je sklopljen u biti priznaje preplaćene iznose, te ih u apsolutnom iznosu preraspodjeljuje na umanjenje daljnjih dospijevajućih obveza po kreditu. Dakle, ispunjenje ne predstavlja u konkretnom slučaju isplatu, već priznanje obveze temeljem preplaćenih iznosa, njihovu raspodjelu u smanjenju budućih dospijevajućih anuiteta, te je regulirano pitanje redovne kamatne stope za preostalo razdoblje otplate kredita s tim da redovna kamatna stopa iz Dodatka ne može biti viša od maksimalno dopuštene kamatne stope propisane po zakonskim odredbama.

Prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, okolnost da je tuženik postupio sukladno odredbama ZID ZPK-a i izradio izračun konverzije kredita, koji je tužitelj prihvatio, može se smatrati da se radi o ispunjenju tužbenog zahtjeva u okviru kojeg je tužitelj zahtijevao utvrđenje ništetnosti dijela ugovora koji se odnosi na ugovorenu promjenjivu kamatnu stopu, mijenjanje navedene odredbe i isplatu više plaćenog iznosa obračunatog primjenom takve stope u odnosu na prvotno ugovorenu kamatnu stopu. Radi toga tužitelj ima pravo na naknadu troškova parničnog postupka, a kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud, uz razloge koje prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Odredbom članka 158. stavka 1. ZPP-a propisano je da je tužitelj koji povuče tužbu dužan protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove, ali ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka dužan je tužitelju nadoknaditi tuženik.

Stoga, uzimajući u obzir činjenicu da je tužitelj povukao tužbu nakon što je s tuženikom zaključio Dodatak ugovora o kreditu na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, sklapanjem kojeg Dodatak je tuženik u biti udovoljio tužbenom zahtjevu tužitelja, po ocjeni ovog suda obveza je tuženika da tužitelju naknadi troškove ovog parničnog postupka. Iz navedenih razloga, suprotni žalbeni navodi tuženika nisu osnovani, posebno kada se uzme u obzir činjenica da tuženiku u razdoblju nakon sklapanja Dodatka do povlačenja tužbe nije nastao parnični trošak, odnosno isti u navedenom razdoblju nije poduzimao radnje koje bi rezultirale nastankom parničnog troška."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3327/2017-2 od 10. travnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 155.

Članak 158. stavak 1.

Članak 193.

Kada je tužba radi proglašenja ovrhe nedopuštenom povučena stoga što je ovrha čije se proglašenje zahtijeva tom tužbom dovršena, tužitelju ne pripada pravo na naknadu troškova postupka.

"Rješenjem prvostupanjskog suda riješeno je da je tužba u ovoj pravnoj stvari povučena (točka I. izreke).

Odlukom o troškovima postupka naloženo je tužiteljici u roku od 15 dana naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 7.812, 50 kuna, u roku od 15 dana (točka II. izreke).

Prethodno utvrdivši da je tužiteljica na ročištu održanom 8. studenog 2017. povukla tužbu, na što je tuženik pristao, sud prvog je pozivom na odredbu članka 193. ZPP-a odlučio kao u izreci pod I.

Odluku po troškovima postupka je pak utemeljio na odredbi članka 158. stavka 1. ZPP-a uz primjenu odredbe članka 155. ZPP-a.

Pravilno je sud prvog stupnja postupio kada je naložio tužiteljici naknadu parničnog troška tuženiku u iznosu približe navedenom u izreci.

Naime, prema citiranoj odredbi članka 158. stavka 1. ZPP-a tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove, ali ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka dužan je tužitelju nadoknaditi tuženik u konkretnoj situaciji pak tužba je povučena stoga što je ovrha, čije proglašenje je tom tužbom tužiteljica tražila, u cijelosti dovršena.

Dakle, tuženik nije udovoljio zahtjevu tužitelja kako to ima u vidu citirana odredba pa je tužiteljica dužna tuženiku naknaditi parnični trošak. Naime, svatko tko povuče tužbu, nezavisno od toga zašto je to učinio i je li njegov tužbeni zahtjev inače bio osnovan (osim ako je povlačenje tužbe uslijedilo odmah nakon udovoljavanja zahtjevu tužitelja), mora protivnoj stranci naknaditi parnične troškove. Ovo procesno pravilo nema iznimaka te se svaki tužitelj u parnici izvrgava tom riziku."

Županijski sud u Splitu, Gž 156/2018-2 od 22. siječnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > SADRŽAJ TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 109. stavak 4.

Tužbeni zahtjev je neodređen i nerazumljiv budući je tužitelj u tužbi postavio tužbeni zahtjev kojim zahtijeva od tuženika vraćanje odnosno predaju u posjed dijelova čest. zem. 7324/1 i čest. zem. 7323 bez oznake zemljišnoknjižnog uloška i katastarske općine u kojoj su te nekretnine upisane, kao i bez jasnog označavanja njihovih granica.

"Iz stanja spisa proizlazi da je tužitelj u tužbi postavio tužbeni zahtjev kojim zahtijeva od tuženika vraćanje, odnosno predaju u posjed dijelova čest. zem. 7324/1 i 7323 bez oznake zemljišnoknjižnog uloška i katastarske općine u kojoj su te nekretnine upisane, a pored toga zahtijeva predaju dijela tih nekretnina bez jasnog označavanja njihovih granica, dakle, postavio je tužbeni zahtjev koji je neodređen i nerazumljiv, pa je prvostupanjski sud na ročištu održanom 19. travnja 2017. rješenjem vratio tužitelju tužbu s nalogom da u roku od 15 dana tužbu dopuni tako da točno označi katastarske čestice nekretnina koje su predmet spora i jasan predmet spora, uz upozorenje da će sud tužbu odbaciti ako bude vraćena bez ispravka.

Tužitelj je dana 2. svibnja 2017. dostavio sudu podnesak u kojemu nije postupio po danim uputama suda, odnosno nije postavio određen tužbeni zahtjev, nego je samo ponovio navode iznesene u tužbi i tijekom postupka.

Stoga je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbu članka 109. stavka 4. ZPP-a kada je u ovoj pravnoj stvari odbacio tužbu."

Županijski sud u Splitu, Gž-2188/2017-2 od 21. lipnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO ODLUCI SUDA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 213. stavak 1.

Članak 215. stavak 4.

Kada je o prethodnom pitanju odlučeno u drugom sudskom postupku pravomoćnom presudom, ne postoje razlozi za prekid postupka zbog toga što je protiv te pravomoćne presude izjavljena revizija kao izvanredni pravni lijek.

"Rješenjem prvostupanjskog suda prekinut je uvodno citirani postupak do donošenja odluke Vrhovnog suda RH u predmetu Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-6275/10 (točka I. izreke).

Nadalje, odlučeno je da će se ovaj postupak nastaviti nakon pravomoćnog okončanja predmeta pod točkom I. tog rješenja, ili u slučaju promijenjenih okolnosti po prijedlogu tužitelja ili odluke suda (točka II. izreke).

Sud prvog stupnja utvrdio je da se predmet Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-6275/10 nalazi na Vrhovnom sudu RH, po izjavljenoj reviziji tuženika protiv tamo tužitelja, a ovdje tuženika M. S., a koja revizija je izjavljena protiv presude Županijskog suda u Varaždinu broj Gž-2009/14-12 od 11. studenog 2014.

Naime, smatrao je da je u tom predmetu, kao i u predmetnoj pravnoj stvari sporno pitanje aktivne legitimacije tužitelja. Kako se radi o istim strankama smatrao je svrsishodnim prekinuti ovaj postupak do donošenja odluke Vrhovnog suda RH.

Gore navedeni pravni zaključak prvostupanjskog suda, međutim, ne prihvaća ovaj žalbeni sud.

Prije svega sud prvog stupnja donoseći pobijano rješenje nije se određeno pozvao niti na jednu odredbu Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14, dalje u tekstu: ZPP) radi kojeg donosi odluku o prekidu postupka, ali se iz sadržaja rješenja razabire da je prekid određen iz razloga navedenih u odredbi članka 213. stavka 1. ZPP-a.

Prema odredbi članka 215. stavka 4. ZPP-a ako je sud prekinuo postupak iz razloga navedenih u članku 213. tog Zakona, postupak će se nastaviti kada se pravomoćno završi postupak pred sudom ili drugim nadležnim organom ili kada sud ustanovi da više ne postoje razlozi da se čeka na njegov završetak.

U konkretnoj pravnoj stvari rješenje suda prvog stupnja je prije svega opterećeno bitnom odredbom odredaba parničnog postupka jer je sud prekinuo predmetni postupak do donošenja odluke Vrhovnog suda RH time da je u točki 2. navedeno da će se postupak nastaviti nakon pravomoćnog okončanja predmeta Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-6275/10. Ukazati je prvostupanjskom sudu da se revizija izjavljuje protiv pravomoćnih sudskih odluka, pa je navedenim počinjena povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, u svezi članka 381. ZPP-a.

Također je za navesti da kada je o prethodnom pitanju odlučeno u drugom sudskom postupku pravomoćnom presudom, ne postoje razlozi za prekid postupka zbog toga što je protiv te pravomoćne presude izjavljena revizija kao izvanredni pravni lijek."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2368/2017-2 od 10. siječnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > PRAVOMOĆNOST PRESUDE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05 , 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 i 89/14)

Članak 334. stavak 2.

Pravomoćnost drugostupanjske odluke prema stranci djeluje od dana kada joj je drugostupanjska odluka dostavljena u skladu s odredbama ZPP-a o dostavi pismena, a ne od dana kada je drugostupanjski sud tu odluku donio.

"U konkretnom je slučaju sporno kada je rješenje doneseno u postupku obnove međa postalo pravomoćno, pa ovisno o tome kada je počeo teći rok od 6 mjeseci određen naprijed navedenom zakonskom odredbom u kojemu je tužiteljica mogla podnijeti tužbu radi dokazivanja vlasništva na spornoj međašnoj površini.

Sukladno odredbi članka 334. stavka 2. ZPP-a presuda prema strankama ima učinak od dana kada im je dostavljena, pa se ova odredba prema pravnom shvaćanju ovoga suda treba primijeniti i na odluke suda drugog stupnja.

Stoga pravomoćnost drugostupanjske odluke prema stranci djeluje od dana kada joj je drugostupanjska odluka dostavljena u skladu s odredbama ZPP-a o dostavi pismena, a ne od dana kada je drugostupanjski sud tu odluku donio (tako i Vrhovni sud RH u Rev-1501/13-2 od 12. studenoga 2013.)."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1635/2018-2 od 30. srpnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14)

Članak 117. stavka 1.

Članak 118. stavak 2.

Članak 335. stavak 7., 9. i 10.

Tužitelju koji je uredno obaviješten o ročištu za objavu na koje nije pristupio, rok za žalbu teče od onog dana od kojeg se smatra da mu je dostava presude obavljena, dakle od dana objave presude, neovisno o tome je li presuda istaknuta na e-oglasnoj ploči suda ili ne jer, se radi o neoborivoj zakonskoj presumpciji.

"Prvostupanjski sud je odbio prijedlog za povrat u prijašnje stanje nakon što je utvrdio da ne postoje opravdani razlozi za propuštanje.

Naime, dana 3. veljače 2017. donesena je i objavljena presuda prvostupanjskog suda pod poslovnim brojem Povrv-397/16. Obzirom da ista nije istaknuta na e-oglasnoj ploči istog dana kada je i donesena, tužitelj smatra kako bi se rok za žalbu na navedenu presudu trebao računati od dana kada je u pisarnici preuzeo pisani otpравak citirane presude, odnosno 27. veljače 2017.

Prema odredbi članka 117. stavka 1. ZPP-a ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje kakve radnje u postupku i zbog toga izgubi pravo na poduzimanje te radnje, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti da naknadno obavi tu radnju (povrat u prijašnje stanje) ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

Prema odredbi članka 118. stavka 2. ZPP-a, prijedlog za povrat u prijašnje stanje mora se podnijeti u roku od 8 dana, računajući od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje; a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje - od dana kad je za to saznala, dok je odredbom članka 118. stavka 3. istog Zakona propisano da ako je stranka u pozivu za poduzimanje neke parnične radnje ili u pozivu za ročište bila upozorena na posljedice propuštanja, smatrat će se da je saznala za propuštanje onoga dana kojeg je istekao rok u kojem je radnju trebalo poduzeti, odnosno onoga dana kojeg je održano ročište na koje je pozvana.

Iz stanja spisa, proizlazi da su na ročištu održanom dana 19. prosinca 2016. (list 26 spisa), a na kojem je ročištu rasprava zaključena, stranke upozorene na posljedice propisane odredbama članka 335. stavka 7., 9. i 10. ZPP-a, a sve u smislu stavka 12. istog članka.

Odredbom članka 335. stavka 9. ZPP-a propisano je da ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje. Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

Iz stanja spisa, također je razvidno da je odluka objavljena dana 3. veljače 2017., no ista nije objavljena na oglasnoj ploči istog dana (petak), već idućeg radnog dana i to u ponedjeljak 6. veljače 2018.

Odredbom članka 335. stavka 10. ZPP-a propisano je kako će u slučaju iz stavka 9. ovoga članka sud istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova. Presuda mora biti istaknuta na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova osam dana, računajući od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Kao što je već navedeno, stranci koja nije pristupila na ročište za objavu i uručenje presude, a o njemu je uredno obaviještena, presuda se ne dostavlja po pravilima o dostavi pismena (stavak 7.) već se smatra da joj je presuda dostavljena onog dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Prema sadržaju odredbe članka 335. stavka 9. ZPP-a radi se o neoborivoj presumpciji jer se smatra da joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Dakle, tužitelju koji je uredno obaviješten o ročištu za objavu i uručenje presude, a na njega nije pristupio, rok za žalbu teče od onog dana od kojeg se smatra da joj je dostava presude obavljena, dakle od dana objave presude, neovisno o tome je li presuda istaknuta na e-oglasnoj ploči suda ili ne."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1699/2017-2 od 26. ožujka 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPAK KOD DRUGOSTUPANJSKOG SUDA > OPĆENITO

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 10.

Radi se o zloupotrebi procesnih ovlaštenja ako postupanje tužitelja nema za cilj ostvarivanje određenog prava.

"U situaciji kada je presuda kojom je meritorno odlučeno o tužbenom zahtjevu pravomoćna od 1. veljače 2011., te je pravomoćno odlučeno i o odbačaju revizije, a to je potvrđeno i odlukom Vrhovnog suda RH od 3. listopada 2012., a nakon toga tužitelj putem svog punomoćnika uporno podnosi žalbe u nekoliko navrata, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da takvo postupanje tužitelja putem njegovog punomoćnika nema za cilj ostvarivanje određenog prava, već isti takvim postupanjem zloupotrebljava procesna ovlaštenja.

Naime, iz spisa predmeta, kao i iz obrazloženja pobijanog prvostupanjskog rješenja razvidno je kako je o tužiteljevu zahtjevu pravomoćno odlučeno, te i nakon toga tužitelj uporno i kontinuirano podnosi podneske (žalbe)."

Županijski sud u Splitu, Gž R-215/2018-2 od 20. kolovoza 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPAK KOD DRUGOSTUPANJSKOG SUDA > DOPUNSKA DRUGOSTUPANJSKA ODLUKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 123/08, 57/11 i 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 377.a stavak 1. i 2.

Okolnost da se žalbeni sud nije izjasnio glede navoda žalbe koji se tiču odredaba Europskog prava posebno odredbe o postupku postavljanja prethodnog pitanja u ovoj pravnoj stvari prije donošenja konačne odluke, nije razlog za donošenje dopunske drugostupanjske odluke, budući se radi o žalbenom prigovoru koji nije bio relevantan za donošenje odluke suda prvog stupnja.

"Ovaj žalbeni sud cijeni da je svojom odlukom čija se dopuna traži prijedlogom tužitelja odlučio o svim relevantnim žalbenim prigovorima na rješenje suda prvog stupnja te da ne postoje razlozi propisani odredbom iz članka 377.a stavka 1. ZPP-a za donošenje dopunske drugostupanjske presude.

Uputiti je na stavak 2. članka 377.a ZPP-a da se prijedlog za donošenje dopunske drugostupanjske odluke ne može podnijeti radi toga što drugostupanjski sud nije odlučio o svim razlozima zbog kojih je žalba izjavljena ili na koje je bio dužan paziti po službenoj dužnosti.

Istina je da bi se i u žalbi na rješenje kojim je odbačena tužba tužitelja rješenjem suda prvog stupnja o kojoj žalbi je odlučivao ovaj žalbeni sud odlukom Gž Zk-160/2018-2 navodile odredbe europskog prava posebno odredbe o postupku postavljanja prethodnog pitanja "u ovoj pravnoj stvari" prije donošenja konačne odluke. Izostanak da se ovaj žalbeni sud izjasni o ovom žalbenom prigovoru za koje je cijeliti da nije bio relevantan za donošenje odluke suda prvog stupnja dana 26. ožujka 2008., nije razlog suglasno stavku 2. članka 377.a ZPP-a za donošenje dopunske drugostupanjske odluke."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-160/2018-4 od 5. srpnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 39.

Članak 289. stavak 1., 2. i 3.

Kada javni bilježnik dostavi sudu spis predmeta radi postupanja sukladno odredbama iz članka 39. OZ-a ovrhovoditelj nije u obvezi na plaćanje sudske pristojbe na prijedlog za ovrhu.

„Postupak u ovom predmetu pokrenut je prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave od 24. lipnja 2016., a koji je podnesen javnom bilježniku M. J. iz Z. (listovi 1-2 spisa). Citirani prijedlog za ovrhu nije sadržavao OIB ovršenika.

Javni bilježnik je sukladno odredbi iz članka 39. stavka 4. OZ-a dopisom 4. srpnja 2016. (list 4 spisa) zatražio od Ministarstva financija, Porezne uprave da mu dostavi OIB za ovršenika, a koje ga je dopisom od 13. srpnja 2015. (listovi 5-7 spisa) obavijestilo da nije u mogućnosti dostaviti zatraženi podatak.

Javni bilježnik je zatim sukladno odredbi iz članka 39. stavka 5. OZ-a dopisom od 29. srpnja 2016. (list 8 spisa) pozvao punomoćnika ovrhovoditelja da mu u roku od 8 dana od dana primitka istog dostavi OIB ovršenika, datum rođenja i ime oca ovršenika, matični broj građana ili broj osobne iskaznice ovršenika ili MBS ili MB, a koji nije postupio po navedenom dopisu, nakon čega je Javni bilježnik dana 10. svibnja 2017. (list 9 spisa) dostavio spis prvostupanjskom sudu radi daljnjeg postupanja u smislu odredaba iz članka 39. OZ-a.

Prvostupanjski sud je zaključkom od 19. svibnja 2017. (list 10 spisa) naložio ovrhovoditelju da u roku od 8 dana od dana primitka istog ispravi, odnosno dopuni prijedlog za ovrhu na način da navede OIB, datum rođenja ili MBG za ovršenika, a po kojem ovrhovoditelj nije postupio, nakon čega je prvostupanjski sud rješenjem od 21. kolovoza 2017. (list 11 spisa) u smislu odredbe iz članka 109. stavka 4. ZPP-a utvrdio da se prijedlog za ovrhu smatra povučenim.

Prvostupanjski sud je potom rješenjem o pristojbi od 16. listopada 2017. (list 12 spisa) naložio ovrhovoditelju da u roku od 8 dana od dana primitka istog plati sudsku pristojbu na prijedlog za ovrhu u iznosu od 50,00 kn, a protiv kojeg je ovrhovoditelj dana 23. listopada 2017. (list 14 spisa) podnio prigovor, nakon čega je doneseno pobijano rješenje.

Odredbom iz članka 289. stavka 1. OZ-a propisano je da za obavljanje poslova iz postupka ovrhe javni bilježnici imaju pravo na nagradu i naknadu troškova u skladu s odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku koju donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa te da za te poslove javni bilježnici ne naplaćuju javnobilježničku pristojbu.

Nadalje, odredbom iz članka 289. stavka 2. OZ-a propisano je da su nagrada i naknada troškova koje ovrhovoditelj plati javnom bilježniku dio troškova ovrhe te da će javni bilježnik ovrhovoditelju izdati obračun tih naknada, dok je odredbom iz članka 289. stavka 3. OZ-a propisano da se za određivanje ovrhe prema odredbama ovoga dijela OZ-a ne plaća sudska pristojba.

S obzirom na to da iz odredaba iz članka 289. stavka 1., 2. i 3. OZ-a ne proizlazi postojanje obveze ovrhovoditelja na plaćanje sudske pristojbe na prijedlog za ovrhu kada javni bilježnik dostavi sudu spis predmeta radi postupanja sukladno odredbama iz članka 39. OZ-a, a što je u ovom predmetu bio slučaj, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio odredbe OZ-a kada je odbio kao neosnovan prigovor ovrhovoditelja protiv rješenja o pristojbi istog suda od 16. listopada 2017.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-158/2018-2 od 19. travnja 2018.,

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 19. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 77. stavak 2. i 3.

Stečajni zakon

(NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03 i 82/06)

Članak 199.

Nakon što je protivnik osiguranja iz postupka osiguranja brisan u registru pravnih osoba nadležnog suda, on ne može biti stranka u postupku, već to može biti samo stečajna masa kojoj je SZ dao pravni i procesni subjektivitet.

"Postupak osiguranja je pokrenut dana 1. veljače 2008. prijedlogom za određivanje privremene mjere na temelju kojega je Općinski sud u Solinu donio rješenje poslovni broj Ovr-2/08 od 19. svibnja 2008. protiv kojega je predlagatelj osiguranja izjavio žalbu, o kojoj nije odlučeno, jer je, u međuvremenu, Trgovački sud u Splitu donio rješenje poslovni broj VII-St-42/2009 od 10. ožujka 2010. kojim je otvorio i zaključio stečajni postupak nad trgovačkim društvom M. d.o.o. za trgovinu iz P., a koje rješenje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 34/10 od 19. ožujka 2010., dakle, postupak je bio u tijeku u vrijeme stupanja na snagu Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), pa se u skladu s odredbom članka 369. stavka 1. istog Zakona, kojom je propisano da će se postupci u tijeku dovršiti po odredbama zakona koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona, u ovom postupku primjenjuju odredbe Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08, dalje u tekstu: OZ).

Prvostupanjski sud rješenjem poslovni broj Ovr-22/08 od 20. veljače 2012. utvrdio prekid predmetnog postupka osiguranja jer je nad protivnikom osiguranja (u rješenju se pogrešno navodi ovršenikom) otvoren stečajni postupak.

Odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a određeno je da će se postupak koji je prekinut iz razloga što su nastupile pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastaviti kad stečajni upravitelj preuzme postupak ili kada ga sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učini.

Dakle, za nastavak prekinutog postupka u konkretnom slučaju je potrebno da stečajni upravitelj preuzme postupak ili da ga sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učini.

Prvostupanjski sud to nije učinio nego je, na što opravdano žalitelj ukazuje u žalbi, nepravilno primijenio odredbu članka 215. stavka 1. ZPP-a i bez pozivanja stečajnog upravitelja da preuzme postupak samoinicijativno nastavio postupak čiji je prekid utvrđen rješenjem poslovnih broj Ovr-22/08 od 20. veljače 2012. te donio pobijano rješenje u odnosu na istu pravnu osobu u odnosu na koju je i donio rješenje o prekidu, iako je utvrdio da je da osoba prestala postojati brisanjem iz sudskog registra.

S obzirom na to da u konkretnom slučaju postupak osiguranja nije nastavljen u skladu s odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a prvostupanjski sud nije bio ovlašten ni donositi odluku kojom obustavlja postupak osiguranja (članak 214. stavak 2. ZPP-a).

Stranka u postupku može biti svaka fizička i pravna osoba (članak 77. stavak 1. ZPP-a). Prema tome, uz iznimke iz članka 77. stavka 2. i 3. ZPP-a, samo fizička odnosno pravna osoba može biti stranka u parničnom postupku.

Odredbom članka 199. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03 i 82/06; dalje u tekstu: SZ) propisana su pravila za tzv. naknadnu diobu i u okviru tog postupka propisan je i izuzetak od pravila iz članka 77. stavka 1. ZPP-a prema kojem stranka u parnici može biti samo fizička ili pravna osoba. U skladu s odredbom iz članka 77. stavka 2. ZPP-a („...posebnim propisima uređuje se tko može biti stranka u postupku osim fizičkih i pravnih osoba...“) je odredbom iz članka 199. stavka 4. SZ-a stečajnoj masi dana stranačka sposobnost („ius standi in iudicio“). Tom je odredbom propisano da se u ime i za račun stečajne mase (i nakon zaključenja stečajnog postupka nad dužnikom i njegovog brisanja iz sudskog registra) mogu voditi sporovi radi prikupljanja imovine koja u nju ulazi, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Dakle, nakon što je protivnik osiguranja iz ovog postupka osigurana brisan u registru pravnih osoba nadležnog suda, on ne može biti stranka u postupku, već to može biti samo stečajna masa kojoj je SZ dao pravni i procesni subjektivitet.

Zbog navedenog je trebalo na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a u vezi s odredbom članka 19. stavka 1. OZ-a uvažiti žalbu predlagatelja osiguranja, ukinuti pobijano rješenje te predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

U nastavku postupka prvostupanjski sud će nastaviti prekinuti postupak pravilnom primjenom odredbe članka 215. stavka 1. ZPP-a, tj. pozvati će stečajnog upravitelja na preuzimanje postupka te će nastaviti postupak u odnosu na „stečajnu masu M. d.o.o. u stečaju.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1105/2015-2 od 30. travnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > POTVRDA O OVRŠNOSTI

Uredba (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju Europskog naloga za izvršenje nesporne tražbine

Članak 5. stavak 1.

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 356.-359.

Kada je riječ o odluci o trošku koja je donesena uz odluku o glavnoj stvari, prethodno je potrebno utvrditi karakter nesporne tražbine u odnosu na odluku za koju ovrhovoditelj traži izdavanje europskog ovršnog naslova.

"Predmet prvostupanjskog postupka je zahtjev ovrhovoditelja za izdavanjem potvrde o europskom ovršnom naslovu.

Odredbe koje reguliraju postupanje po prijedlogu za izdavanje europskog ovršnog naslova su propisane člancima 356. do 359. OZ-a, kojim je propisano postupanje sudova po prijedlogu za izdavanje potvrde o europskom ovršnom naslovu za nesporne tražbine.

Članak 357. OZ-a propisuje da se u Republici Hrvatskoj za izdavanje potvrde o europskom ovršnom naslovu prema odredbi članka 9. stavka 1. Uredbe (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. nadležni sudovi, upravna tijela, javni bilježnici ili pravne i fizičke osobe sa javnim ovlastima koji su ovlašteni izdati ovršni otpravak domaće europske ovršene isprave o nespornim tražbinama.

Uredba (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju Europskog naloga za izvršenje nesporne tražbine (dalje u tekstu: Uredba 805/2004) se primjenjuje na sudske odluke, sudske nagodbe i autentične isprave koje se odnose na nesporne tražbine.

Prvostupanjski sud je odbio prijedlog za izdavanje potvrde o europskom ovršnom naslovu pozivom na odredbu članka 5. stavka 1. Uredbe 805/2004, kojim je definiran pojam "*nesporna tražbina*" kojom su označene sve situacije u kojima je vjerovnik, ako je dokazano da dužnik nije osporavao vrstu ili visinu novčane tražbine, dobio sudsku odluku protiv dužnika ili izvršivu ispravu u kojoj se tražio izričiti pristanak dužnika, bez obzira radi li se o sudskoj nagodbi ili autentičnoj ispravi.

Pregledom cjelokupnog spisa Općinskog suda u Zadru proizlazi da ovrhovoditelj Goran Lisica podnio sudu podnesak - prijedlog za izdavanje potvrde o europskom ovršnom naslovu, na temelju pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Zadru poslovni broj P-2882/10 od 7. ožujka 2013., radi naplate troškova postupka protiv Domenika Petita iz Italije. Odlukom o trošku (točka III. izreke presude) naloženo je tužitelju (ovršeniku) da naknadi trošak postupka tuženiku 4. (ovrhovoditelju) u iznosu od 13.600,00 kuna, u roku od petnaest dana. Obzirom je, u konkretnom slučaju, riječ o odluci o trošku koja je donesena uz odluku o glavnoj stvari, tada je potrebno utvrditi karakter *nesporne tražbine* u odnosu na odluku o trošku, za koju ovrhovoditelj traži izdavanje europskog ovršnog naslova.

Članak 7. Uredbe 805/2004 propisuje da se uredba primjenjuje na sudske odluke, sudske nagodbe i autentične isprave o nespornim tražbinama, kao i odluke donesene nakon ispitivanja sudskih odluka, sudskih nagodbi i autentičnih isprava koje su potvrđene kao europski nalog za izvršenje.

Pojam tražbine se vezuje uz zahtjev za isplatu iznosa koji je dospio ili za koji se datum dospijeća navodi u samoj odluci. U konkretnom slučaju, stranke su vodile sporni postupak radi utvrđenja u kojem je, pored odluke o glavnoj stvari, donesena odluka o naknadi troška za koju ovrhovoditelj traži izdavanje potvrde o europskom ovršnom nalogu. Obzirom nije ni sporno da je riječ o tražbini ovrhovoditelja u kojoj je jasno naznačeno vrijeme dospijeća, tada je prvostupanjski sud propustio utvrditi nespornost navedene tražbine jer da bi ova tražbina bila sporna tuženik bi morao izričito osporiti obvezu podmirenja troška, što u prvostupanjskom postupku nije utvrđeno."

Županijski sud u Splitu, Gž-eu-1/2018-2 od 28. ožujka 2018

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > NADLEŽNOST > STVARNA

*Ovršni zakon
(NN 112/12)*

Članak 80.

*Stečajni zakon
(NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)*

Članak 98. stavak 5.

*Stečajni zakon
(NN 71/15)*

Članak 169. stavak 5. do 8.
Članak 441. stavak 1.

Za postupanje u postupku ovrhe prije stupanja na snagu odredbe članka 169. Stečajnog zakona (1 rujna 2015.) nadležan je sud koji je u vrijeme otvaranja stečaja nad ovršenikom proveo prvu ovršnu radnju zabilježbe rješenja o ovrsi u zemljišnoj knjizi.

"Iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi:

- da je ovrhovoditelj 5. prosinca 2012. Općinskom sudu u Gospiću podnio prijedlog za ovrhu, te predložio istu odrediti na nekretninama ovršenika na kojima je ovrhovoditelj ranije upisao založno pravo,

- da je sukladno prijedlogu ovrhovoditelja rješenjem o ovrsi, broj Ovr-713/2012 od 12. prosinca 2012. određena predložena ovrha, te je sukladno rješenju Općinskog suda u Gospiću, Stalna služba u Gračacu, broj ZP-14/2013 od 5. ožujka 2013. zabilježena u zemljišnoj knjizi,

- da je rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu, broj St-1867/13 od 28. veljače 2014. otvoren stečajni postupak nad dužnikom Š. d.o.o. (ovdje ovršenikom), pa da je prvostupanjski sud rješenjem od 5. veljače 2015., broj Ovr-713/2012-5, utvrdio prekid postupka u ovoj pravnoj stvari i odlučio da će se isti nastaviti nakon što stečajni upravitelj ili pravni sljednik ovršenika preuzme postupak,

- da se pobijanim rješenjem Općinski sud u Gospiću oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u toj pravnoj stvari (točka I. izreke), te riješio da će se po pravomoćnosti tog rješenja predmet ustupiti Trgovačkom sudu u Zagrebu, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu (točka II. izreke), pozivom na odredbu članka 169. stavka 6. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 71/15, dalje u tekstu: SZ).

Člankom 169. stavkom 6. SZ-a propisano je da se postupci ovrhe i osiguranja iz stavka 5. tog članka koji su u tijeku u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka prekidaju, te da će prekinute postupke ovrhe i osiguranja nastaviti sud koji vodi stečajni postupak primjenom pravila o unovčenju predmeta na kojima postoji razlučno pravo u stečajnom postupku. Stavkom 7. istog članka propisano je da je sud koji vodi postupak ovrhe ili osiguranja iz stavka 6. tog članka dužan u roku od osam dana od dana otvaranja stečajnoga postupka

rješenjem utvrditi prekid postupka, oglasiti se nenadležnim i ustupiti predmet sudu koji vodi stečajni postupak, dok stavak 8. istog članka propisuje da žalba protiv rješenja iz stavka 7. tog članka ne zadržava nastupanje pravnih učinaka rješenja.

Nadalje, odredbom članka 441. stavka 1. SZ-a propisano je da će se stečajni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu toga Zakona dovršiti prema odredbama Stečajnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme njihova pokretanja, dok je odredbom članka 441. stavka 2. SZ-a propisano da se, između ostalog, odredbe članka 169. stavka 5. do 8. SZ-a iznimno primjenjuju na postupke koji su u tijeku, osim ako su radnje na koje se odnose započete prije stupanja na snagu toga Zakona.

Prema tome, kako je u vrijeme stupanja na snagu Stečajnog zakona (1. rujna 2015.) već bila provedena ovršna radnja zabilježbe rješenja o ovrsi u zemljišnoj knjizi, u ovoj pravnoj stvari nema mjesta iznimnoj primjeni odredbe članka 169. stavci 5. do 8. SZ-a, već će se stečajni postupak pokrenut prije stupanja na snagu tog Stečajnog zakona dovršiti po odredbama Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12, dalje ZS/96) koji je bio na snazi u vrijeme njihova pokretanja.

Člankom 98. stavkom 5. SZ/96, između ostalog, bilo je propisano da će prekinute postupke ovrhe i osiguranja koje su pokrenuli različni vjerovnici prije otvaranja stečajnoga postupka, nastaviti i provesti ovršni sud po pravilima ovršnoga postupka.

U konkretnom slučaju postupak ovrhe u ovoj ovršnoj stvari pokrenut je 5. prosinca 2012., a rješenje o ovrsi pod brojem Ovr-713/2012 doneseno je 12. prosinca 2012. (poledina lista 3 spisa).

Prema odredbi članka 80. OZ-a ovrha na nekretnini provodi se zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenoga prodajom.

Rješenjem zemljišnoknjižnog odjela Općinskog suda u Gospiću, Stalna služba u Gračacu, broj ZP-14/2013 od 5. ožujka 2013. dopuštena je zabilježba predmetne ovrhe.

Prema tome, suprotno shvaćanju prvostupanjskog suda, u ovoj ovršnoj stvari nema mjesta iznimnoj primjeni odredbe članka 169. stavka 5. do 8. SZ-a, u smislu članka 441. stavka 2. SZ-a, već je za postupanje u ovom predmetu, na temelju odredbe članka 441. stavka 1. SZ-a, u vezi s člankom 98. stavkom 5. SZ/96, nadležan Općinski sud u Gospiću kao sud koji je u vrijeme otvaranja stečaja nad ovršenikom već proveo ovršnu radnju zabilježbe rješenja o ovrsi u zemljišnoj knjizi."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1720/2017-2 od 13. veljače 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 22.

Članak 39. stavak 1.

Članak 41.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 241. stavak 3.

Sud nije ovlašten po službenoj dužnosti i po primitku prijedloga za ovrhu ispitivati je li tražbina ovrhovoditelja iz ovršne isprave zastarjela pri čemu se radi o materijalnopravnom prigovoru, koji u slučaju osnovanosti, za posljedicu ima odbijanje, a ne odbačaj podnesenog prijedloga.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je odbacio prijedlog ovrhovoditelja pozivom na odredbu članka 22. OZ-a navodeći da je protekao rok od 5 godina od kada je upravno rješenje postalo izvršno te isto se ne može izvršiti, sukladno odredbi članka 135. stavka 3. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09).

Navedeno rješenje nije zakonito.

Sukladno odredbi članka 39. stavka 1. OZ-a, prijedlog za ovrhu mora sadržavati zahtjev za ovrhu u kojemu će biti naznačena ovršna ili vjerodostojna isprava na temelju koje se traži ovrha, ovrhovoditelj i ovršenik, osobni identifikacijski brojevi ovrhovoditelja i ovršenika, tražbina čije se ostvarenje traži te sredstvo kojim ovrhu treba provesti i, po potrebi, predmet u odnosu na koji ga treba provesti. Prijedlog mora sadržavati i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe.

Odredbom članka 41. OZ-a propisano je da u rješenju o ovrsi moraju biti naznačeni ovršna, odnosno vjerodostojna isprava na temelju koje se ovrha određuje, ovrhovoditelj i ovršenik, tražbina koja se ostvaruje, sredstvo i predmet ovrhe te drugi podaci potrebni za provedbu ovrhe.

U skladu s citiranim odredbama odlučujući o podnesenom prijedlogu za ovrhu sud može dozvoliti ovrhu, odbaciti prijedlog za ovrhu ili pak isti odbiti kao neosnovan.

U konkretnom slučaju, sud je odbacio prijedlog utvrđujući nastupanje zastare potraživanja ovrhovoditelja.

U smislu odredbe članka 241. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje ZOO), sud po službenoj dužnosti ne pazi na zastaru nego isključivo po prigovoru stranke. Radi se o materijalnopravnom prigovoru, i ako utvrdi da je takav prigovor osnovan te da je tražbina zastarjela, sud će odbiti prijedlog za ovrhu jer to ne može predstavljati razlog za odbacivanje prijedloga.

Prvostupanjskom sudu se ukazuje da se zastara obračuna i ovrhe vodnih naknada u ovom postupku (obzirom na vrijeme njegovog pokretanja) ocjenjuje primjenom odredaba

članka 94. stavka 1. i 6. Općeg poreznog zakona ("Narodne novine", broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16, dalje u tekstu: OPZ), temeljem odredbe članka 197. stavka 1. Općeg poreznog zakona ("Narodne novine", broj 115/16), a sukladno odredbi članka 74. stavka 1. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva ("Narodne novine", broj 153/09, 90/11, 56/13, 154/14 i 119/15).

Iz iznesenih razloga, kako prvostupanjski sud nije bio ovlašten ispitivati je li tražbina ovrhovoditelja zastarjela odmah po zaprimanju prijedloga za ovrhu i po službenoj dužnosti, žalbu ovrhovoditelja valjalo je uvažiti i pobijano rješenje ukinuti sukladno odredbi članka 380. točke 3. ZPP-a, u vezi s člankom 21. stavkom 1. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1579/2017-2 od 22. veljače 2018.,

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 21.

Članak 39.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/03 i 89/14)

Članak 109.

Od dana objave odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u "Narodnim novinama" od 15. lipnja 2016. ukinuta odredba članka 39. stavka 3. OZ-a više se ne može primjenjivati, radi čega je prvostupanjski sud dužan pozvati ovrhovoditelja na ispravak prijedloga za ovrhu uz primjenu odredbe članka 21. OZ-a i članka 109. ZPP-a.

"Pobijanim, prvostupanjskim rješenjem odbačen je prijedlog ovrhovoditelja za ovrhu od 14. lipnja 2017. kao neuređan.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- kako je javni bilježnik dopisom od 19. lipnja 2017. zatražio od Ministarstva Financija, Porezne uprave, dostavu OIB-a za ovršenika te kako je Područni ured Zagreb, Ministarstvo financija dopisom zaprimljenim 26. listopada 2017. kod javnog bilježnika izvijestio sud kako ovršenik nema OIB-a.;

- javni bilježnik je dopisom od 3. studenog 2017. od ovrhovoditelja zatražio dopunu podataka u smislu odredbe članka 39. stavka 6. OZ-a, no ovrhovoditelj nije dostavio tražene podatke.

Slijedom navedenog, spis je dostavljen prvostupanjskom sudu koji je donio pobijanu odluku pozivom na odredbu članka 39. stavka 6. OZ-a.

Kao što je prethodno navedeno, Ustavni sud Republike Hrvatske je odlukom broj U-I/2881/2014 od 1. lipnja 2016. ("Narodne novine", broj 55/16) ukinuo odredbu članka 39. stavka 3. OZ te je u obrazloženju naveo kako se nakon ukidanja osporenog članka 39. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14), na sve ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak 109. ZPP-a, ako i dok zakonodavac na drugačiji način, sukladan ustavnim zahtjevima, ne uredi pretpostavke za podnošenje ovršnih prijedloga.

Ukinute odredbe zakona prestaju važiti danom objave odluke Ustavnog suda u Narodnim novinama, ako Ustavni sud ne odredi drugi rok, te se od tog dana neće primjenjivati u postupcima koji nisu pravomoćno dovršeni (članak 55. stavak 2. i članak 58. stavak 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske – "Narodne novine", broj 99/99, 29/02 i 49/02).

Kako u predmetnoj odluci Ustavni sud nije odredio drugačiji rok stupanja na snagu iste, to se od dana objave odluke u "Narodnim novinama" tj. od 15. lipnja 2016. odredba članka 39. stavka 3. OZ više ne može primjenjivati, radi čega se u citiranim situacijama

prvostupanjski sud upućuje pozvati ovrhovoditelja na ispravak prijedloga uz primjenu odredbe članka 21. OZ-a i 109. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-536/2018 od 7. svibnja 2018.,

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/1, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 39. stavak 5. i 6.

Generalni poziv za dopunu podataka ovršenika upućen punomoćniku ovrhovoditelja, ne sadrži poseban nalog ovrhovoditelju za dopunu prijedloga za ovrhu u smislu odredbe članka 39. stavka 5. OZ-a, pa nema mjesta odbačaju prijedloga za ovrhu kao nepotpunog.

"Pobijanim rješenjem prijedlog je odbačen s obrazloženjem kako ovrhovoditelj nije na poziv javnog bilježnika, nakon što isti nije od Ministarstva financija - Porezne uprave uspio pribaviti osobni identifikacijski broj ovršenika, u roku od osam dana dostavio tražene podatke o ovršeniku, pa je pozivom na odredbu članka 39. stavka 6. OZ-a predmetni prijedlog odbacio.

Prvostupanjski sud utvrđuje kako je javni bilježnik dopisom od dana 31. listopada 2016. pozvao ovrhovoditelja na nadopunu podataka za ovršenika, a da je taj dopis ovrhovoditelj zaprimio dana 4. studenog 2016.

Ovrhovoditelj u žalbi osporava da bi zaprimio dopis javnog bilježnika, budući da "dopis za dopunu podataka" od 31. listopada 2016. sadržava samo naznaku punomoćnika ovrhovoditelja, dok iz dostavnice nije razvidno tko je pošiljatelj, primatelj niti na koji broj spisa se pošiljka odnosi.

Odredbom članka 39. stavka 5. OZ-a propisano je da je javni bilježnik dužan u roku od osam dana od dana primitka obavijesti Ministarstvo financija, Porezna uprava o nemogućnosti dostave podatka o osobnom identifikacijskom broju ovršenika, uputiti poziv ovrhovoditelju da dopuni podatke o ovršeniku (podaci o rođenju, matični broj građana, posljednje poznato prebivalište i adresa stanovanja za fizičku osobu, odnosno matični broj ili matični broj subjekta za pravnu osobu) u roku od osam dana od dana primitka poziva.

Prema odredbi članka 39. stavka 6. OZ-a, ako ovrhovoditelj u roku od 8 dana ne dostavi tražene podatke ili ako sud ili javni bilježnik na temelju dopunjenih podataka ne uspije pribaviti osobni identifikacijski broj ovršenika, sud će odbaciti prijedlog za ovrhu.

Po uputi ovog suda, izraženoj u dopisu od 30. kolovoza 2017., sud prvog stupnja je zatražio očitovanje o žalbenim navodima ovrhovoditelja od javnog bilježnika M. J., koji je u podnesku od 10. listopada 2017. naveo da je ovrhovoditelju dostavio poziv na nadopunu podataka, kao i popis ovršenika za koje se traži nadopuna u Word tablici, koja je priložena uz podnesak, te u kojoj je naveden i ovršenik (list 38 spisa).

Predmetni dopis nije poziv upućen ovrhovoditelju niti sadržava nalog ovrhovoditelju za dostavu podataka o ovršeniku, već generalni poziv punomoćniku da dostavi podatke o svim ovršenicama "za spise iz privitka" koje se vode pred tim javnim bilježnikom, slijedom čega se ne može smatrati pozivom u smislu odredbe članka 39. stavka 5. OZ-a.

Stoga, neovisno o tome je li punomoćnik ovrhovoditelja zaprimio poziv javnog bilježnika 4. studenog 2016., budući da poziv nije sastavljen u skladu s odredbom članka 39.

stavka 5. OZ-a, nije bilo mjesta primjeni odredbe članka 39. stavka 6. OZ-a o odbačaju prijedloga za ovrhu, kako je to pogrešno ocijenio prvostupanjski sud."

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-921/2017-4 od 20. ožujka 2018.,

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LIJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 22.

Članak 23.

Članak 52.

Postojanje zajednice života između roditelja malodobnog ovrhovoditelja ne utječe na njegova prava utvrđena pravomoćnom presudom kojom je otac kao ovršenik obvezan doprinositi za uzdržavanje malodobnog djeteta.

"Pobijano rješenja o ovrsi prvostupanjškog suda donijeto je temeljem pravomoćne i ovršene presude istog suda poslovni broj P-1220/2011 od 18. studenoga 2011. koja presuda je istog tog dana i postala pravomoćna.

U smislu odredaba članka 22. i članka 23. OZ-a, sud određuje ovrhu samo na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, ako tim Zakonom nije drukčije određeno, a ovršna isprava je pored ostalog, i ovršna sudska odluka.

Sukladno članku 4. stavku 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine", broj 91/10 i 112/12) ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi se na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima, dok se prema stavku 3. istog članka, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na provedbu ovrhe odgovarajuće primjenjuju zakoni kojima se uređuje ovršni, porezni i carinski postupak.

Dakle, prvostupanjški sud je pobijanim rješenjem o ovrsi, pravilno primjenjujući citirane zakonske odredbe, odredio predloženu ovrhu na temelju i sukladno citiranoj ovršnoj ispravi, pravomoćnoj i ovršnoj presudi istog suda. Spomenutom presudom ovršeniku je naloženo, počevši od 1. studenoga 2011., doprinositi za uzdržavanje ovrhovoditelja mjesečnim iznosima od po 500,00 kn s pripadajućom zateznom kamatom, dok za to budu postojali zakonski uvjeti.

Očitujući se o ovršenikovim žalbenim navodima koji se u bitnom svode na to da bi ovršenik doprinosio za uzdržavanje ovrhovoditelja, odnosno kako je i nakon donošenja pravomoćne presude nastavljena "trajna životna zajednica" između ovršenika i ovrhovoditeljeve majke, treba navesti kako žalitelj nije dokazao da bi podmirio svoje dugovanje prema ovrhovoditelju prema predmetnoj ovršnoj ispravi, a ovrhovoditelj je u odgovoru na žalbu osporio takve navode. U tom pogledu valja istaći i kako istaknuti žalbeni navodi ukazuju na to da bi prvostupanjški sud bio dužan postupiti u smislu odredaba članka 52. OZ-a te donijeti rješenje kojim će ovršenika uputiti pokrenuti parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-6/2018-2 od 2. veljače 2018

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > UPUĆIVANJE NA PARNICU

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99 i 42/00)

Članak 55. stavak 1. i 2.

Članak 56. stavak 1. i 2.

Članak 79.

Okolnost da su treće osobe presudom, a u vezi čega je u zemljišnoj knjizi bila upisana i zabilježba spora, utvrđene suvlasnicima nakon izvršene zabilježbe ovrhe u zemljišnoj knjizi nema za posljedicu proglašenje ovrhe nedopuštenom, slijedom čega nisu ispunjene pretpostavke iz članka 56. stavka 2. OZ/96 za odlučivanje suda o prigovoru trećih osoba u ovršnom postupku.

"U ovom ovršnom predmetu je rješenjem o ovrši Općinskog suda u Omišu poslovni broj Ovr-557/3 od 31. ožujka 2003. određena ovrha radi naplate novčane tražbine ovrhovoditeljice u iznosu od 496.412,15 DEM i 98.570,00 DEM u kunskoj protuvrijednosti s ugovorenom i zateznom kamatom sukladno odlukama ovrhovoditeljice te troškova ovršnog postupka na nekretninama ovršenice označenim kao čest. zem. 2294/3, šuma, površine 435 m², čest. zem. 2294/5, dvorište, površine 355 m², čest. zem. 2294/6, šuma, površine 115 m², i čest. zgr. 313, zgrada, površine 156 m², sve upisano u zk. ul. br. 186 k.o. D. Iz stanja spisa proizlazi da je zabilježba ovrhe upisana u zemljišnoj knjizi dana 28. travnja 2003. pod brojem Z-334/03.

Prvostupanjski sud je, nakon što se ovrhovoditeljica usprotivila prigovoru koji su treće osobe podnijele protiv ovrhe, pobijanim rješenjem uputio treće osobe na parnicu smatrajući da treće osobe opravdanost svoga prigovora nisu dokazale pravomoćnom presudom ili drugom javnom ispravom, ili javnoovjerovljenom privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave i da se činjenice na kojima temelje prigovor treće osobe ne mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim predmnijevama.

Pravilno je prvostupanjski sud postupio kada je rješenjem uputio žaliteljice na parnicu, ali iz ovih razloga.

Prema odredbe članka 55. stavka 1. OZ/96 osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu, može podnijeti prigovor protiv ovrhe, tražeći da se ovrha na tom predmetu proglasi nedopuštenom. Prigovor se može podnijeti do dovršetka ovršnog postupka (članak 55. stavak 2. OZ/96).

Prema odredbi članka 56. stavka 1. OZ/96 u slučaju prigovora treće osobe, ako se ovrhovoditelj u propisanom roku ne očituje o prigovoru ili se usprotivi prigovoru, sud će podnositelja prigovora uputiti da protiv stranaka u roku od petnaest dana pokrene parnicu radi proglašenja da ovrha na predmetu ovrhe nije dopuštena, osim ako podnositelj ne dokaže opravdanost svoga prigovora pravomoćnom presudom ili drugom javnom ispravom, ili javnoovjerovljenom privatnom ispravom, odnosno ako činjenice na kojima se temelji prigovor treće osobe nisu općepoznate ili se mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim predmnijevama.

Prema odredbi članka 56. stavka 2. OZ/96 ako podnositelj prigovora dokaže njegovu

opravdanost pravomoćnom presudom, javnom ili javnoovjerenom privatnom ispravom, odnosno ako su činjenice na kojima se temelji prigovor općepoznate ili se mogu utvrditi na temelju pravila o zakonskim predmnijevama, sud će o prigovoru odlučiti u ovršnom postupku.

Prema odredbi članka 79. OZ/96 sud će po službenoj dužnosti, čim donese rješenje o ovrši zatražiti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba ovrhe (stavak 1.), kojom ovrhovoditelj stječe pravo da svoju tražbinu namiri iz nekretnine (pravo na namirenje) i u slučaju da treća osoba kasnije stekne vlasništvo te nekretnine (stavak 2.). Odredbom stavka 4. članka 79. OZ/96 je propisano da promjena vlasnika nekretnine tijekom ovršnog postupka ne sprječava da se taj postupak nastavi protiv novoga vlasnika kao ovršenika, a sve radnje poduzete prije toga ostaju na snazi i novi vlasnik ne može u postupku poduzimati one radnje koje ne bi mogao poduzeti prijašnji vlasnik da do promjene vlasništva nije došlo.

Stoga okolnost da su treće osobe presudom Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Omišu poslovni broj P-5313/10 od 24. listopada 2012., a u vezi čega je u zemljišnoj knjizi bila upisana i zabilježba spora pod brojem Z-1906/10 od 22. prosinca 2010., utvrđene suvlasnicima svaka za ½ dijela posebnog dijela nekretnine odnosno stana u prizemlju zgrade, istočna strana lijevo od ulaza koji se nalazi u zgradi sagrađenoj na čest. zem. 2294/3 k.o. D. nakon izvršene zabilježbe ovrhe u zemljišnoj knjizi nema za posljedicu proglašenje ovrhe nedopuštenom, slijedom čega nisu ispunjene pretpostavke iz članka 56. stavka 2. OZ/96 za odlučivanje suda o prigovoru trećih osoba u ovršnom postupku."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1785/2016-2 od 3. siječnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12 i 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka USRH)

Članak 5. stavak 3

Članak 144. stavak 1.i 4.

Kada je doneseno rješenje kojim je ovrha nastavljena na novom predmetu i sredstvu ovrhe – motornom vozilu, a ovrhovoditelj nije povukao ovršni prijedlog temeljem kojeg je određena izvorna ovrha na pokretninama niti su za obustavu u tom dijelu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi u smislu odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a, sud će nastaviti provedbu ovrhe na pokretninama ovršenika.

"Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem obustavio ovrhu i na pokretninama i motornom vozilu ovršenika.

Odredbom članka 144. stavka 1. OZ-a propisano je ako se pljenidba ne može obaviti zato što ovršenik, njegov zakonski zastupnik, opunomoćenik, odrasli član ovršenikova kućanstva ili zastupnik pravne osobe nije nazočan ili neće otvoriti prostoriju ili je prostorija zaključana, ovrhovoditelj je dužan odmah na uredovanju očitovati se predlaže li ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje dvaju punoljetnih svjedoka ili javnog bilježnika te drugih osoba potrebnih za prisilno otvaranje ulaza u prostoriju u kojoj treba obaviti pljenidbu. Stavkom 2. istog članka propisano je ako ovrhovoditelj ne predloži ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje osoba iz stavka 1. ovoga članka a pljenidba se ne može obaviti iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka, ovrha će se obustaviti. Stavkom 3. propisano je da ako ovrhovoditelj predloži ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje osoba iz stavka 1. ovoga članka, a ne osigura sve potrebno za provedbu ovrhe, ovrha će se obustaviti. Isto tako, stavkom 4. propisano je ako se pri pljenidbi ne nađu pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, sud će ovrhu obustaviti.

Dakle, sudski ovršitelj pri pljenidbi pokretnina od 22. travnja 2015. nije ušao u prostor ovršenika u kojem bi se pokretnine trebale nalaziti te nije utvrdio postoje li pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, već je utvrđeno kako se ovršenik odselio. Stoga se ne može smatrati kako je poduzeta radnja pljenidbe pokretnina i da je pokušaj pljenidbe bio neuspješan zato što nisu pronađene pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe u smislu odredbe članka 144. stavka 4. stavka 1. OZ-a. Nadalje, u konkretnom slučaju ovrhovoditelj se nije našao ni u jednoj od taksativno navedenih okolnosti iz odredbe članka 144. stavka 1. OZ-a u kojima bi bio u obvezi očitovati se predlaže li ponovnu pljenidbu uz sudjelovanje dvaju punoljetnih svjedoka ili javnog bilježnika te drugih osoba potrebnih za prisilno otvaranje ulaza u prostoriju u kojoj treba obaviti pljenidbu.

U konkretnom slučaju doneseno je rješenje kojim je ovrha nastavljena na novom predmetu i sredstvu ovrhe – motornom vozilu, a ovrhovoditelj nije povukao ovršni prijedlog temeljem kojeg je određena izvorna ovrha na pokretninama niti su za obustavu u tom dijelu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi u smislu odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a.

Citiranom odredbom OZ-a propisano je ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo

rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi.

Stoga, činjenični supstrat ne ukazuje na ispunjenje pretpostavki za obustavu ovršnog postupka na pokretninama ovršenika."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-133/2018-2 od 25. travnja 2018

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 67. stavak 2.

Sud će, primjenom odredbe članka 67. stavka 2. OZ-a, obustaviti ovrhu na nekretnini radi naplate novčane tražbine kada utvrdi nemogućnost izvršenja prve ovršne radnje, zabilježbe ovrhe u zemljišnoj knjizi.

"Prvostupanjski sud utvrdio da je zemljišnoknjižni sud pravomoćnim rješenjem broj Z-7556/11 od 23. kolovoza 2011. (list spisa 67) odbio prijedlog za zabilježbu ovrhe s obzirom da u predmetnom rješenju o ovrsi nije naveden odgovarajući suvlasnički udio, pa da zabilježbu nije moguće provesti s obzirom na postojeće stanje u zemljišnoj knjizi, obustavio je ovrhu u ovoj pravnoj stvari.

Kako je zabilježba ovrhe u zemljišnoj knjizi prva ovršna radnja kod ovrhe na nekretnini, kada je prvostupanjski sud utvrdio nemogućnost provođenja prve ovršne radnje, zabilježbe ovrhe, primjenom odredbe članka 67. stavka 2. OZ-a obustavio je ovrhu u ovoj pravnoj stvari.

Suprotno žalbenim tvrdnjama ovrhovoditelja, po ocjeni ovog suda, pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je donio rješenje o obustavi ovrhe nakon što je utvrdio nemogućnost izvršenja prve ovršne radnje, zabilježbe ovrhe.

Naime, u konkretnom slučaju iz rješenja zemljišnoknjižnog suda proizlazi da je zemljišnoknjižni sud odbio provesti zabilježbu ovrhe na nekretnini, kako je ista određena rješenjem o ovrsi broj Ovr-2504/11 od 24. lipnja 2011., s obzirom da zabilježbu ovrhe u zemljišnoj knjizi nije bilo moguće provesti jer u rješenju o ovrsi nije naveden odgovarajući suvlasnički udio nekretnine, a ovršenik je u zemljišnoj knjizi bio upisan kao suvlasnik. To zemljišnoknjižno rješenje broj Z-7556/11 od 23. kolovoza 2011. postalo je pravomoćno 28. rujna 2011., te je ovrhovoditelj, ukoliko je smatrao da je odluka zemljišnoknjižnog suda nezakonita, trebao pobijati to rješenje, a što nije učinio."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-886/2017-2 od 15. siječnja 2018.,

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAJŽBINE > OPĆENITO > OPSEG OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 94/14, 55/16 i 73/17)

Članak 172. stavak. 7.

Članak 173.

Pravilnik o raspolaganju novcem

(NN 81/02, 102/04 i 11/07)

Dopuštena je ovrha na novčanim sredstvima ovršenika na izdržavanju kazne zatvora na novčanom pologu koji za njega vodi Kaznionica ukoliko nisu ograničena, odnosno izuzeta od ovrhe u smislu odredbe članka 173. OZ-a, a što je nužno precizirati u rješenju o ovrši.

"Prvostupanjski sud je zaprimio prijedlog ovrhovoditelja kojim je predložena ovrha na novčanoj tražbini ovršenika na novčanom pologu koji se za njega vodi u Kaznionici u Lepoglavi temeljem pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Varaždinu pod poslovnim brojem 30 K-307/14-68 od 7. studenog 2014., kao ovršne isprave, te je sud odredio predloženu ovrhu.

Sukladno odredbi članka 172. stavka 7. izuzeta je od ovrhe naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika.

U konkretnom slučaju, sukladno citiranim zakonskim odredbama, ovrhu nije bilo moguće odrediti na cjelokupnoj novčanoj tražbini na pologu i to iz razloga jer se na tom pologu nalaze i sredstva koja ovršenik, kao zatvorenik, ostvaruje radom za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, u skladu s Pravilnikom o raspolaganju novcem ("Narodne novine", broj 81/02, 102/04 i 11/07).

Stoga je ovrhu moguće odrediti samo na novčanim sredstvima ovršenika na navedenom novčanom pologu koja nisu ograničena, odnosno izuzeta od ovrhe u smislu odredbe članka 173. OZ-a, a što je nužno precizirati u rješenju o ovrši."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-527/2018-2 od 23. travnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > PRODAJA NEKRETNINE > UPIS PRAVA VLASNIŠTVA KUPCA, BRISANJE PRAVA I TERETA TE PREDAJA NEKRETNINE KUPCU I ZAŠTITA NJEGOVIH PRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 108. stavak 1.

Nema mjesta provedbi upisa u zemljišne knjige temeljem rješenja o dosudi prije nego što predmetno rješenje ne postane pravomoćno i kupac ne položi kupovninu i u slučaju da je rok za uplatu duži od roka za njegovu pravomoćnost.

"U žalbi ovrhovoditelj u bitnom navodi kako je u rješenju o dosudi nekretnine sud odredio da će se nakon pravomoćnosti tog rješenja u zemljišnim knjigama upisati kupčevo pravo. Ukazuje kako odredba članka 108. stavka 1. OZ-a, propisuje kako u zemljišnu knjigu upisuje kupčevo pravo vlasništva nakon pravomoćnosti rješenja i nakon što kupac položi kupovninu. Budući da je rok za uplatu kupovine duži od roka za žalbu protiv rješenja o dosudi, ovrhovoditelj smatra kako se može dogoditi da kupci izvrše upis svojeg knjižnog prava prije nego li polože kupovninu.

Ispitujući pobijano rješenje, sukladno odredbama iz članka 365. stavka 2. i članka 381. ZPP-a u vezi s odredbom iz članka 19. stavka 1. OZ-a, ovaj drugostupanjski sud nije pronašao da bi donoseći prvostupanjsko rješenje, sud počinio bitnu povredu odredaba postupka na koju pazi po službenoj dužnosti, ali je nalazi ostvarenje žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava.

Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kada sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

Odredba članka 108. stavka 1. OZ-a propisano je da će u rješenju o dosudi nekretnine sud odrediti da se nakon pravomoćnosti toga rješenja i nakon što kupac položi kupovninu u zemljišnu knjigu upiše u njegovu korist pravo vlasništva na dosuđenoj nekretnini te da se brišu prava i tereti na nekretnini koji prestaju njezinom prodajom.

Slijedom navedenoga ispravno ovrhovoditelj u svojoj žalbi ukazuje kako točka V. pobijanog rješenja nije pravilna. Sukladno citirano članku 108. stavku 1. OZ-a, radi zaštite ovrhovoditeljevih prava važno je da prije upisa kupčevog prava vlasništva u zemljišnu knjigu i brisanja prava i tereta sa nekretnine budu kumulativno ispunjene obje pretpostavke. Dakle i da rješenje postane pravomoćno kao i da kupovna bude položena."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-424/2018-2 od 11. svibnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAZIBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINACIJSKE AGENCIJE > POSTUPAK I NAČIN IZVRŠENJA OSNOVE ZA PLAĆANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16 – Odluka USRH)

Članak 209. stavak 1.

Članak 211.

Pravilnik o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima

(NN 6/13)

Članak 3. stavak 6.

Članak 4.

Obavijest Agencije o vraćanju osnove za plaćanje u smislu članka 4. Pravilnika ne predstavlja potvrdu o nemogućnosti naplate u smislu odredbe članka 211. OZ-a u svezi s odredbom članka 3. stavka 6. Pravilnika.

"Iz stanja spisa proizlazi da je ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu dostavio Obavijest o vraćanju osnove za plaćanje (list 8 spisa) iz koje proizlazi da FINA, Sektor poslovne mreže, RC S., Podružnica S. vraća osnovu za plaćanje (ovdje ovršnu ispravu) jer ista sadrži netočne podatke, naziv ovršenika nije ispravan, odnosno jer se ime ovršenika na zahtjevu, punomoći i ovršnoj ispravi ne slaže s podacima iz OIB sustava.

Ovrhovoditelj je u konkretnoj situaciji pri podnošenju prijedloga za ovrhu u obvezi dostaviti potvrdu o nemogućnosti naplate, sve u smislu citirane odredbe članka 211. OZ-a.

Odredbom članka 211. OZ-a propisano je da će sud odbaciti kao nedopušten prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima na računu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrshi na temelju vjerodostojne isprave, zadužnice te na temelju isprave iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona na temelju kojih se može od Agencije zatražiti izravna naplata, osim ako se na temelju tih isprava nije mogla provesti naplata preko Agencije, o čemu će Agencija izdati potvrdu.

Valja naglasiti, kako je ovršna isprava u ovom postupku ovršna odluka domaćeg suda u smislu odredbe članka 209. stavka 1. OZ-a.

Naime, odredbom članka 3. stavka 6. Pravilnika o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 6/13, dalje u tekstu: Pravilnika), propisano je kako će na pisani zahtjev podnositelja, Agencija, uz naknadu, izdati potvrdu o nemogućnosti naplate putem Agencije sukladno članku 211. OZ-a.

Ovrhovoditelj je uz prijedlog za ovrhu, dostavio Obavijest o vraćanju osnove za plaćanje koja je izdana u skladu s odredbom članka 4. Pravilnika, no ne i potvrdu u smislu odredbe članka 3. stavka 6. Pravilnika u svezi sa odredbom članka 211. OZ-a.

U konkretnom slučaju iz Obavijesti o vraćanju osnove za plaćanje proizlazi niz otklonjivih nedostataka radi kojih je osnova za plaćanje vraćena ovrhovoditelju, no ne i

potvrda o nemogućnosti naplate u smislu, citirane odredbe članka 211. OZ-a u svezi s odredbom članka 3. stavka 6. Pravilnika."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-373/2018-2 od 8. svibnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OPĆENITO > PRIMJENA ODREDBA O OVRSI

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 80. stavak 1.

Članak 290.

Nema mjesta donošenju rješenja o osiguranju novčanih tražbina na nekretninama ako glavnica tražbine ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna.

"Iz stanja spisa proizlazi kako je predlagateljica osiguranja 5. prosinca 2017. podnijela prijedlog za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnice osiguranja, a u kojem prijedlogu glavnica tražbine koja bi se osiguravala iznosi 5.705,00 kuna. Odlučujući o navedenom prijedlogu, prvostupanjski sud je istog pobijanim rješenjem odbio kao neosnovanog, pozivom na odredbu članka 80.b OZ-a u vezi s člankom 290. OZ-a.

Odredbom članka 80.b stavka 1. OZ-a propisano je da će sud prijedlog za ovrhu odbiti ako glavnica radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.

Nadalje, odredbom članka 290. OZ-a propisano je da se na osiguranje tražbine na odgovarajući način primjenjuju odredbe Ovršnog zakona o ovrsi radi ostvarenja tražbine.

S obzirom na gore citiranu odredbu članka 290. OZ-a, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, na postupak osiguranja novčane tražbine predlagatelja osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja imaju se na odgovarajući način primijeniti odredbe Ovršnog zakona kojima se regulira postupak ovrhe radi namirenja (ostvarenja) novčane tražbine ovrhovoditelja na nekretnini ovršenika.

Prema tome, kako je naprijed citiranom odredbom članka 80.b stavka 1. OZ-a propisano da će sud odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, a što ovdje nije slučaj, to, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, analognom primjenom navedene odredbe na postupke osiguranja, nema mjesta niti donošenju rješenja o osiguranju novčane tražbine predlagateljice osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnice osiguranja, te je, suprotno žalbenim navodima predlagateljice osiguranja, sud prvog stupnja pravilno primijenio citirano materijalno pravo kada je odbio prijedlog za osiguranje kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-448/2018-2 od 24. travnja 2018.

9 > Ostala pravna područja

66

9

OSTALA PRAVNA PODRUČJA

Zakon o sudskim pristojbama

(NN 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15)

Članak 4. točka 2.

Članak 39.

Ukoliko tužitelj kao radnik na uspije u radnom sporu u obvezi je platiti sudsku pristojbu odgovora na tužbu.

"Iz utvrđenja suda prvog stupnja i sadržaja spisa predmeta proizlazi da je tužitelj 4. M. J. ustao tužbom protiv tuženika radi isplate na ime razlike u plaći iznosa od 13.547,93 kune.

Rješenjem suda prvog stupnja poslovni broj Pr-3966/13 od 26. rujna 2014. utvrđeno da je tužba ovog tužitelja povučena. Navedeno rješenje je postalo pravomoćno 5. listopada 2014. Rješenjem od 19. listopada 2017. tužitelj 4. M. J. je pozvan na uplatu sudske pristojbe na odgovor na tužbu u iznosu od 315,00 kuna pozivom na odredbu članka 39. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“, broj 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15, dalje u tekstu: ZSP).

Odlučujući o prigovoru tužitelja pod 4. u kojem iznosi one iste navode kao i sada u žalbi, sud prvog stupnja donosi pobijano rješenje kojim odbija prigovor tog tužitelja. Pri tome se poziva na odredbu članka 4. točke 2. ZSP-a, te utvrđenje da je tužitelj izgubio spor.

Odredbom članka 4. točke 2. ZSP-a propisano je da obveza plaćanja sudske pristojbe na odgovor na tužbu nastaje po pravomoćnom dovršetku postupka za svaku stranku razmjerno uspjehu u parnici. Dakle, iz citirane zakonske odredbe proizlazi da ukoliko tužitelj ne uspije u sporu u obvezi je platiti sudsku pristojbu na odgovor na tužbu, pa su neosnovane tvrdnje žalitelja da već iz samog njegovog položaja kao tužitelja u parnici ne bi mogao biti obvezan na plaćanje sudske pristojbe. Nadalje, iz citirane odredbe proizlazi da bi za slučaj djelomičnog uspjeha stranaka u postupku one razmjerno postignutom uspjehu, po pravomoćnom okončanju postupka bile u obvezi u razmjernom dijelu snositi trošak sudskih pristojbi odgovora na tužbu.

Kao što je prethodno navedeno u konkretnom predmetu postupak je okončan bez donošenja meritorne odluke, odnosno pravomoćnim rješenjem o povlačenju tužbe. S obzirom na takvu dispoziciju tužitelja 4., tuženik je uspio u sporu, pa sukladno citiranoj zakonskoj odredbi isti nije u obvezi platiti sudsku pristojbu na odgovor na tužbu.

Stoga je pravilno primjenom odredbe članka 4. točke 2. ZSP-a na plaćanje pristojbe pozvan žalitelj, jer nije uspio u sporu, već je prema njegovoj dispoziciji postupak okončan rješenjem o povlačenju tužbe."

Županijski sud u Splitu, Gž R-1011/2017-2 od 2. svibnja 2018.

OSTALA PRAVNA PODRUČJA

Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece
(NN MU 4/1994)

Članak 1. točka a)

Članak 3. stavak 1.

Članak 5.

Članak 12. stavak 1. i 2.

Članak 13. stavak 1.

Ustav Republike Hrvatske

(NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 85/10 i 5/14)

Članak 141.

Kada majka protivno volji oca zadrži maloljetnu djecu na području druge države i time povrijedi Konvenciju o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece, a od zadržavanja djece do podnošenja zahtjeva za povratak djece protekne više od godine dana te se djeca prilagode novoj okolini, nema razloga za prihvaćanje zahtjeva za povratak djece.

"U konkretnom slučaju radi se o postupku pokrenutom temeljem Konvencije o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece od 25. listopada 1980., zahtjevom predlagatelja B. M. za vraćanje u SAD-e malodobne djece A. M. G., K. M. i L. M., koju djecu su roditelji, očito suglasno, doveli u Republiku Hrvatsku i dvoje starije djece upisali u osnovnu školu u Z. s tim što je majka 20. studenoga 2016. obavijestila oca kako mu "oduzima djecu". Prvostupanjski sud pravilno zaključuje kako su roditelji suglasno djecu doveli u Hrvatsku i upisali dvoje djece u osnovnu školu u Z. pa da se ne radi o nezakonitom odvođenju djece iz SAD-a. U tim okolnostima, prema mišljenju ovog suda, nije moguće govoriti niti o nezakonitom zadržavanju djece do mjeseca studenoga 2016. od strane majke jer je namjera roditelja bila da djeca završe školsku godinu u školi u koju su i upisana. No, prihvaćajući i tvrdnju predlagatelja da je majka djecu zadržala, bez njegove suglasnosti nakon 20. studenoga 2016., u tom slučaju su ispunjeni razlozi iz članka 12. Konvencije prema kojima je postupak pred sudskim ili upravnim organom države ugovornice u kojoj se dijete nalazi, dakle postupak pred sudom u Republici Hrvatskoj, pokrenut nakon proteka roka od jedne godine od dana odvođenja ili zadržavanja, kako to potpuno pravilno drži i prvostupanjski sud.

Imajući u vidu sve okolnosti i činjenice koje su u postupku nedvojbeno utvrđene, u konkretnom slučaju očito postoje razlozi za odbijanje povratka djece u smislu odredbe članka 12. stavka 2. Konvencije, jer je u postupku nedvojbeno utvrđeno kako su se djeca prilagodila novoj sredini. Osim toga, dvoje starije djece koji su u dobi od deset i dvanaest godina, u razgovoru s psihologom CZSS-a izrazili su protivljenje povratku u SAD-e pa je, imajući u vidu sadržaj razgovora, dob djece i izvješće škole koju pohađaju, prvostupanjski sud utemeljeno zaključio kako su djeca dovoljnog stupnja zrelosti i da je prilikom odlučivanja potrebno uzeti u obzir njihovo mišljenje.

Naime, člankom 1.točkom a) Konvencije propisano je kako su ciljevi Konvencije osigurati što hitniji povratak djece nezakonito odvedene ili zadržane u nekoj državi ugovornici.

Odredbom članka 3. stavka 1. navedene Konvencije propisano je kako se odvođenje ili zadržavanje djeteta smatra nezakonitim:

-ako predstavlja povredu prava na skrb što ga je dobila osoba, institucija ili bilo koje drugo tijelo, kolektivno ili pojedinačno, po zakonu države u kojoj je dijete imalo redovno boravište neposredno prije odvođenja ili zadržavanja, te

-ako su se u vrijeme odvođenja ili zadržavanja ta prava ostvarivala kolektivno ili pojedinačno, ili bi se bila ostvarivala da nije došlo do odvođenja ili zadržavanja.

Prema članku 5. Konvencije izraz "pravo na skrb" uključuje prava koja se odnose na brigu o ličnosti djeteta, osobito pravo na određivanje mjesta boravka djeteta.

Člankom 12. stavkom 1. Konvencije određeno je da ako je dijete nezakonito odvedeno ili zadržano u smislu članka 3., a na dan početka postupka pred sudskim ili upravnim organom države ugovornice u kojoj se dijete nalazi proteklo je manje od jedne godine od dana nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, nadležni organ naređuje momentalni povratak djeteta.

Iz stavka 2. tog članka proizlazi da sudski ili upravni organ, čak i ako je postupak pokrenut nakon proteka roka od jedne godine spomenutog u prethodnom stavku, također naređuje povratak djeteta ako se ne dokaže da se dijete prilagodilo novoj okolini.

Odredbom članka 13. stavka 1. Konvencije propisano je da bez obzira na odredbe prethodnog članka, sudski ili upravni organ države kojoj se zahtjev upućuje nije dužan narediti povratak djeteta ako osoba, institucija ili drugo tijelo koje se suprotstavlja njegovu povratku utvrdi:

a) da osoba, institucija ili drugo tijelo koje se brine o ličnosti djeteta nije stvarno ostvarilo pravo na skrb u vrijeme odvođenja ili zaduženja, ili da se suglasilo ili naknadno pristalo na odvođenje ili zadržavanje,

b) da postoji ozbiljna opasnost da bi povratak izložio dijete fizičkoj opasnosti ili psihološkoj traumi ili na drugi način doveo dijete u nepovoljan položaj.

Dakle, polazeći od navedenih utvrđenja, i prema stajalištu ovog drugostupanjskog suda, nedvojbeno je kako su stranke živjele u SAD-u gdje su imale i uobičajeno prebivalište, zajedno sa svojom malodobnom djecom sve do trenutka kada su odlučili preseliti u Hrvatsku i upisali stariju djecu u osnovnu školu u Z., da su ostvarivali pravo na skrb o djeci sukladno zakonodavstvu SAD-a, da je majka protivno volji predlagatelja zadržala djecu u Republici Hrvatskoj nakon 20. studenoga 2016. pa bi i takvo zadržavanje djece, u načelu, moglo predstavljati povredu prava na skrb u smislu citiranih odredaba Konvencije jer su do tog dana stranke zajednički ostvarivale to pravo, s obzirom da pravo na skrb djeteta u smislu odredaba Konvencije uključuje prava koja se odnose na brigu o ličnosti djeteta, osobito pravo na određivanje mjesta boravka djeteta.

Međutim, u postupku je nedvojbeno utvrđeno kako su se djeca prilagodila novoj okolini, da uredno pohađaju školu i izvršavaju školske obveze, imaju izvanškolske aktivnosti, da su stekli prijatelje, usvojili i osnove hrvatskog jezika, kako su zadovoljni organizacijom života u Hrvatskoj, dok je za kćerku L., polazeći od životne dobi djeteta koja još uvijek podrazumijeva potrebu stalne primarne životne skrbi te imajući u vidu mišljenje psihologa CZSS-a u tom pogledu, nedvojbeno da majka uredno brine i skrbi o djetetu te bi odvajanje djeteta od majke i starije braće očito dovelo dijete u nepovoljan položaj.

Pritom ovaj sud polazi i od toga kako je i u ovom sudskom postupku potrebno postupati u skladu s dobrobiti djeteta i u najvećoj mjeri zaštititi interese malodobne djece. Prema članku 3. stavku 1. Konvencije o pravima djeteta („Narodne novine“, Međunarodni ugovori, broj 12/1993), u svim akcijama koje se odnose na djecu, bilo da ih poduzimaju javne ili privatne ustanove socijalne skrbi, sudovi, državna uprava ili zakonodavna tijela, najbolji

interes djeteta mora imati prednost, a u konkretnom slučaju navedeni zaključci su u skladu s najboljim interesom djece kojima je potrebno osigurati najbolje uvjete i stabilnost koji su potrebni za njihov odgoj i razvoj.

U okolnostima kada su se malodobna djeca prilagodila novoj okolini i kada dvoje djece odbija povratak u SAD-e, nije odlučno pitanje životnih uvjeta koje bi djeca imala u SAD-u, kako to očito pogrešno drži žalitelj. Dakle, uvažavajući sve okolnosti predlagateljevi žalbeni navodi ukazuju se paušalnima i ne utječu na zaključak o ostvarivanju razloga iz članka 12. stavka 2. Konvencije."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-435/2018-2 od 6. rujna 2018.